

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY 0.

pátek 13.6.2008

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ 19. – 20.4. 2008

Pražská přehlídka dětských recitátorů proběhla v Domě dětí a mládeže Prahy 8 ve dnech 19. a 20. dubna. Díky mimořádné péči organizátorky Jany Machalíkové patřila tradičně k nejlépe připraveným přehlídkám v republice. Podrobnější údaje vyjímáme právě z jejího hodnocení akce:

„Naší každoroční snahou je, aby už organizátoři obvodních kol pojali přehlídku v nesoutěžním duchu, aby proběhla v atmosféře vzájemného naslouchání mluvenému slovu bez udělování diplomů s určením pořadí. Cílem krajského kola je potom nabídnout dětem možnost recitovat před publikem, které je vnímavé a spoluvytváří atmosféru vzájemného sdělování. Záměrně nebyla tato přehlídka prezentovaná jako postupová přehlídka na Dětskou scénu ale jako samostatná přehlídka Pražské poetické setkání. Nesoutěžní atmosféra byla podpořena dílnami, v nichž se děti jednotlivých kategorií měli možnost seznámit a společně rozmluvit. Dílny byly letos vedeny recitátorkami, které už přerostly věk dětských recitačních přehlídek a jsou studentkami ZUŠ Biskupská, v sobotu Barbarou Černochovou a Anetou Bučkovou a v neděli Barbarou Černochovou a Martou Zitovou. Po loňském úspěchu s obálkami měl i letos každý recitátor svou schránku, kam mu mohl kdokoli z diváků vhodit vzkaz, připomínku, postřeh či jakoukoli zprávu vztahující se k jeho vystoupení...“

Na letošní recitační přehlídku Pražské poetické setkání postoupilo celkem 81 recitátorů ze čtrnácti pražských obvodů. Sobotní vystoupení (1. a 4. kategorie) posuzovali Jiřina Lhotská, Iva Lubinová a Lucie Klárová, nedělní vystoupení (2. a 3. kategorie) pak Jiřina Lhotská, Radek Marušák a Jakub Hulák.

Většina výkonů první kategorie byla sympatická nadšením a radostí z vyprávění, nejčastějším problémem bylo nezvládnutí rytmu. Zmínku si zaslouží i dramaturgie – na jednu stranu se objevily zajímavé texty, na druhou stranu některé básničky, především od Jiřího Žáčka, by se hodily spíše pro mladší děti a recitátorům nenabídlly příliš prostoru pro to, aby předvedli všechny své schopnosti. Ukázalo se také, že děti ne vždy svým textům plně porozuměly, to často vedlo k problémům s pointou, ale i s vytvořením pevné vnitřní představy. Ocenění za různé konkrétní kvality interpretace textu získali **Alexandr Chrápek** (Věra Provažníková: O perníkové chaloupce), **Josef Kaňka** (I. M. Jirous: Ptala se Františky Marta), **Matyáš Šimice** (Jiří Žáček: Nermaluj čerta na zeď), **Domínik Hubrt** (Josef Kainar: Hokejista), **Marie Piecháčková** (František Hrubín: Chytrá Šaharazád).

Dramaturgicky zajímavá byla druhá kategorie, i když vystoupení recitátorů často nedosahovala úrovně krajské přehlídky. Ocenění si ale po právu zasloužili **Tereza Svěráková** (E. Lear: Moc-ne-moc-ná a-be-ce-da), **Anna Daňková** (A. Vít: O divadelním skřítku Breptovi), **Lenka Čechová** (E. Frynta: Jeleni), **Vanesa Helebrantová** (I. M. Jirous, Ptala se Františky Marta) a **Petr Odvalil** (Miloš Kratochvíl: Koňo čert neunes). Na celostátní přehlídku postoupily **Sára Rybková** s velmi zaujatým a komunikujícím přednesem básně A. A. Milnea Schovávaná a **Kristína Ježková** s poutavou interpretací textu Františka Nepila Já, Baryk a má vrána, k níž si dokázala najít velmi osobní a neotřelý postoj.

Nebývá to běžné, že by vrcholem přehlídky bylo vystoupení recitátorů třetí kategorie. Tentokrát měl ovšem divák často pocit, že zabloudil rovnou na celostátní přehlídku. Rozhodování o oceněních a postupech tak nebylo vůbec jednoduché a lektori museli brát v potaz nejen samotnou kvalitu interpretace, ale i dramaturgická kritéria. Ocenění za interpretaci obou textů získala **Terezie Jelínková** (D. Mrázková: Nádherné útery..., I. M. Jirous: Když uléhají beránci). Ocenění za vyrovnaný výkon v obou textech dostali **Jindřich Svoboda** (P. Nikl: Pohádka o X, J. Suchý: Divná věc) a **Jakub Kolařík** (M. Macourek: Housenka, J. Skácel: Uspávanka s hloupými kocoury a paní myši). Ocenění za technické zvládnutí textu Z. Jirotky Teta Kateřina a Milouš získala Eliška Toperczerová, ocenění za interpretaci textu M. Ebena O balonu dostal Vojtěch Petroušek. Dlužno dodat, že je škoda, že o vystoupení všech pěti oceněných zůstane celostátní přehlídka ochuzena, regulé ovšem umožňují postup nejvýše dvou recitátorů. Tohoto nejvyššího ocenění se nakonec dočkaly **Marie Magdalena Kochová** za dramaturgicky zajímavé a precizně vystavené vystoupení v textech BUBI-BLUES Alexandry Berkové a Značky a zámlky z Rutova poetického slovníku a **Klaudie Osičková** s výrazově pestrou a technicky suverénní interpretací Výjevu ze života antilop J. Prévverta a Popletené pohádky P. Nikla. Jako náhradník byl k postupu doporučen sugestivní vypravěč **Valentín Ivanov** s textem R. Fulghuma Vše co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce a básní F. Šrámka Milové boty.

Čtvrtá kategorie nabídla vedle zajímavých a kvalitních výkonů naopak i recitátory, kteří sice hluboce rozuměli textu, ale chyběla jim zkušenost a znalost technických prostředků. Bohužel jsme slyšeli i texty jen naučené nazpaměť a odříkané bez pochopení a vnitřního náboje. Jednoznačně kladně však můžeme hodnotit dramaturgii. **Tereza Kroupová** si vybrala dva zajímavé texty, Bellevue od Petra Šabacha a Pořádek od Mariana Pally. Především prvně jmenovaný byl plný interpretačních záležitostí, na které recitátorka občas nestačila.

Velkým kladem **Heleny Kriglové** byla její schopnost vnitřního prožitku, který přesvědčivě uplatnila v interpretaci obou svých textů (J. Kainar: Naschvál, L. Aškenazy: Svatba). Rezervy byly ve výstavbě textů. **Kateřina Židáčková** předvedla vedle všestranně ne příliš povedeného textu Z. Šmída velmi přesnou a trefnou interpretaci básně E. Jandla V parku.

Marek Schwarz zaujal přednesem prózy J. Thurbera Jednorozec na zahradě. Přesně odhadl poetiku textu a velmi dobře s ním pracoval. U druhého textu (Jonáš Zbořil: Na počítání (a pár ostatních věcí) jsem hrozně levej) ocenila porota interpretaci, nikoli však výběr.

Martin Hejný si připravil dva velmi odlišné texty, čímž mohl ukázat celou šíři svých výrazových prostředků. Próza L. Nekudy Pojednání o Šemíkovi mu byla zřetelně bližší, Martin přesně pochopil humor a výstavbu textu, pracoval s dílčími pointami a při jeho přednesu se všichni bavili. Báseň V. Vysockého Balada o krátkém štěstí sice kladla překážky v podobě své pravidelné formy i různých obrazných vyjádření, ale porota ocenila ochotu a odvahu pustit se do „protiúkolů“. Podobně odlišné texty si připravila i **Lenka Švorcová**. Na jednu stranu bravurně zvládla úryvek ze Šrámkova Stříbrného větru, přičemž porota ocenila především přesnou výstavbu textu a to, že v jejím podání zněl klasikův jazyk velmi přirozeně a současně, na druhou stranu ukázala, že si umí poradit i se současnou poezií (J. Burian: Dítko, Zubař). Tereza Kroupová, Helena Kriglová, Kateřina Židáčková a Marek Schwarz získali za své výkony ocenění. K postupu na celostátní přehlídku byli doporučeni Martin Hejný a Lenka Švorcová.

Jakub Hulák s použitím materiálů Ivy Lubinové (1. a 4. kategorie) a Jany Machalíkové

KRAJSKÁ PŘEHLEDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ V KOLÍNĚ 19. 4. 2008

Krajská přehlídka dětských recitátorů Středočeského kraje proběhla v sobotu 19. dubna, už podruhé v Kolíně. Zatímco v minulém roce využili organizátoři z DDM Kolín ke konání přehlídky luxusní sál Základní umělecké školy, letos se spokojili s méně útulnými vlastními prostory. To jim ale umožnilo rozdělit recitátory do dvou sálů, kde probíhala paralelně vystoupení mladších a starších kategorií recitátorů. Tím se vyvarovali zbytečně nervozity účastníků z nekonečného maratonu, jakým byla přehlídka v loňském roce. Další prostory DDM navíc nabídly účastníkům zázemí pro trávení přestávek a oběma lektorským sborům klid pro jejich práci.

1.kategorie

Vystoupení 19 recitátorů v první kategorii bylo letos pro celou porotu ve složení Helena Malehová, Lada Austová a Martina Longinová velmi potěšující, a to hned z několika důvodů. Dramaturgicky byla tato kategorie velmi pestrá, objevovaly se sice texty již osvědčené a známé, ale zato od našich kvalitních básníků jako Skácela, Černíka, Středy, Kratochvíla, Kainara, Šruta a nikdy nechybějícího Žáčka, ale také prozaiků Hurníka, Macourka nebo Nepila. Bylo s podivem, jak některé děti v tomto věku dovedly text náležitě vystavět, pracovat s veršem, vlastním výkladem a dokonce i s pointou. Mnoho interpretací bylo též oprostěno od zpěvavých intonací a přílišného akcentování slov, jak tomu u nejmladších často bývá. Děti byly velice kontaktní a byla z nich cítit radost ze sdělování. Na škodu některých výkonů bylo rychlejší tempo, které bylo jistě důsledkem trémy, a také některé výslovnostní nedostatky. O poměrně vysoké úrovni této kategorie svědčí i to, že se porota rozhodla udělit dvě ceny poroty, **Haně Pleštilové** a **Tereze Chlumské**, a také pět čestných uznání.

2.kategorie

Ve druhé kategorii, v níž se zúčastnilo 22 recitátorů, se už mezi interprety objevovaly větší rozdíly. To bylo zřejmé již ve výběru textů. Zde se porota shodla na tom, že mnozí recitátoři zůstali svou volbou textu spíše v 1. kategorii a mohli objevit zajímavější texty pro svůj věk. Zároveň tu byli recitátoři, kteří už sáhli po náročnějším textu např. Nerudy, Fischerové, Pavelkové, Drijverové, Jirouse, ale ještě na něj svou interpretací nedosáhli. Dramaturgie by se tedy dala označit jako velmi nevyrovnaná, taktéž i výkony. Přesto se tu objevili výrazní, zajímaví a nadějní přednášeči. Porota poslala do národní přehlídky v Trutnově **Terezu Večerkovou** se Žáčkovou přezdívkou **Slavný den brouka Pytlíka**, kterou dokázala interpretovat s lehkostí, vtipem a bezprostředním kontaktem. Udržela vypravěčskou linii obohacenou o vlastní čitelný výklad, nepřehrávala postavy, povedlo se jí dobře pracovat s dynamikou i pointou. Další postupující je **Kristýna Havlová** s básní **Pan Tralalinský** od Juliana Tuwima. Tato introvertní recitátorka velmi citlivě a přesně nakládala s ne příliš jednoduchými verši a přesahy, jemně si pohrávala při hře se slovy a při tom udržela celek. Výkonu jen trochu chyběla technika – hlasitost, přesnější výslovnost. Dále byla udělena jedna cena poroty bez postupu **Barboře Svobodové** za interpretaci Macourkova **Chameleóna** a čtyři čestná uznání.

3.kategorie

Ve třetí kategorii vystoupilo 17 recitátorů. Málomocný z nich ale zaujal osobitou interpretací, názorem či sdělením tématu. Nebylo to ani možné, protože už samotný výběr textů většinou nic takového nenabízel. Je až překvapivé, kolik se v jedné kategorii krajské přehlídky objevilo textů vysloveně nekvalitních a banálních (Aleš Misai, Zdeněk Svěrák, Jacqueline Wilsonová, Pavel Cmíral, Jaroslav Kožíšek, Miroslav Kapek, Jan Schneider, popř. i autoři, jejichž jméno nebylo uvedeno). Jednoznačným „favoritem“ se stal **Michal Rys** ze ZŠ Třebotov, který dokázal s neobyčejným potěšením, s citem pro situaci i pro detail interpretovat jeden z „pižďuchovských“ textů Václava Havla **Zálesák**. Svou představivostí naplnil vyprávění konkrétními a živými obrazy, díky nimž text nepůsobil jako banální komunální satira, i když by tak dnes snadno mohl vyznít. V básni Ivo Štuky **Vzduchoplavecká vzpomínka** se recitátor představil ve vážnější poloze. S podobným zaujetím jako v případě prvního textu se mu podařilo zachytit nostalgickou atmosféru vzpomínky na první vzduchoplavce a neokázalým způsobem sdělit silné téma. Vyrovnanými výkony v obou krátkých textech se představil druhý postupující, **Přemysl Šimák**. I přes zřejmou menší zkušenost s přednesem zaujal především civilním a přirozeným projevem, aniž by se nechal zlákat k prvoplánovému pitvoření u koktajlicí slepice v Žáčkově textu **Skákání do řeči** nebo k patosu u Aškenazyho **Křiku**.

4.kategorie

Ve čtvrté kategorii sice převažovaly kvalitní texty, velká řada vystoupení byla ale poznamenána naprosto neadekvátní zatěžkaností. Přesto se objevilo několik pozoruhodných výkonů, takže rozhodování o doporučeních k postupu nebylo vůbec jednoduché. Nakonec lektorský sbor ve složení Zlata Houšková, Martina Delišová a Jakub Hulák vybral **Adělu Heitenbalovou** vzhledem k její zaujaté a technicky zdařilé interpretaci obou textů. Ta je v obou případech založená na osobní výpovědi a sdělení silného tématu. Přesvědčivěji působí v obou textech zaujal velmi bezprostředním přirozeným projevem. V úryvku z prózy **Tři muži ve člunu** navíc dokázal trefně vystihnout postavu svérázného strýce i ironický tón celého textu. Hlavní rezervou byl zatím málo výrazný závěr. Problémem interpretace básně Jiřího Suchého **První láska** je především nedodržením veršů. Na překážku sdělení je u obou textů nedbalá výslovnost. Cenu poroty za neobyčejně autentickou a citlivou interpretaci textu **Skleněná stěna** Olgy Hejné získal Jakub Tuček.

Jakub Hulák a Martina Longinová (1. a 2. kategorie)

DĚTSKÁ SCÉNA STOCHOV 12. – 13. 4. 2008

Ve dnech 12. a 13. dubna 2008 proběhla ve Stochově Středočeská postupová přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů. Diváci viděli celkem deset představení.

První den zahajoval soubor **Roztočená Vrtule** ze Slaného s inscenací **Pohádky pro nehodné děti** (ved. Kateřina Rezková). Šlo o montáž z poetických textů J. Prévěra, jejímž propojujícím článkem se stal chlapec Paleček, který se ztratil rodičům v zoologické zahradě. Setkává se zde se zvířaty zavřenými za plotem, a ta mu vyprávějí své osudy, a jak do nich zasáhli lidé. Jejich příběhy v Palečkovi evokují vlastní zkušenosti s rodiči, s jejich malou citlivostí k světu dítěte a jeho potřeb... až se nakonec rozhodne přidat se ke zvířatům za plotem a demonstrovat tak viditelně svoji spřízněnost s nimi. Tomuto záměru byly pak Prévěrové texty podřízeny, což vedlo k jejich určitému významovému zjednodušení. Palečkovy vzpomínky na analogické situace, které zažil s rodiči, byly dotvářeny členy souboru. Ale postavit vedle sebe autorství Prévěra s autorstvím dětí je obtížné – vynikne kontrast textu básníka (byť okleštěného) a textu dítěte (byť upřímně míněného). Přesto si myslím, že šlo o cenný a poctivý pokus vyrovnat se s nelehkou předlohou, najít si v ní vlastní téma a pokusit se ho sdělit. Výsledný tvar je rozkročen mezi přednesem a divadlem. Vyprávění zvířat zůstalo především ve slovech, která jsou interpretována zaujatě a soustředěně. Bylo by však třeba ještě více pracovat s prostorem a vytvořit ekvivalentní jevištní akci, která by pomohla epický text vskutku zdívatelnit. Ve scénografii hraje ústřední roli drátěný plot natažený přes celé jeviště a zadní plátno, na které jsou promítány obrazy zvířat, příp. i některé ilustrace z Prévěrových knihy. Projekce však působí spíše popisně, i zde by to zřejmě chtělo hledat metaforičtější podobu této vizuální složky.

Jednoduché, přehledné a příjemné představení **Anna a já jdeme nakupovat 2. a 3. ročníku LDO ZUŠ Rakovník** (ved. Eva Ochrymčuková) odpovídalo aktuálním možnostem čtveřice dívek ve věku přibližně 10 až 11 let. Drobná historka z knihy Astrid Lindgrenové **Děti z Bullerbynu** o nakupování, které poněkud zkomplikovala dětská zapomnětlivost, neměla větší ambice než nabídnout dívkám příležitost k přirozenému hernímu projevu ve vztahu k partnerovi na jevišti i v hledišti. To se povedlo zejména ve druhé části inscenace, kdy už se dívky zbavily počátečních rozpaků a jistě strnulosti a viditelně si začaly užívat společnou hru. Určitě rezervy zůstaly v celkovém temporytmu: opakované návraty působily poněkud stereotypně a také závěr byl možná zbytečně natažený.

Třetím sobotním představením byly **Zá hádky** souboru **Tři boty ze ZŠ Třebotov** (ved. Jana Barnová a Václava Makovcová). Zá hádky měly podtitul „...když někdo něčemu poněkud nerozumí“..., a to se možná některým divákům přihodilo – nejen pro určitou tajemnost textů Petra Nikla, ale také proto, že na velkém jevišti nebylo vždy dětem dobře rozumět, a tak se část sdělení k divákům bohužel nedonesla. To, co jsme opět obdivovali, bylo, jak se malé děti díky citlivé práci vedoucích cítí na jevišti a bezpečně, jak živě a spontánně působí, jak se vzájemně vnímají a svobodně si hrají. Niklové poetice nejvíce odpovídala první polovina inscenace, evokující jevištními prostředky zvláštní, nebezpečnou atmosféru světa jeho veršů, z níž se může zrodit nekonečně dlouhý had, co „zlaté kadi“ a kde žába může zjistit, že má kožich... Ve druhé části ale atmosféra i temporytmus dostávaly sestupnou tendenci, a ne vždy se dařilo pro jednotlivé „zá hádky“ nacházet odpovídající jevištní obrazy. Je ovšem třeba ocenit hledačství obou vedoucích, to, že nezůstávají jen u ověřených literárních předloh a kladou před sebe i děti dramaturgicky náročnější úkoly.

Čarodějnice mezi námi se nazývala inscenace souboru **Pecky ze ZUŠ Pečky** (ved. Luboš Zajíc). Skupina se inspirovala knihou Roalda Dahla o čarodějnicích, které nenávidí děti a hledají způsob, jak se jich zbavit. Na tomto základě vymysleli vlastní příběh, který sleduje, kde všude se v našem běžném životě vyskytnou „čarodějnice“, které nám ho otravují. Dostali tak příležitost vyslovit se k věcem, které jim vadí na chování dospělých k dětem. Škoda že byl tento záměr oslaben nedomyšlenou prací se situacemi a motivy, které neměly logický vývoj a završení. Stejně tak herní projev dětí byl jen nahozený, scházela mu přirozenost i výrazová proměnlivost, stejně tak jako dostatečná míra nasazení.

Obdobnými problémy trpěla i další inscenace **Tvoření světa**, v podání **VI. B. ZŠ Pečky** (ved. Eva Zajícová). Představení, které jsme viděli, bylo výsledkem práce v hodinách zaměřených na osobnostně sociální rozvoj. Tématem bylo „hledání ráje“ – co si kdo představuje pod tímto pojmem, a to v širokém rozpětí od stvoření světa po současnost. Ale zajímavé téma zůstalo bohužel nenaplněno. Situace, které měly demonstrovat jednotlivé představy, byly viděny zjednodušeně a prvoplánově zábavně. Hrající děti nebyly dostatečně vybavené. Zdálo se, že se na jevišti necítí bezpečně, chyběl i vzájemný kontakt, a to jak mezi sebou, tak s diváky.

Sobotní odpoledne se uzavřelo drobným recitačním představením **Braši, u nás straší!** dramatického kroužku **ZŠ Hudlice** (ved. Vlasta Humlová). Jednoduché pásmo veršů Pavla Šruta se stalo pro děti ze 2. třídy příležitostí rozehrát hru na strašení mezi partou holek a kluků. Bylo zřejmé, že téma je jim blízké. Jejich mluvní projev byl živý a výrazný, gesta však mnohdy zbytečně ilustrativní. V akci v prostoru dětem nepomohla příliš hudba, zbytečně patetická ve vztahu k dětské hravosti. Celkově však děti působily příjemným a přirozeným dojmem. Jde o dobrý první krok začínajícího souboru.

Nedělní dopoledne odstartovaly **Mýšky a koucouři** dramatického kroužku **DDM Benešov** (ved. Bára Čmelíková). I v tomto případě šlo o malé děti a pásmo veršů postavené na kontrastu dívčího a klukovského elementu a vzájemném škádlení. Projev dětí byl ale nejistý. Přednes veršů měl klasické rysy školského „vlnkování“, říkání více po rytmu než po smyslu slov. Málo zde bylo využito spontánní dětské hry a hravosti, které by dětem umožnilo cítit se na jevišti samozřejměji.

Ambiciózním představením byla **Malá čarodějnice** v podání **2. až 4. roč. LDO ZUŠ Rakovník** (ved. Jiřina Krtičková). Známy příběh Otfrieda Preusslera o malé čarodějnici, která touží být přijata mezi velké čarodějnice, ale jen do té doby, než pochopí, že být „dobrou“ čarodějnicí není totéž jako být dobrým člověkem, doplatilo poněkud na přemíru slov. Ve hře bylo málo skutečně dramatického jednání, o věcech se více mluvilo, než že by se na jevišti děly. Málo byl využíván prostor jako významotvorný činitel. Zastavená scéna neumožňovala příliš akci a podílela se tak na jisté staticitě inscenace. Většina dětí byla dobře vybavena dovednostmi pro hru, zejm. v oblasti mluvního projevu. Škoda jen, že spontánní dětská hravost byla potlačena ve snaze o nápodobu dospělého hereckého projevu, pro který ještě část souboru nedozrála.

Čtveřice starších dětí z **LDO ZUŠ Nové Strašecí** (ved. Martina Tothová) představila další variaci na věčné kocourkovské téma pod názvem **AUACH!** Za pomoci masek sehráli několik krátkých příběhů o nepočítelné lidské hlouposti. Výslednému tvaru ale chybělo větší zaujetí a nasazení hráčů, vázl kontakt s diváky i mezi sebou, a to zejm. ve vyprávěčských partiích. Masky sice hráče do jisté míry osvobodily, díky ní postavy více ožily, ale i tak bylo jejich jednání příliš utlumené, málo klaunské ve vztahu ke klaunské podobě masky.

Přehlídku zakončilo **Honzovo putování** souboru **Paraplíčko Labyrint Kladno**. V programu bylo označeno jako „pásmo veršů s loutkami“. Text byl dílem jedné ze členek souboru. I když je třeba ocenit autorský přístup, verše bohužel měly problémy (váznoucí rytmus, přízvuky, násilnost rýmů, častá klíse aj.). Jednotlivé básničky nebyly obsahově provázané a sloužily vlastně jako příležitost k představení určité loutkové postavy a zvládnutí základních loutkářských dovedností. Vzhledem k úbytku loutkářských dětských souborů je sympatické, že se kladenský soubor této oblasti dětského divadla systematicky věnuje. Škoda jen, že tak nečiní na kvalitních literárních předlohách s ambicí sdělit určité téma.

Na přímý postup nenavrhli lektorský sbor ve složení Jiřina Lhotská, Luděk Richter a Irina Ulrychová žádný ze souborů. Do širšího výběru doporučil dvě inscenace: Pohádky pro neohodněné děti (Roztočená Vrtule Slaný) a Záhady (Tři boty Třebotv).

Irina Ulrychová

JIHOČESKÝ KRAJ

JIHOČESKÁ KRAJSKÁ RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA VE STRAKONICÍCH 10. – 11. 4. 2008

Dům dětí a mládeže ve Strakoncích již třetí rok za sebou hostil děti Jihočeského kraje na krajské přehlídce dětského přednesu Dětská scéna.

Stále platí, že v Jihočeském kraji je přehlídka „putovní“ (po dvou letech se střídá v několika městech kraje – letos z technických důvodů dostali strakoničtí jeden rok navíc). Při znám se, že žádná pozitivní takového neustálého střídání nevidím, naopak. Po dvou minulých přehlídkách si strakoničtí organizátoři i přednášející s doprovodem začínají zvykat na to, že součástí přehlídky je i rozborový seminář, stále ale chybí dílny pro děti (na rozmluvení a navázání kontaktu), které jsou dnes už součástí většiny regionálních přehlídek. A vzhledem k tomu, že zpátky do Strakoníc se přehlídka vrátí až za několik let, začnou pořadatelé vlastně od začátku.

Ani v ostatních městech nemají organizátoři (většinou domy dětí) větší zkušenosti s tímto typem přehlídek, a tak se stejný problém opakuje. Pravda je, že kraj má velice špatnou dopravní obslužnost, a je škoda, že z tohoto důvodu se DS už nekoná tradičně v Jindřichově Hradci, kde měla dobré zázemí, a organizátoři se snaží vyřešit tento problém právě „putováním“.

Přodatelům ve Strakoncích je ale nutno přiznat snahu o vstřícnou a nekonfrontační atmosféru přehlídky, která proběhla ve dvou dnech. A díky grantu, o který organizátoři požádali, mohli se letos vítězové rozjízdit domů i s hodnotnými odměnami. Úroveň přehlídky byla „tradiční“. Několik málo výrazných interpretů, většina výkonů zaměnitelná. Ve srovnání s Prahou a s Karlovarským krajem, přehlídkami, kterých jsem se také zúčastnila, musím přiznat, že ta jihočeská za nimi pokulhá.

Na DS do Trutnova postupují **Natálie Postlová** a **Zuzana Roubová** ze druhé kategorie, **Jan Mrázek** a **Vít Malota** ze třetí a **Kristýna Hulcová** z kategorie čtvrté.

Jiřina Lhotská

BECHYŇSKÉ JARO 4. – 6. 4. 2008

Také letos se ředitel kulturního domu v Bechyni Š. Ondřích se spolupracovníky snažili, aby se na krajské přehlídce Bechyňské jaro všichni cítili příjemně. 4.-5. dubna se sem sjelo 8 divadelních souborů, které se představily v 11 inscenacích. Kromě vystupování mohly děti, jako tradičně, trávit čas řadou různých aktivit. Nechybělo ani vyhlášení všech nejlepších zcela zjářených souborů a také lektorů, kterými letos byly Marie Poesová, Jiřina Lhotská a Jindřiška Bumerlová.

Inscenace letošního Bechyňského jara s sebou přinesly silná témata – především téma odcizenosti člověka ve společnosti i mezi nejbližšími, nutnost komunikace mezi lidmi.

Taková témata se např. objevila ve všech představeních **Lannovky České Budějovice**. V inscenaci **Jinak je s tebou ámen** (režie Pavel Petrovský) se řeší problémy vydírání, dále vztahy v rodině, která nefunguje. Podle vedoucího souboru hráli „o překonání strachu“, což však nebylo vždy patrné, protože motivace jednání postav nebyly vždy jasné. Určitý problém však představovala samotná předloha, která nedávala příliš prostoru pro vytváření dramatických situací.

Také další inscenace – **Vitr a drak** –, kterou opět režíroval Pavel Petrovský, i přes to, že se odehrává v exotickém prostředí Číny, vypovídá pomocí podobností o nutnosti domluvy mezi lidmi, protože jinak hrozí zkáza. Inscenace představovala vyprávěné divadlo. Přestože byl text pro věk dětí poněkud obtížnější, dokázaly jej velmi dobře zvládnout. K celkovému příjemnému vyznění přispěla i dobře volená hudba.

Také **Lannovka České Budějovice II.** (režie Vendula Kecová) se představila zajímavou inscenací **Žít, nebo žít...?** Jedná se o autorský text. Děj je zasazen do budoucnosti (rok 2100). Skupina mladých lidí spolu komunikuje pouze virtuálními prostředky. Jediná bytost, se kterou mají kontakt, je robot. Na základě informací o dřívějším životě lidstva se rozhodnou opravdu se spolu setkat. Poprvé poznávají autentický pocit blízkosti druhého člověka a svobodu volby partnera. V závěru musí každý člen nové vzniklého společenství volit mezi životem v jistotě, komfortu, ale izolaci a životem s volným, ale v nejistém světě. Představení je silné v zachycení izolovaného světa a postupném uvolňování a spolupropuzování v realitě. Poněkud nepřesvědčivý však byl závěr, kdy se ústřední dvojice odmítá vrátit.

Dalším tématem, které se v různých formách objevilo, byl vztah mužů (chlapců) a žen (dívek), a to v konkrétní i symboličtější rovině. **Dramatický kroužek ZŠ Bechyně** (vedoucí F. Oplatek) se tomuto tématu věnoval v obou svých inscenacích, kterými byly **Televizní hra a Kohout Světapán**. Vydařenější byla druhá inscenace, kdy děti měly prostor jednat, obrazy byly divadelní a dobře fungovaly. Také v **Pohádkách Jana Wericha**, které zahrál **Dramatik ZŠ TGM Vimperk** (vedoucí souboru I. Karasová a K. Weise) se téma odráží. Nejlépe zvládnuté bylo Fimfárum, kdy byly zachovány pohádkové prvky, ale jednalo se o současné lidi a jejich vztahy.

V pohádkách **Ježibaby z Babína** (DDS Petrovice, režie D. Kolínová) a **Jak šlo vejce na vandř** (Dramik České Budějovice, režie Krátká, Harazimová) se tradičně objevuje motiv hledání štěstí. Pohádku si vybral i J. Kubíček pro část souboru **DDS Petrovice**. Připravil inscenaci **O princezně solimánské**. Zdařila se stylizace, zjednodušení výrazu.

Střetnutí světa dětí a dospělých se objevilo v inscenaci **Případ svěřte Davidovi** (**Růžek České Budějovice**, režie A. Vitáčková). Zde byly dramaturgicky dobře zvládnuty obě linie příběhu – „válka Růži“, na kterou si hrají dvě skupiny dětí,

a vyšetřování vraždy lichváře, které je jedna dívka z party svědkem. Téma domluvy a stanovení priorit se pak odráží ve společném úsilí obou skupin dívce pomoci a usvědčit vraha. Představení nepostrádá napětí a dobře se pracuje se zkratkou. Scéna je přehledně členěná a umožňuje dynamické změny prostředí. Problémem často bývá začlenění postavy zvířete do inscenace – zde je postava psa pro příběh důležitá a je zachycena jednoduchými výrazovými prostředky – atributem „objektem“ a „vnitřním hlasem“, který vyjadřuje pocity psa. Organicky funguje i zvukový plán inscenace.

A o čem se na „popovídání o viděném“ s lektory a vedoucími souborů mluvilo? O tom, že některá témata byla tradiční. Především se však zdůrazňovala odpovědnost vedoucího souboru při výběru textu. Argument „děti si to samy vybraly“ není tím stěžejním, pokud si vybraly text, který se např. hodí pro dospělé herce i diváky, jako se to např. stalo žákům S **Dr. M. Tyrše z Hrdějovic**, kteří zahráli scénu **V seznamce**. Hlediska a kritéria výběru přitom zůstávají stejná – vhodnost textu po věk a schopnosti dětí, aktuálnost témat, tedy jestli to zajímá děti – herce i diváky, zda v sobě text obsahuje dostatek možností pro vytváření dramatických situací, zda je dostatečně divadelní, zda nejde proti zákonitostem žánru, jak se často stává u „zmodernizovaných“ pohádek, zda může děti obohatit herecky i osobnostně.

Co se týče další teorie, hovořilo se letos také o nutnosti více motivovat jednání postav a zaměřit se na zvládnutí závěru her, aby vyústění příběhů bylo pro diváky logickým završením celkového tématu, tedy „o čem se hrálo“, a nebylo třeba to divákům sdělovat slovně. Závěr by měl být také jasný.

Více se letos používala reprodukovávaná hudba, což někdy omezovalo srozumitelnost hereckých výkonů. Tradičním tématem diskusí byla také vhodnost délky replik i celého představení. Cekově se při srovnání s loňským „Jarem“ konstatovalo, že se projevuje posun k silným tématům (což ostatně bylo i vloni), ale omezuje se didaktičnost a prvoplánové morali-zování.

A jak to nakonec dopadlo? Čestná uznání si odnesl DDS Petrovice za inscenaci **O princezně solimánské**. Pro režiséra J. Kubíčka to je velmi slibná premiéra. Dále **Lannovka České Budějovice III.** Pavla Petrovského za inscenaci **Vitr a drak, Dramatický kroužek ZŠ Bechyně** F. Oplatka za inscenaci **Kohout Světapán** a **DS Vimperk I.** Karasové a K. Weise za inscenaci pohádek Jana Wericha **Fimfárum**. K postupu do celostátního kola Dětské scény byly doporučeny dvě inscenace – **Případ světe Davidovi v podání Růžku České Budějovice** – vedoucí A. Vitáčková – a **Lannovka ČB II.** – vedoucí Vendula Kecová. Blahopřejeme.

Jindřiška Bumerlová

PLZEŇSKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE 19. 4.- 2008

Pořadatelem přehlídky v Plzni je již několik let Centrum volného času Pallovka v Plzni. Díky soustavě městských a okresních domů dětí a center volného času má tato přehlídka v Plzeňském kraji rozsáhlou síť okresních a dokonce i okrskových kol, a tak je vytvořen dostatečně široký základ pro výběr do krajského kola.

Letošní krajské kolo se odehrálo 19. 4. 2008 opět v členitých prostorách Centra volného času Pallovka. Přehlídka letos přivítala přes 80 dětí ve všech čtyřech kategoriích. Každá kategorie měla svůj prostor, svou porotu (tříčlenné poroty byly tvořeny jak učiteli ZUŠ, tak herci DJKT či lidmi, kteří se věnují amatérskému divadlu, ale také mladými učiteli z plzeňských gymnázií). Právě toto oddělení jednotlivých kategorií vnímám stále jako problém. Recitátoři a ani jejich vedoucí se navzájem nemohou potkat. Chybí tak bezesporu cenný prostor pro vzájemnou inspiraci i možnou motivaci mezi samotnými recitátory.

Na druhé straně je třeba ocenit pořadatelskou péči. Sama paní ředitelka CVČ všechny účastníky přivítala a na konci rozdala ceny. Letos se díky podpoře z Krajského úřadu Plzeňského kraje dostalo na drobnou sympatickou upomínku pro každého účastníka. Z organizačního hlediska je třeba ocenit, že byl vytvořen časový prostor pro diskuse o viděném a slyšeném, byť to bylo opět jen po jednotlivých kategoriích. Hodně zdařilé bylo opět i zapojení studentů od Dany Jandové, kteří úspěšně vedli recitátorské rozcvičky v úvodu přehlídky a své svě-řence přehlídkou i dále provázeli.

A co se recitovalo? Výběr textů šel tradičně. Nebylo nic, co by autora těchto řádků (byl porotcem ve čtvrté kategorii) skutečně zasáhlo, podobně to viděli i kolegové v dalších kate-goriích, z nichž se jako nejzajímavější ukázala kategorie třetí. Z výsledků se také opět potvrdilo, kdo se přednesu věnuje a jak intenzivně. Tradičně úspěšné byly krajské ZUŠ (Plzeň, Klatovy, Domažlice, Staňkov), kde se na rozdíl od základních škol jedná o práci cílenou a dlouhodobou. Uvidíme jak se projeví nové pojetí vzdělávání, chtělo by se těšit.

V závěru uvedme, koho porotci doporučili k postupu na Dětskou scénu, případně využili možnosti dalšího ocenění:

V první kategorii byly oceněny dvě dívky, a to **Michaela Ondruszová** (ZŠ Nýřany) a **Pavla Hrušková** (ZŠ Tachov). Ve druhé kategorii postoupili **Tomáš Fejtek** (ZUŠ Staňkov) a **Mag-daléna Böhmová** (21. ZŠ Plzeň), **Jiří Kubiček** (ZŠ Klatovy) byl doporučen jako náhradník. Ve třetí kategorii postoupila **Tereza Kliková** (ZUŠ K. Steinaera, 20. ZŠ Plzeň) a **Jana Brychtová** (ZŠ Hornická, Tachov), také v této kategorii porotci určili náhradnici, a to **Hanu Styblovou** (Gymnázium Sušice). Ve čtvrté kategorii postoupila **Klára Šmídová** (ZŠ TGM Sušice) a **Anna Rauschová** (Gymnázium Luďka Pika, Plzeň), náhradnicí se v této kategorii stala **Kateřina Špetová** (Gymnázium Stříbro).

zez Plzně Roman Černík

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA KARLOVARSKÉHO KRAJE OSTROV NA OHŘÍ 18.4. 2008

O průběhu recitační přehlídky v Ostrovu nad Ohří podávají zprávu lektori- Jiřina Lhotská (za I. a II. kategorii) a Jiří Pokorný (za III. a IV. kategorii). A jak to tedy viděli?

Z karlovarské přehlídky odjíždím vždy s příjemným pocitem. Především atmosféra v Domě kultury v Ostrově nad Ohří už od začátku dává najevo, že se zde nebude odehrávat žádné soupeření kdo s koho, ale že se jedná o svátek všech zúčastněných, kteří již v tuto chvíli jsou hodni pochvaly a poděkování. A přes přirozenou trému je na dětech vidět, že se zde cítí dobře. Recitovat přicházejí až po předchozím seznámení, rozmluvení a „osahání“ prostoru z dílen, které pro ně připravují a vedou místní odrostlí „dramatici.“

Většina recitátorů I. a II. kategorie prokázala schopnost přesvědčivě interpretovat vybraný text a sdělit i svůj vztah k vyprávěnému. Součástí přehlídky byly rozborové semináře, kterých se zúčastnili všichni přednášející s doprovodem a lektori, kde se debatovalo v příjemném, soustředěném a nekonfliktním posezení třeba i o tom, jakým problémem je v přednesu důsledné dodržování interpunkce, trhání myšlenek, čímž je ovlivněna srozumitelnost sdělení.

Do Trutnova lektori doporučili z II. kategorie **Báru Hrdinovou** s textem M. Macourka Makarony jdou na procházku a **Dominiku Wenzelovou** s básní J. Tuwina O Řehoři lháři a jeho tetě.

Po letech jsem měl, jako lektor, opět možnost zúčastnit se této přehlídky. Možná, že v zákulisí při přípravě a realizaci mohl být fofr a horko, ale my účastníci, ať už recitátoři, jejich doprovod, lektori, jsme zažili klid, pohodu. Samozřejmě, že času není nikdy mnoho, proto část povídání s recitátory třetí a čtvrté kategorie a jejich doprovodem jsme absolvovali až po vyhlášení výsledků.

Ale od začátku. Zajímavé předlohy, nemyslím v originalitě výběru autora (ať verše, próza – Ephraim Kishon – Červená Karkulka jako horor, Hector Hugh Munro – Saki – Nevhodná Pohádka, William Saroyan – Baterka, Vilém Závada – Pták, J. Prévert – Tím hůř, atd.), především u těch, kteří byli ocenění.

Pokud jde o interpretaci jednotlivých textů, byla vcelku vyrovnaná. Přednášející ve třetí kategorii byli mnohem výraznější než v kategorii čtvrté. O tom svědčí také navržené postupy a ocenění.

Ve třetí kategorii obsadil Ostrov prakticky všechno co mohl. Postup do Trutnova **Nazareno Klug** a **Jakub Velička**, čestné uznání pak **Aranyossyová Markéta**. K nim se s čestným uznáním a zajímavým výkonem připojil **Miroslav Sabadin** ze 4. ZŠ z Chebu (je škoda, že s tímto recitátorem nikdo soustavně nepracuje – informace z povídání o slyšeném).

Čtvrtá kategorie byla výrazně slabší než předchozí. Čestné uznání si z Ostrova odváží tým ze ZUŠ K. Vary – **Kristýna Šajtošová** a **Jonáš Tůma**. Do Trutnova nebyl nikdo navržen.

Bylo zajímavé pozorovat, jak se výrazně profilují někteří interpreti a zároveň si typovat odkud jsou. Karlovarská a Ostrovská „škola“ vévodí dalším skupinám jednak v zají-mavém výběru textů i vlastní interpretaci, ale také ve znalosti a schopnosti jednotlivých interpretů diskutovat o vybraných autorech a textem. To svědčí o mnohem hlubším zájmu a soustavné práci, než bývá často obvyklé. Ale jedině tak lze očekávat, že se zvýší zájem o poezii a prózu a zároveň zkvalitní samotná interpretace textů na přehlídkách a soutěžích a nejen tam. Je dobře vidět a slyšet, že se to alespoň někde děje.

Bylo příjemné pobýt a naslouchat (i vidět), na krajské přehlídce v Ostrově nad Ohří.

DĚTSKÝ DIVADELNÍ TARTAS STŘÍBRO 11. – 13.4. 2008

Ve dnech 11. – 13. 4. 2008 se již potřetí sjely do města Stříbra západočeské dětské divadelní soubory, aby ve zdejších kině Slávie nabídly publiku své nové inscenace na Dětském divadelním Tartasu. Hlavním pořadatelem tohoto festivalu dětského divadla je plzeňské centrum JOHAN, které pořádá Dětský Divadelní Tartas (DDT 08) jako postupovou regionální přehlídku pro Plzeňský a Karlovarský kraj. Proto se také na jevišti stříbrské Slávie představily soubory nejen z Plzně, ale také z Velhartic, Dlouhé Vsi u Sušice, Františkových Lázní, Aše a Ostrova. Celkem do Stříbra dorazilo více než sto dvacet dětských herců od těch nejmladších dětí z prvního stupně až po devátáky.

Přehlídka začala již tradičně Velikým Tartasem po historické části města, kdy průvod masek tvořený účastníky přehlídky v kostýmech inspirovaných pověstmi dal najevo městu Stříbru, že přehlídka už je tu zas a bylo by škoda ji nevidět. Před radnicí dal Dětskému divadelnímu Tartasu své požehnání sám starosta města Stříbra a přehlídka mohla začít.

V rámci festivalu shlédli jeho účastníci i zájemci z řad místních obyvatel dvanáct inscenací od jedenácti souborů z Plzeňského a Karlovarského kraje. Paleta shlédnutých představení byla pestrá – od loutkových inscenací přes „dramatácké“, obrazové, výtvarné a divadelní a přes komedii dell' arte k inscenaci ryze taneční, muzikálové.

V mezičase mezi představeními byly rozborové semináře s lektory pro vedoucí souborů a tvořivé dílny se studenty Ateliéru dramatické výchovy FPE ZČU pro jejich členy. Dílen bylo tentokrát osm (i celkový počet dětí byl letos vysoký – ?120? ksJ). Do dílen se děti přihlašovaly napříč soubory, aby měly možnost potkat ostatní účastníky i jinak než na jevišti. Toto poznání měli účastníci možnost ještě prohloubit při společném Tartaseni na sobotním společenském večeru. Před slavnostním zakončením přehlídky proběhla prezentace dílen před plénem.

Celková nálada přehlídky byla velmi příjemná neboť členové souborů ukázali, že dokáží být nejen herci a tvůrci, ale i vstřícným a pozorným publikem. Tím bylo potlačeno ovzduší soutěže a naopak posílána atmosféra inspirativního a vzájemně se obohacujícího setkání.

Inscenace doporučená k přímému postupu: **Omyl**

Soubor **Sedum divů světa z Plzně** přijel na festival DDT s inscenací Omyl, která vznikla podle stejnojmenné povídky anglické autorky Evy Ibbotsonové.

Soubor tuto povídku převedl na divadelní prkna pomocí vhodně zvolených, jednoduchých, leč divadelně nosných a dobře dekódovatelných znaků. Z jediného obrazového rámu a několika židlí budují herci na jevišti veškerá potřebná prostředí. Celou inscenaci provází nadsázka, lehkost a vtip. Ve chvíli, kdy se vyjeví téma inscenace, je mnohý divák potěšen, když ne jeho naléhavostí, tedy jeho aktuálností (s úsměvným úhlem pohledu). Přestože je toto téma brané s nadhledem a ironií, není tato nikterak urážlivá a divák si ji tedy může bez rozpaků vychutnat.

Kladem inscenace je tedy bezesporu její téma, zvolené prostředky, vyváženost formy a obsahu. Dotáhnout by si ještě zasloužila herecká práce na inscenaci, možná více směrem ke grotesce. To by vyžadovalo zejména zpřesnění jednotlivých hereckých akcí a výraznější frázování scén.

Inscenace doporučené do širšího výběru (bez udání pořadí): **Nevhodná pohádka**

Soubor **Saky Paky z Velhartic** zdramatizoval Sakiho Nevhodnou pohádku. Předloha je dětem jistě blízká a otevírá témata, jež jsou pro ně aktuální. Tématem inscenace je relativnost hodného a nevhodného chování. Soubor předlohu zinscenoval za použití prostředků epického divadla. Rámecem příběhu je cesta vlakem, která zabírá zhruba stejný prostor, jako samotná pohádka. Účinně však podporuje téma předlohy.

Délka představení i užití prostředky odpovídají věku a zkušenostem souboru. Vyprávění, je vyvažováno jednáním v dramatických situacích, jež jsou většinou přehledné a sdělné. Rekvizity (jsou jim pouze židle, noviny, deštník a malá trampolína) dětem pomáhají v divadelním vyjádření a učí je pracovat s divadelním znakem. Možnosti akční scénografie nejsou zatím využívány plně, ale způsob práce s výtvarnou složkou představení se ubírá správným směrem.

Inscenace je divácky nenáročná a představuje ověřený způsob práce s dětmi i s předlohou. Bez velkých experimentátorských ambicí soubor odvedl kvalitní práci odpovídající možnostem jeho členů i přiměřeným pedagogickým cílům vedoucích.

Apokryf

Soubor **Traple z Plzně** se představil Apokryfem. Předlohou se souboru stal biblický příběh narození Ježíše Krista. Nejzajímavější na této inscenaci je, že její tvůrci očividně chtějí pracovat na všeobecně známém příběhu se vsí vážností a poctivostí, jež s sebou tato předloha nese. Daří se jim přesvědčivě předat poselství lásky a naděje z čistě lidského pohledu, bez jakéhokoli zatěžkáni křesťanskou ideologií. Dramatizace je zaměřena zejména na osobní vztah Marie s Josefem a na vrstevnatou postavu krále Heroda.

Soubor adolescentů se nebojí civilního herectví, jež je uvěřitelné a účinně v divácích vyvolává emoce. Výkon představitel krále Heroda chvílemi balancuje na hranici únosné expresivity, což v případě této postavy výrazněji nenarušuje celkový dojem z upřímného a křehkého představení. Scénografie je nevyrazná, až na scénu stylizované pouti do Jeruzaléma, jež je prostá a působivá. Kostýmy jsou pohledné, ale jejich očividně propracované převlékání nedává zřejmý smysl.

Představení není jen vánočním příběhem, ale i nadčasovou výpovědí o upřímných lidských citech, což je v případě dětského divadla vzácný a chvályhodný jev.

Dar ohnivého ptáka

Odpolední a podvečerní sobotní blok letošního Dětského divadelního Tartasu zahájilo dvojí uvedení (sál musel být speciálně upraven pro toto náročné představení) indiánské báje Dar ohnivého ptáka souboru **Hop Hop z Ostrova**. Ostrovský soubor pod vedením Ireny Konývkové patří již dlouho dobu mezi nejlepší české dětské divadelní soubory a dá se říci, že ani letos nezklamal, jejich představení bylo působivé, pohybové, výtvarné.

Jednoduchý příběh o cestě za oheň vychází z indiánské báje severoamerických indiánů. Pravě poetiku inspirovanou světem indiánského kmene také navozuje v tradičně velmi estetizované podobě i výtvarné řešení nové ostrovské inscenace, jednoduché režné oděvy světlé barvy podsvícené osvětlením s modrými filtry, evokuje zimu a sever (může dojít dokonce k představě, že je to příběh Eskymáků). Také další prostředky, metaforické obrazy (boj s příšerou, cesta přes hory), jsou v podání Hop Hopu již, dá se říci, pro soubor stylové. Nesilněji působí inscenace v rytmu a obraze a blíží se tak rituálu. Lze sice diskutovat o použití "etno" nástrojů (degereedo, afro buben), ale například taneční projev hoča představujícího oheň stejně jako taneční obraz plaček jsou opravdu dobře zvládnuté a působivé.

V semináři po představení se největší diskuse vedla o použitím jazyku, kterým mluví postavy. Indiáni jsou představeni jako ti, kteří mluví jen v podstatných jménech a infinitivech sloves, je to hodně prvoplánové a celkově to degraduje vyznění inscenace. Také dramaturgie celého kusu, jako by se nemohla rozhodnout, zda vyprávět příběh o statečné dívce, co kmeni získala oheň, nebo nabídnout divákům setkání se stylizovaným indiánským rituálem. Inscenace se tak rozpadá na dvě nestejnorodé složky a v některých momentech jdou jednotlivé obrazy a kroky proti sobě a přispívají k dojmu jisté formálnosti představení.

Představení je však z mnoha stran zajímavou inspirací pro cestu za jevištním tvarem s důrazem na všechny divadelní složky a také velmi slušnou dovednostní výbavu dětských aktérů. Představení bylo lektorským sborem doporučeno do výběru pro Dětskou scénu 2008.

Lektorský sbor Dětského divadelního Tartasu Eva Ichová, Roman Černík, Tomáš Machek .

LIBERECKÝ KRAJ

DĚTŠTÍ RECITÁTOŘI V LIBERCI 26.4. 2008

Krajské kolo přehlídky dětské recitace se konalo v sobotu 26. dubna 2008 v Experimentálním studiu Lidových sadů v Liberci.

Většinou není moc čas pátrat po tom, proč kdo z okresních kol nedorazil, a tak jsme se spokojili se šestatřiceti přítomnými recitátory. Beztak nám v komorním prostředí „É-čka“ tradičně nestačil čas na rozbor a tak jsme se ještě po uzavření sálku přesouvali do předsálí a některé rady udíleli doslova v kuloáru.

1. kategorie

V první kategorii se nám rodí výrazná recitátorská osobnost **Barbora Filipi**, která od počátku sděluje svůj textu s energií a přesvědčivostí, baví se textem i samotnou komunikací s divákem. (J.Susa: Červená Karkulka)

Ve 2. kategorii, ale vlastně i ve všech ostatních se zbytečně znova a znova zbytečně trápíme se špatně vybranými texty včetně obligátního Seifertova Prvního dopisu mamince. Ale nechce se mi zde pouštět se do nějaké jeremiády. V Liberci máme krásnou knihovnu. V ní je dětské oddělení a Hanka Langrová, která nabízí recitátorům i jejich dospělým pomocníkům miniporadnu pro volbu textu. Kdo tam vstoupí, neprohloupí.

Z jiného soudku je technická vybavenost dětí, která je někdy i na hraně srozumitelnosti a slyšitelnosti. (A to není prostor Experimentálního studia nijak výrazně zvukově záludný.)

2. kategorie

Největší recitátorský zážitek nám ve 2. kategorii připravil **Dominik Bubák** s hravým, ale na přednes velmi obtížným, textem Emanuela Frynty: Jelikož a Tudíž. Velmi dobře totiž textu rozumí, ví, jak funguje a dokáže se tím i při přednesu bavit. Spolu s ním postupuje **Kateřina Janoušková** díky svému velmi přirozenému projevu (Mileny Lukešové : Psí víno).

3. kategorie

Ve 3. kategorii se **Věra Erbanová** představila texty V. Hraběte Děšť a prózou Ilji Hurníka Pianisté mytíctí. Projevila schopnost sdělovat význam a osobní dojem z textu a to bez vnějškových prostředků a s kvalitní výslovností. Notoricky známých textů /většinou popisovaných z čítanek/ se v principu bojím. Často zůstává jejich interpretace povrchně důvěřivá v kvalitě samotného textu. Takový osud postihl i Stránku ze sešitu J. Prévérta. Když ale recitátor textu rozumí a nadto dovede vytvořit atmosféru a vtáhnout do ní posluchače, pak je radost znovu naslouchat. S radostí jsme naslouchali **Anežce Buriánkové**, která si jako druhý text vybrala Vzpomínku na prázdniny P. Štrobla.

4.kategorie

Ve čtvrté kategorii dominovala jednoznačně zralým projevem a velmi citlivou interpretací poezie **Stephi Van Vleet**. (V. Hrabě: Hlava dívky). Šikovným dramaturgickým výběrem je i druhý text (M. Viewegh: Jak se tatínek zbláznil), i když je svou délkou na hranici možností udržet pozornost diváka a provést ho celým dramatickým obloukem.

Na národní přehlídku byl po určitém váhání vybrán i **Martin Pažout**, který má nepochybně vypravěčské dispozice – krásný hlas, schopnost přirozené interpretace a sdělení, cit

pro temporytmus, schopnost vystihnout atmosféru. Oba prozaické texty mu „seděly“ (F. Nepil: Tetička rejdař a P.Šabach: Opilí banány). Ono porotcovské váhání se týkalo technické úrovně projevu – artikulace. V roli porotce je těžké po několikaminutové zkušenosti s recitátorem zhodnotit, kolik vůle má k tomu, aby se dennodenně potýkal se správnou a zřetelnou výslovností, až se aktivní pohyb mluvidel stane něčím úplně přirozeným. Váhali jsme a rozhodli jsme se. Porotce totiž musí být schopen kriticky vnímat a hodnotit, poradit, nasměrovat, motivovat, ale i věřit v rozvoj vašich dovedností, milí recitátoři. Věříme vám, důvěřujeme vám a těšíme se na další setkávání s vámi a s krásnými texty.

Za porotu (Michaela Homolová, Azalka Horáčková) v Liberci zapsal Lukáš Horáček.

DĚTSKÁ SCÉNA 19. 4. 2008

Na přehlídce vystoupilo téměř 130 dětí, a to v devíti souborech doporučených z okresních kol. Z okresu Liberec dva soubory, z okresu Turnov tři soubory, z okresu Jablonec nad Nisou (přehlídka v Desné) čtyři soubory.

1. Strčprstkrzkrk / soubor DDM Ulita Tanvald pod vedením Vladky Slavíkové

Zubaté story (autor: Alexandr Guha)

Přínosem tohoto zpracování zdravotního tématu bylo jistě jak poučení o zásadách zubní hygieny, tak i možnost zaměstnat na jevišti třicet členů souboru. V představení bylo „nahozeno“ plno dobrých nápadů, ale ztratili se v mumraji ostatního dění. Aktéři těž neměli ujasněný postoj, zda předváděné myslí a chtějí hrát vážně, nebo zda si z toho chtějí dělat legraci...

2. KUKI-KUKI / soubor ZUŠ Železný Brod pod vedením Milany Vilušínské

Odvracená strana Vánoc (autor: Milana Vilušínská a soubor)

Kultivovaně zpracované téma „konzumních Vánoc“ a „varování před neuváženými půjčkami“ bylo rozhodně přínosné zejména pro členy souboru. Sedm malých dívek dobře zvládlo zpěv, prostor i jednoduše a čitelně řešené předvádění rolí. Místy však nebyly dost jasně změny situací. I konec zůstal zatím poněkud nedotčený.

3. Dramatický kroužek při ZŠ Liberecká v Jablonci nad Nisou pod vedením Petry Čermákové

O rybáři a staré botě (autor: Jiří Žáček)

Soubor zpracoval text J. Žáčka jako anekdotu (s jevištně dobře dovedenou pointou). Vedoucí zvolila kombinaci vypravěče, hudebního doprovodu, hraní v roli a hry s předmětem. Bohužel základní jednoduchý vtip textu, že bota je nahluhla, vzal soubor jen prvoplánově a nerozvíjel ho.

4. MYŠ-MAŽ / soubor ZUŠ Turnov pod vedením Aleny Tomášové

Od podzimu do jara (autor: Alena Tomášová - výběr poezie různých autorů)

Vedoucí vytvořila s kolektivem nejmenších dětí ZUŠ pěkné, vkusné, estetické pásmo. Nápaditě propojila jednotlivé básničky pohybovým vyjádřením. U těchto dětí je však zapotřebí ještě zlepšovat výslovnost a rytmus řeči. Největším problémem byla malá srozumitelnost a nepřirozená intonace ve skupinovém přednesu.

5. PiHa / soubor DDM Větrník Liberec pod vedením Hany Langrové

Jablko pro tu nejkrásnější (podle starých řeckých bájí a jiných pramenů – soubor PiHa)

V klasickém tématu z řeckých bájí soubor velmi dobře využívá různého věku a různé velikosti dětí, dobrými nápady oživuje inscenaci. Pohrává si s antickou látkou vtipně a přiměřeně schopnostem souboru. Stylizované kostymování vkusně doplňuje celý projev. Slabinou zůstává mluvní stránka – některé děti mluví příliš rychle a špatně artikulují až k nesrozumitelnosti. Soubor získal Cenu poroty za zdařilé zpracování klasického tématu.

6. Divadelníci DDM Vikýř z Jablonce nad Nisou pod vedením Aleny Telenské

O sudičkách a Růžence (autor: Charles Perrault)

Hříčka v podání šesti děvčátek byla velmi zdařilou ukázkou, jak lze propojit vyprávěné divadlo se s loutkářskými akcemi. V představení hraném za a před paravánem se objevily překvapivě jednoduché stylizované obrazy vytvořené rukama či práce se znakové působícími rekvizitami, které významně a velmi působivě posunovaly děj. Za zmínku stojí i velmi funkční zapojení vypravěčky do hry. To všechno přispělo k obohacení známé předlohy i k velmi pěknému diváckému zážitku. Porota doporučuje do širšího výběru na republikovou přehlídku „Loutkařská Chrudim 2008“:

7. Není to ani to / ZUŠ Turnov pod vedením Aleny Tomášové

SAKI (autor: Hector Hugh Munro – SAKI)

Náročná předloha se ukázala být velice šťastnou volbou pro soubor složený z patnácti až šestnáctiletých dětí. Nejenže velmi dobře porozuměly textu, jeho humoru a nadsázce, ale při představení bylo zřejmé, že se jim baví i na jevišti. Humor Sakiho povídek a svou radost ze hry s těmito texty dokázaly předat i divákům. Vynalézavý inscenační prostor kolem paravánu-pultíku a nápaditě zapojení hry s rekvizitami bylo k prospěchu představení a vadily snad jen neujasněné zapojení a příchody vypravěče z portálu v první povídce a poněkud násilné aktualizace („za trest nesmíš na počítač, ke svačtině... tady máte Bobíky“). Bylo to zdařilé představení plné humoru, lehkosti, nápadů, hrané s velkým nasazením a s chutí. Porota navrhuje do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna.

8. Pampalin / soubor literárně dramatického oboru ZUŠ Turnov pod vedením Aleny Tomášové

Teta to plete (autor: Ivona Březinová)

Podle našeho názoru nepřilíš nápaditá literární předloha s variacemi na známé lidové pohádky o Kobližkovi, Šípkové Růžence a Vlkovi a kůzlátkách se stala základem dramaturgie pro soubor dvanáctiletých dětí. Vedoucí souboru spolu s dětmi ji však dokázala obohatit o mnoho dalších nápadů a rovin. Metaforický princip inscenace „teta, která plete svetry, plete také pohádky“ rozehrály děti kolem tety-vypravěčky a paravánu-věšáku na prádlo podle zásad řízené dramatické hry: postupně vstupovaly do rolí, využívaly přítom znakových kostýmů, některé prvků a v nemalé míře také propojení se hrou s loutkami. Tak se jim podařilo předlohu zpřehlednit a hlavně dodat k ní hodné svého: humor, nadsázku, nápaditou práci s loutkou i svou muzikální vybavenost.

Porota navrhuje do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna.

9. Divadlo Vydýcháno / soubor ZUŠ Liberec pod vedením Libuše Hájkové

Jak Franta na čerchmanty vyzrál (autor: Olina Straková na motivy lidové pohádky)

Soubor si letos vybral lidovou pohádku Čert a Káča. Upravená dramaturgie se stala základem pokusu zvládnout po dvou epických předlohách i klasickou stavbu dramatické předlohy prostředky dramatické hry a elementárního herectví. V živém, muzikálním a výtvarně barevném představení se to podařilo – nejpůsobivěji snad v kolektivních scénách o posvícení a v pekle. Inscenace staví na vysoké úrovni mluvních a pohybových dovedností žáků vyšších ročníků I. cyklu ZUŠ, opírá se o divadelní vidění a režijní schopnosti vedoucí souboru a nemalou roli v ní hraje i výtvarný a zvukový plán: kostýmy, rekvizity a hudební doprovod (dudy). Představení znovu potvrdilo, že vedoucí souboru L. Hájková dokáže své divadelní znalosti v práci dětmi velice dobře využít, ať už se jedná o jejich vybavenost divadelními dovednostmi, výběr textu a jeho scénické zpracování, volbu kostýmů, rekvizit a hudebního doprovodu. Na působivém výtvarném řešení i hudebním doprovodu spolupracovaly s LDO i výtvarný a hudební obor školy. Porota navrhuje k přímému postupu na celostátní přehlídku Dětská scéna.

(Porota pracovala ve složení: Krista Bláhová, Azalka Horáčková a Jiří Bláha)

Azalka Horáčková

ÚSTECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ V CHOMUTOVĚ 19. 4. 2008

Krajské kolo v Chomutově již několikrát ročník organizuje pan Josef Gríml. Ten se snaží organizačně vše dobře zajistit. Je schopen sehnat mnoho sponzorů, a tak i s malým rozpočtem se mu daří zajistit adekvátní prostory pro přednes jednotlivých kategorií v krásném prostředí Střediska knihovnických služeb, stejně tak i občerstvení pro účastníky a porotu i hodnotné ceny pro postupující. Méně vstřícně se chová odbor školství krajského úřadu, který např. nutí organizátora, aby proti propozicím přehlídky uděloval první, druhé a třetí místo. A svou nekompetenci potvrdil ještě tím, že odborným porotcům přidělil honorář Kč 60,- za hodinu. Pan Gríml se tak obrací na nadšence, kteří jsou i za tento nízký honorář ochotni už poněkud teple zasednout v porotě. Setkala jsem se zde dokonce s porotkyní 1. kategorie, která všem dětem koupila ze svého čokolády, možná za ně dala více, než dostala porotného. Ano, porotci dělají svou práci moc rádi, ale... bohužel někteří nemají povědomí o tom, jaká je úroveň přednesu v jiných krajích nebo v kole celostátním. A tak se např. ve 2. kategorii stalo, že porotce požadoval po recitátorech, aby nejprve řekli: „Já jsem Anička Nováková z Chomutova a budu přednášet...“ a pak teprve začali. Je tedy nutné, aby v každé kategorii byl jako v letošním roce v lektorském sboru nejméně jeden odborník, který se v posledních třech letech aspoň jednou zúčastnil přehlídky vyššího stupně, jak ostatně doporučují propozice

přehlídky v kapitole V.

O průběhu vystoupení nejmenších recitátorů (1.kategorie) bohužel nemáme žádné informace.

2. kategorie

Ve druhé kategorii se představilo celkem 16 recitátorů. Na národní přehlídce Dětská scéna 2008 v Trutnově vybrala porota ve II. kategorii dvě recitátorky: **Natálii Radimovou** (M. Macourek – Tučník) a **Barboru Nedvědovou** (M.Macourek – Rosnička). Každá z nich přistoupila k interpretaci Macourkových textů osobitě, s pochopením tématu a s nadsázkou. Macourkovy texty si vybralo i několik dalších recitátorů. Porota ocenila ještě tři další přednášející čestným uznáním. Dramaturgicky objevená byla v této kategorii báseň od Jaroslava Seiferta – Motýli.

Lucie Velíčková

3. kategorie

Ve třetí kategorii recitovalo celkem 19 dětí, polovina z nich byla požádána lektorským sborem o přednes druhých textů.

Dramaturgický výběr textů až na výjimky odpovídal věku recitátorů, často frekventovanými autory byli J.Žáček a I. Wernisch. Mezi neotřelé autory patřili např. V. Renč, M. Nesvadbová, K. Vevková. Objevily se i práce H. Pawlovské a L. Aškenázyho.

Necelá polovina recitátorů nedokázala svůj text dobře vystavět a vypointovat, objevovaly se i základní chyby v artikulaci a práci s dechem - především výslovnost zdvojených hlásek a souhláskových švů, důraz na předložky. Tyto recitátory provázela také nepromyšlená a náhodně volená gesta a falešný patos.

Ostatní výkony byly velmi vyrovnané a lektorský sbor udělil nakonec dva postupy do celostátního kola – do Trutnova pojedje s přímou nominací **Tereza Vágnerová** z Loun (texty: L. Ferlinghetti – Svět je báječné místo k narození a H. Pawlovská – Velice moralistický sloupek) a se zvláštním oceněním lektorského sboru **Simona Koničková** z Chomutova (texty: J. Žáček – Hledám tátu aj. Žáček – D´Artagnan).

Velice zajímavou dramaturgii (V. Renč – Popelka Nazaretská – úryvek, K. Vevková – Dík vodě) a kultivovaným výkonem zaujala **Natálie Bočková** z Varnsdorfu a odvezla si ocenění lektorského sboru bez postupu do celostátního kola. Čestné uznání si z Chomutova odvezly **Michaela Benešová** z Loun, **Klára Pospíšilová** z Litoměřic a **Michaela Mikulová** z Děčína.

Lektorský sbor III.kategorie pracoval ve složení Irena Konývková, Lucie Velíčková a Eva Venčíková.

E. Venčíková za pomoci I. Dvořákové

4. kategorie

Součástí našeho lektorského sboru byl herec a dlouholetý recitátor W.Prostějova a MFP Jindřich Lenc, s kterým jsme se vzájemně doplňovali a shodli jsme se na tom, že 4. kategorie byla velmi různorodá, objevily se zde výkony jak velmi slabé, tak průměrné až velmi dobré. Největším problémem byl výběr textu, bylo tu hodně literárních předloh, kterým sice obsahově recitátoři pravděpodobně rozuměli, ale nebyli schopni nám je vzhledem k věku sdělit (např. úryvek Máchova Máje, úryvek z knihy Betty Mc Donaldové, Seifertovy básně). Dalším častým problémem bylo frázování textu, jeho rozkouskávání bez ohledu na myšlenku, a to jak v poezii, tak i v próze (zde bychom jako příklady museli uvést skoro celou kategorii). Výraznou osobností kategorie byl **Jakub Daš** s vyrovnaným přednesem obou textů (S.Leacock - Kouzelník a V.Hugo - Strašný rok). Další oceněné recitátorky měly zajímavý již jen jeden text. Nejvíce na lektorský sbor zapůsobil přednes Čapkovy Svaté noci v podání **Františky Hejdkové**.

Irena a Jonáš Konývkovi

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA ÚSTECKÉHO KRAJE V DĚTSKÁ SCÉNA V CHOMUTOVĚ 9.4. 2008

Divadelní i recitační část přehlídky kolektivů byla letos v Chomutově ku prospěchu věci konečně propojena, takže všech jedenáct představení mohla vidět jediná porota, a mohla je tudíž kompetentně porovnat.

Úroveň představení nebyla, upřímně řečeno, příliš vysoká. S údivem konstatoval lektorský sbor, že se na přehlídce několikrát objevilo klišé dětského divadla sedmdesátých a osmdesátých let – nenápaditý rámeček (tzv. dvoreček, hra na hru), který se neobratně snaží zdůvodňovat divadelní fikci. Ale nebylo to bohužel zdaleka jediné klišé, s nímž jsme se v Chomutově setkali. Nejde samozřejmě o to přicházet rok co rok s novými, zcela originálními, nečekanými nápady (i ten "dvoreček" má samosebou své opodstatnění), jde o to, aby vedoucí věděl, proč třeba i známých postupů požíje, co tím sleduje a zda je schopen s nimi zacházet vědomě a tvořivě.

Přehlídku zahajoval soubor **GAVABKAP žatecké ZUŠ** (ved. Alžběta Urbancová) s vlastní dramatizací pohádky **Kocour v botách**. Na souboru bylo vidět, že se s dětmi systematicky pracuje (dobrá úroveň komunikace), ale problém představení spočíval hlavně v zatím málo ujasněné dramaturgické a režijní koncepci. Hra na pohádku by byla sice dobrou cestou k zvládnutí této klasické pohádky, ale tento princip zůstal jen na půl cesty – z představení především nebylo zcela jasné, komu a proč děti příběh vyprávějí a proč zatím nedospěje k zřetelné pointě.

ZŠ při Biskupském gymnáziu v Krupce-Bohosudově přivezla do Chomutova dvě inscenace, pod nimiž byla podepsaná Jana Pucharová (pod druhým s Veronikou Rubášovou). Příběh **Začarováný dům** byl šikovně nastolen jako ilustrované čtení, které dobře odpovídalo možnostem menších, méně zkušených dětí, i když právě tady byl mechanicky využit poněkud „opofňebovaný“, málo zdůvodněný „dvorečkový princip“. Tento princip se objevil – a opět nepřítis zdůvodněné – i v pásmu tří pohádek **Z pohádky do pohádky**. Zatímco první pohádka o kozách byla zpracována loutkářsky vcelku nápaditě, zbývající dvě (Kouzelník a myš a Domeček) sklouzly bohužel k přílišné popisnosti.

ZUŠ Anežky České z Ústí nad Labem (ved. Věra Waldsteinová) připravila dramatizaci několika epizod ze známé Kolářovy knihy **Kocour Modroočko**. Na jedné straně trpěla inscenace opět neujasněným a ne zcela zdůvodněným „dvorečkem“ (nepřítis zdůvodněný rámeček schůzky dramatického kroužku) a tím, že dětem nebylo vždy umožněno na jevišti jednat a naplňovat situace, na druhé straně jsme však ocenili sympatický pokus o nepopisnou pohybovou stylizaci kočících postav a nápadité a funkční využití zvuků (autobus).

Zcela diletantskou maňáskovou inscenaci **O zlobivé opičce** přivezl do Chomutova dětský maňáskový soubor **Želvička teplického DDM** (ved. paní Urbanidesové a Lopatové), u níž základní problémy (o čem vlastní inscenace vypovídá, proč se děti v tomto souboru věnují divadlu, co tím vedoucí sledují) určily rozpačité vyznění představení.

Pro své recitační vystoupení **Kamkánek** si **ZUŠ z Litvínova-Chudeřína** (ved. Lada Gažurová) vybrala stejnojmenné kvalitní verše Mileny Lukešové, ale bohužel je doprovodila pouze ilustračními pohyby a rozehrávkami, které text jen popisně ilustrují, ale nic nového k němu nepřidávají. A tak, navzdory tomu, že na jevišti vystoupily kultivované a do určité míry vybavené děti, zapůsobila inscenace poněkud rozpačitě.

Dalším recitačním vystoupením chomutovské přehlídky byl Erbenův **Zlatý kolovrat**, přesněji řečeno úryvek z něho, který předvedl Dětský recitační kolektiv **ZŠ Teplice**, Metelkovo nám. (ved. Ivana Kaučová). Bohužel šlo o dosti netoťově sevcivnou recitaci, tzv. výrazný přednes, v němž měly děti minimální příležitost k vlastnímu uplatnění. Bylo těžké odhalit v pořadí jakýkoliv náznak vztahu deklamujících dětí k textu; a navíc trpěl přednes i technickými a dalšími nedostatky (otevřené vokály, nepřirozené intonace, falešný patos, absence kontaktu s publikem...).

Další čistě recitační vystoupení přivezl soubor **5. ročníku ZUŠ z Litvínova** (ved. Jana Loosová). Byla to Maršáková vděčná báseň **Zavazadlo**, kterou před lety výborně zpracoval se svým souborem Jaroslav Dejl z Třebíče. Dobrý nápad, který Jana Loosová se svými dětmi v úvodu nastolila, se bohužel brzo vytratil (základní vtíp, na němž je postavena gradace a pointa textu, zůstal nevyužit) a inscenace postupně ztrácela na gradaci, a tak nakonec nevyšla ani pointa, která je pro celkové vyznění velmi důležitá. Sympatické je však to, že děti z litvínovské ZUŠ jsou na přednes dobře vybaveny a že ve své inscenaci nápaditě využívají i jednoduché a funkční kostýmy.

Jako problematické se ukázalo vystoupení **děčinské ZUŠ** (ved. Alena Pavlíková) **Svět Kambalakamba**, plakátové zpracování protidrogové prevence.

Jana Štrbová, donedávna učitelka ZUŠ Děčín, pracuje od letošního školního roku na **ZŠ Na Strání v Děčíně**. Se začínajícími dětmi ze dvou druhých tříd připravila jednoduché pásmo veršů Jiřího Žáčka **Pět minut v Africe**, v němž dokázala, že navzdory tomu, že musela odejít ze ZUŠ, patří ke špičce pedagogů dramatické výchovy v republice. Na jednoduchém pásmu je zřejmé, že má J. Štrbová výborný odhad pro to, co může dětem nabídnout, k čemu je může v daném okamžiku dovést a jak to může zúročit v divadelním – byť ve zcela neokázalém, jednoduchém – tvaru. Na prezentovaném pásmu bylo zřejmé, že se děti za tu krátkou dobu, kdy s Janou Štrbovou pracují, mnohému naučily. Jejich vystoupení rytmicky žije, je postaveno na jednoduchých situacích a dialozích, v nichž děti prokazují, že získaly nemalé komunikační dovednosti, že na sebe přirozeně a autenticky reagují, že se na jevišti cítí dobře. Jejich vystoupení bylo bezkonkurenčně nejlepší na chomutovské přehlídce, takže ho lektorský sbor jednomyslně navrhl k přímému postupu na Dětskou scénu do Trutnova.

Do širšího výběru na celostátní přehlídce navrhl lektorský sbor soubor **jirkovské ZUŠ Kofata**, s nímž pracuje sympaticky agilní, neskutečně činorodá Iva Šimková, která se kromě divadla a přednesu věnuje i hudbě a tanci. Na chomutovskou přehlídku přivezla jirkovská ZUŠ montáž folklorních obrázků **Svatba za humny**, na níž lektorský sbor ocenil kultivovaný a přirozený projev dětí, odvahy, s níž vedoucí jirkovským dětem předložila folklorní materiál, a chuť, s níž se ho děti chopily. Montáž je jakousi vzpomínkou na to, co při venkovské svatbě mohly děti zažít, a to vše prostřednictvím dobře vybraných a stylizovaných her, v nichž se děti cítí na jevišti zcela přirozeně. Divadelní tvar je zatím ještě poněkud disproportionální (zejména naddimezovaná pasáž hádanek) a kompozičně nedotažený, ale podstata věcí je sympatická a perspektivní.

Do lektorského sboru chomutovské krajské přehlídky byli jmenováni Vladimír Bečvář, emeritní školní inspektor, Josef Gríml, Marta Kastlová, Eva Venčíková, Jindřich Lenc, Zdeňk Hejna, Zdeňka Padyšáková z DDM Chomutov, Jakub Hulák z ARTAMY a Jaroslav Provozník. Pro příští rok by stálo za to zvážit, jestli lektorský sbor krajské přehlídky musí mít devět (!) členů, zvláště proto, že většina z nich nezná vyšší stupeň přehlídky a v dětském divadle nebo přednesu se orientuje jen intuitivně. Je sice sympatické zaangažovat do akce co nejvíce místních pedagogů nebo herců, ale méně by možná bylo někdy více. Tím spíš, že financí na krajské přehlídce není právě nadbytek.

O přehlídku se opět postaral s obdivuhodnou vehemencí Josef Gríml a pozval na ni také inspirativní představení – pražský soubor ZUŠ Biskupská (ved. Ivana Sobková) s loňskou inscenací Němý film.

Jaroslav Provazník

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ**REGIONÁLNÍ KOLO DĚTSKÉ RECITACE 21.–22. 4., 28.–29. DUBNA 2008 – DIVADLO JESLIČKY
HRADEC KRÁLOVÉ**

Regionální kolo dětské recitace proběhlo již tradičně v prostorách Divadla Jesličky (ZUŠ Na Střežině, Hradec Králové). Předcházela mu kola okresní s celkovým počtem soutěžících 436 (okres Hradec Králové – 138, okres Jičín – 61, okres Náchod – 105, okres Rychnov nad Kněžnou – 37, okres Trutnov – 95).

Úroveň vystoupení dětí v I. kategorii byla velmi kolísavá – od naprosté nahodilosti přes „naučené“, implantované intonace a gesta až po na svůj věk velmi osobitý způsob interpretace textů. U oceněných se šťastně spojila poučenost se spontaneitou.

Osmnáct interpretů II. kategorie prošlo již sítím kol okresních, takže lze již předpokládat slušnou úroveň. Tento předpoklad se bohatě potvrdil, neboť se k naší radosti oblast těch nejlepších výkonů ztelně rozšířila. Bylo dokonce obtížné dostát regulím. Porota ze čtyř vynikajících dětí v podstatě stejně úrovně nerada a drasticky vyseletovala předepsanou dvojici. Potažmo udělila šest čestných uznání a lze konstatovat, že i tyto výkony byly vesměs nadprůměrné. Ve výběru textů preferovaly tyto děti texty fantaskní či nonsensové od Miloše Macourka /2x/ a Aloise Mikulky. S těmito texty se vypořádaly s přirozenou hravostí. Většinou dobře se vedlo i těm recitátorům, již zvolili texty ze života jejich vrstevníků, napsané v nadsázce, s nimiž se mohli ztotožnit /Poláček, Goscini – Sempé/. Nevedlo se těm, již zvolili texty Jiřího Žáčka /2x/, Stanislava Rudolfa a dalších autorů podobné úrovně. Je cítit, že potenciál těchto textů se zdá být vyčerpan a trpí floskulami či didaktičností.

III. kategorie přinesla výkony velmi vyrovnané a na výborné úrovni. Poučená a soustředěná interpretace s jasným osobním vkladem a názorem převažovala. Oba postupující předvedli přesvědčivé výkony v obou kolech v žánrově naprosto rozdílných textech. Oba mají smysl pro nadsázku a humor. Dokáží jednat hlasem a jejich interpretace je nesmírně osobitá.

Ve IV. kategorii se porotě díky dvěma soutěžním textům pracovalo lépe. Největším a radostným překvapením bylo vystoupení mimořádně talentovaného **Daniela Krejčíka** ze Sobotky, který si troufl na dvojici velmi těžkých a zcela odlišných textů: Erbenovu **Svatební košili** a Sakiho **Nevhodnou pohádku**. Jeho výkon by byl nepochybně ozdobou Wolkerova Prostějova a jistě o něm ještě uslyšíme. Vyzdvihneme jen mimořádnou schopnost drobnokresby u textu Sakiho, smyslu pro sarkastickou nadsázku a zároveň míru v charakteristikách. Druhý postupující, **Jan Krofta**, vzešel opět nesnadnou selekcí čtveřice interpretů téměř analogické úrovně. Nakonec porota dala přednost jeho výrazné osobitosti a schopnosti až agresivního kontaktu s posluchačem.

Častým lapesem interpretů bylo nezvládnutí jednoho z textů na požadované úrovni. Příkladem za všechny takové budí **Tomáš Petráček** z Hradce Králové, který doslova okouzluje přednesem Vokolkova textu **Hora kaše**, naprosto však selhal zcela diletantským výkonem druhým /R. Křesfan: Prázdninová kompozice/. Porota přesto mohla udělit vedle dvou postupujících sedm čestných uznání, což je jistě potvrzením velmi slušné úrovně této disciplíny v kraji.

V první kategorii vystoupilo 19 recitátorů a bylo uděleno 8 čestných uznání a 2 ceny (T. Glazar, D. Kožíšek) Lektorský sbor pracoval ve složení E. Černíková, T. Podrazil, M. Lužická.

Druhá kategorie přinesla 18 soutěžících a 6 čestných uznání a 2 postupy do národního kola - T. Havel a K. Krupková

Ve třetí kategorii vystoupilo 19 recitátorů a bylo uděleno 9 čestných uznání a do národního kola postupují K. Pešek a A. Černíková. Složení poroty: T. Komárek, K. Jedličková a T. Jirka.

Čtvrtá kategorie se pochlubila 18 recitátory, z nichž 7 získalo čestné uznání, do Trutnova pojede J. Krofta a D. Krejčík. (Porota: J. Tejkl, E. Zámečnicková a K. Jedličková.)

Zhodnocení předsedů porot zpracovala Jana Portyková

REGIONÁLNÍ KOLO DĚTSKÉHO DIVADLA 11. – 13.4. 2008**Sbírat až zmizí rosa!**

Na zahradě v Jesličkách vyrazily první mladé kopřivy... A ještě než začala přehlídka divadelních představení dětských souborů královéhradeckého regionu, neodolala jsem a z oněch mladých kopřiv připravila čaj. Možná že příznačné... Protože tak, jako se mladá kopřiva má louhovat co nejkratší dobu, „... čerstvé rostliny vyluhujeme velmi krátko /stačí pol minuty/! Čaj musí být celkom světlý, bleďozlý nebo bleďozelený. Takto připravený čaj je podstatně příjemnější a má aj pre oči lahodnejší vzhľad.“ (s. 11), aby měla nápoj z ní tu nejlepší sílu, neplatí tento postup pro dětské divadlo. Bohužel jako by právě letos byla většina představení na přehlídce v Hradci Králové poznamenaná příliš krátkou dobou mezi nastudováním a vystoupením, tak aby vznikl ten správný extrakt. Samozřejmě to neplatilo o všech představeních přehlídky! Například úchvatné scénické řešení inscenace Jakuba Maksymova (díky bicyklu, ložisku, zeměkouli se spouští domy a raketou kroužící kolem ní) bylo tedy výluhem silně inspirujícím...

Dominika Špalková

Co jsme viděli

soubor **Ambrozia Hradec Králové**, pedagog: Lukáš Koblre

L.Koblre + soubor: **Johanka z Arku**

Ambiciózní pokus o velké divadlo. Autoři představení se nechali inspirovat stejnojmenným muzikálem, jehož text prý opustili a vyhledávali si sami informace. Jedná se o sled obrazů ze života Johanky. Celé představení začíná výjevem dvou žen z lidu. Těch, které mnohdy spouštějí a završují něčí tragický osud. I zde tyto dvě postavy procházejí představením, aby v závěru dokonaly osud Johanky. Scéna je náznaková, vytvářena z jednoduchého mobiliáře – stoly, židle. V některých obrazech bylo dobře přesněji pracovat s prostorem. Kostýmy jsou značně nesourodé – tu mají náznak stylizace historického kostýmu – Johanka, král, šašek, někteří zbrojnoši. Tu jsou některé kostýmy odbyty lehkým současnem – letní šaty některých postav atd. Výběr scénické hudby by zřejmě potřeboval spíše omezit a hledat v minimalistické oblasti. Herecká práce je nejednotná. Pochopitelně jsou zde postavy jejichž plocha je větší a rozsáhlejší – Johanka, šašek, král, ony dvě ženy z lidu, kardinál. Ostatní se střídají ve vedlejších postavách. Zde je také jeden z problémů – Johancin milý, který je exponován pouze v úvodu, a to poměrně výrazným představitelem, se totiž objeví hned v následujícím obraze v roli zoldáka. Takže chvíli trvá než divák pochopí, že jde o jinou postavu. Velice pěknou studii předvádí představitelka Johanky a královského šaška. Rezervy jsou v jevištní mluvě, protože mnohdy je používáno pouhé křičení. Takže shrnuto – jedná se o ambiciózní pokus, použitelný při školním divadle v rámci prožitku dané historické události. Jako velké divadelní představení má tvar velké rezervy, ale s možností další práce a zpřesnění.

NUM.Ěra, ZŠ a MŠ Libáň, pedagog: Petr Stránský

Jiří Dědeček: **Šli červotoči do houslí**

Příjemné představeníčko z básniček Jiřího Dědečka. Celé je uvedeno motivem zloděje a potom detektiva z Růžového pantera Možná ano, ale v závěru se důsledně dodržení rámce postaví proti realizátorům a představení tak má dva konce. Jednotlivé scény jsou tu více tu méně podařené, děti jsou ale přirozené a využívají rekvizit a různých částí kostýmů k vytváření scény, postav atd. Pozor na někdy velký hluk, pozor na dvě plyšová prasátka, která jsou z jiné komedie, a tak popisné naturalistická. No a potom pozor na použití spartakiádní písně Poupat.Ta už je z úplně jiné komedie a do tohoto milého představení se vůbec nehodila.

Studio ŠD Sobotka, pedagog: Lada Blažejová

Lada Blažejová: **Vlky plky**

V autorském textu spojuje vedoucí souboru tři pohádky do jednoho lehce parodického tvaru – Červenou Karkulku, Tři prasátka a Neposlušná kůzlátka. Proč ne. Začínáme Karkulkou, kterou maminka posílá za babičkou. Karkulka v lese potká prasátka, ta jí v retro vyprávění přehrají příběh o svém stavění domečku a vyzrání na vlka. Poté čmouchající mizí z inscenace. Pak potká Karkulka kůzlátka. I ta jí v retro vyprávění sdělí svůj příběh (maminka nejde do města, ale přát babičce k svátku – proč ne). Karkulka nakonec dojde k babičce – tedy převlečenému vlkovi. A pochopitelně se sežrána. Myslivec zachraňuje z břicha nejen babičku, Karkulku ale i nejmenší kůzlátka. A končíme ponaučením. Proč ne – pokud by vše bylo v lehké nadsázce. Největší problém je nesourodost použitých materiálů a mohutná loutka vlka. Je veden třemi vodiči, dva krajní, kteří vodí tlapy, jsou navíc viditelní. Tak dojde k zmatení, když po prvním obraze Karkulky s maminkou, se představitelka maminky objeví jako vodič tlapy – divák je zmaten – kontroluje maminka Karkulku v přestrojení za vlka? Navíc loutka vlka je neforemná, neumožňuje akci a její jediný účel je snad sežrání Karkulky a potom vylezení postav z břicha. Jinak vlk spíše překáží a zpomaluje tok představení. Asi je důležité si na začátku přesně určit styl a žánr inscenace. A mnohdy méně je více.

ZŠ Praskačka, pedagog: Adriana Gajová

Popelka (podle televizní klasické inscenace)

ZŠ Libčany, pedagog: Michaela Šimáková

Jiří Žáček: **Popelka**

DK při ZŠ Náchod, Pavlišova ul., pedagog: Markéta Poláková

Hana Budínská: **Pohádka o malém ježkovi**

Tyto tři soubory spojuje místo vzniku – základní škola. Takže nadšení pedagogů, kteří po vyučování ve svém volnu s dětmi nacvičí představení. Tato představení mají velký úspěch při předvedení pro své spolužáky a rodiče. To je v pořádku a má to svůj komunitní význam. Problém nastane při jeho přenosu do naprosto nového prostředí. Odhalí to množství divadelních problémů.

V první televizní Popelce jsou děti obsazeny do rolí, navíc prototypově – Popelka je jedna z největších dívek, její botka má k malíčce popelčině botce hodně daleko, a pokud se navíc umístí na podnos, působí to trochu komicky. Popisná scéna, neobratné aranžmá, zvuková nahrávka i se zpěvem televizních hvězd, do kterého se neobratně děti střetují.

V druhé Žákově rýmované Popelce dvě dívky – maminka a dcera – celkem neúčastněně na boku jeviště čtou spojovací text. Přímé dialogy jsou ilustrativně přehrávány na scéně.

Třetí představení má šťastný dramaturgický výběr – drobná hříčka Hany Budínské o problémech malého ježka. Nabízí drobné situační výstupy. Problém představení je v použití materiálů pro ztvárnění některých zvířátek. Jinak jde o představení sympatické, které snese již vyšší nároky a požadavky.

Přes uvedené výhrady je dobře, že tato představení na krajské přehlídce byla, protože jednak umožnila dětem vystoupit na jiném místě než ve škole a děti měly možnost shlédnout představení jiných souborů. A konečně jde přece o obraz současného stavu divadla s dětmi v celé jeho šíři.

Jaroslav Dejl

Dvoučlenný soubor jednoho herce Jakuba Maksymova **NĚKDO** zahrál na krajské přehlídce v Hradci Králové půlhodinové představení **Ve dvě na hruškách**.

A společně s vedoucí Jarkou Holasovou obdržel cenu za originální autorství. Odtud se také odvinulo rozhodnutí poroty poslat tuto inscenaci na Dětskou scénu v Trutnově.

Dobře čitelné autorství patnáctiletého Jakuba Maksymova se nám zdálo být podivuhodným jevem, hodným zveřejnění na široké divadelní a pedagogické platformě, jakou je Dětská scéna. Vedoucí Jarka Holasová nechala mladému tvůrci svobodu, nechala ho, ať se vyjádří svými prostředky a tak, jak je mu blízké. Za cenu toho, že během představení vidíme samozřejmě i jisté dramaturgické nešikovnosti, ne úplně účinné řazení scén (klipů) či jejich časový průběh. Ale přesto to hlavní inscenace přináší: je to především zajímavě zpracované téma. I když vyjadřované často naivně nebo s pomocí inspirací braných ledaskde. Ale téma tu máme a působí opravdově, se vši vážností. Přináší přítom myšlenkový svět, který většinou chlapi v tomto věku nezpracovávají. Navíc – napsány byly i scény s pěknou porcí humoru. Je vidět, že tvůrci toužili účinně se divadelně vyjádřit. Pro svou inscenaci hledali nosný princip. Na scéně je také na co se dívat. Klukovsky umanutě a lehce morbidně působící výprava nás postupně přesvědčí, že je na svém místě. Reprodukovaná hudba, vybraná v souladu se žánrem inscenace, je použita správně a uměřeně. Oba herci slouží svému záměru s určitou imaginací, nevznikal tu dojem prvoplánovosti. Jakub Maksymov má plně ruce práce, jak už to u loutkoherců bez pomoci bývá. Přesto bychom si přáli, aby mnohdy docílil přesnějšího a pointovanějšího vyznění loutkových klipů. Další zajímavou kvalitou vidím v tom, že toto představení má šanci promlouvat od mladých k mladým.

DS Lentilky, ZUŠ Na Střežíně, Hradec Králové, pedagog: Eva Černíková

Kvak a žbluňk jsou kamarádi

A opravdu kamarádi byli. Děti si role dvou žabích hrdinů předávaly. Tak jsme viděli několik dvojic, kterým rozehráni jejich drobných příběhů většinou dobře šlo. Děti věděly, o čem hrají a v čem je smysl těchto příběhů. Také jemný humor, který obdivujeme v předloze, děti dokázaly leckde sympaticky předat. Jen ta vnější podoba inscenace, velká a kostýmovaná, šla proti tomu, abychom si v představení užili to pozitivní, co přinášelo a dobře na něj slyšeli.

Čtyřlístek, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou, pedagog: Romana Hlubučková

Rýmovačky

Představení ještě hodně malých dětí plyne mile poklidně, ilustrováno plyšáky-kočkami a kocoury, o kterých jsou všechny vybrané básničky a rýmovačky. Viděli inscenační základy –organizace na jevišti, pokusy o pěknou mluvu a hru s loutkou. Příjemně působí traktování inscenace pomocí soustředěné říkané básničky o počítání chloupků. Vždycky nás vrátí k tomu, o co tady jde: vlastní malé chloupky si tu zatím počítáme.

Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou, pedagog: Romana Hlubučková

Bajky

Tyto divadelně zkušenější děti jsou schopny různorodé divadelní práce. Pokoušejí se o zvládnutí činohry, hry s loutkou, skupinového přednesu, začínají si hrát s jistým nadhledem. Sympatická byla vlastní průvodní písnička, hraná jednou dívkou ze souboru na klavír (výborně!). Proti takto zpracovaným bajkám stála stínohra, žánrově se vymykající. Také řešení scény se stolem uprostřed spíš dětem překáželo a neumožnilo vtipněji rozehrát některé z bajek. Tak se těšíme, co a jak divadelně vytvoří tyto šikovné děti příští rok. Blanka Šefrnová

Zlobivá ZOO, ZUŠ Na Střežíně Hradec Králové, pedagog: Eva Černíková

Jiří Škutina: **Kde bydlí čas?**

V představení Evy Černíkové a jejího souboru ZUŠ Na Střežíně se velmi zajímavě pracovalo především s tématem času. Jednak v rovině příběhu holčičky, na kterou nemá rodina čas, a proto se jej vydá hledat, tak i v dalších nahlédnutích až do filozofických a fyzikálních kořenů této „jednotky“. Inscenačně byly přesahy tématu řešeny vstupem krátkých přednášek a také scénografickým řešením v druhém plánu, kdy metronom před horizontem odměřoval čas v jeho reálné době... Texty a atmosféra zařazených písniček ještě umocňovali toto nesnadné uchopitelné téma. Nasazení a celková sepatost dětí zároveň potvrzovala, že téma času je pro soubor tématem osobním, že se jich dotýká a zajímá je. Citlivé a obratné bylo také vodění jediné loutky – která představovala ústřední postavu holčičky. Jen celková pointa příběhu se v závěru rozpadla. Představení končilo přinesením a pojídáním pizzy partou kluků na jevišti a v tomto místě, přiznám se, jsem se ztratila a atmosféra a sdělnost inscenace pro mne stejně tak. Možná tvůrci podlehl prvnímu (i když jak bylo při rozbořech řečeno, zdaleka ne prvnímu) řešení závěrečné scény. Chápu, že nechtěli, aby pointa příběhu vyzněla sentimentálně nebo na prázdno... Ale takhle se něco zásadního vytratilo, a přítom byl jen malý kousek k vydařené inscenaci...

Třesky plesky Běchary, pedagog: Eva Kaprálová

Ljuba Štíplová a Helena Sýkorová: **Ping a pong a bonbonky**

Samotné zvolení předlohy a její převedení na jeviště na mne trochu dýchlo poryvem dob minulých. Šablonovitý příběh s banální zápletkou a jejím rozuzlením, kdy si maminka se zlobivými dětmi za trest nebude hrát, vnímáme v současném kontextu výchovy přeci jen jinak... Jednotlivé příběhy ale tři děvčata rozehrávala svébytně a s chutí, misty však trochu převálcována automatismy a prázdnými školskými intonacemi. Celkově sympatické práci a pedagogickému vedení by příště slušel zajímavější a kvalitnější výběr předlohy.

Bublíny DŠ Svitavy, pedagog: Jana Mandlová, Michal Kadlec

Bublíny: **Hlavylámání**

Musím přiznat, že jsem se na vystoupení souboru Bublíny, které mne loni v Hradci i Trutnově nadchlo svým zpracováním nonsensové poezie, velmi těšila. Opravdu i teď nastoupila stejná sestava, jen o rok starší a divadelně zkušenější. Na řadu přišla práce především se zástupnou rekvizitou, tedy další krůček na cestě k divadlu. Celkově v příběhu a vývoji inscenace však tentokrát chyběla vypointovanost. Jak u jednotlivých výstupů, tak v celku inscenace. Děti se na jevišti pohybovali přirozeně, s radostí a v jednotlivostech byly znát zárodky budoucí kvalitní inscenace. Na ni bylo v Jesličkách však možná ještě příliš brzo. Ale máme se na co těšit, až se vše dodělá a přijde ten správný čas!

Moje pětka, ZUŠ Jaroměř, pedagog: Jarka Holasová

Chudý a veselý, podle Veselá chudoba (Nejstarší české pohádky)

Soubor Moje pětka z Jaroměře přivezl do Hradce atmosférou a nápady, i loutkářskou zručností nabytou inscenaci. Leč první rozehráni, uvedení do situace, nastolení vztahů, které vzbudilo očekávání, bylo (alespoň pro mne) jen jakoby úvodní expozicí, po které přišel náhlý konec inscenace. Škoda, že nebyla pevnější ruka v dramaturgii a temporytmu jednotlivých dramatických situacích. Přesnější „timeing“ a pozastavení klíčových situací by čitelnosti příběhu určitě pomohli. Skvěle bylo nasazení loutkoherců a vtipné vypointování řady situací. Na „krátké ploše“ se tak (alespoň v Jesličkách) nestačila vyklubat kompaktní inscenace, která byla jinak v jednotlivostech výborná.

ZŠ Libčany, pedagog: Michaela Šimáková

Jiří Žáček: **Popelka (12´)**

Zkusit si zahrát divadlo ve volném čase jak žáků tak pedagogů na základní škole beru jako obdivuhodný a sympatický počín. V tomto případě to byl jeden z prvních pokusů, jak vůbec přijít na jeviště, jak se na něm pohybovat, jak vnímat partnery, jak si „osahat“ ať už vědomě či i nevědomě základní divadelní zákonitosti. Pokus, který s sebou přináší všechny atributy kouzla nechtěného, „škobrtů“ dramaturgických, hereckých a režijních, ale přesto pokus sympatický. Například zvolení dvojice vypravěčů-průvodců příběhu vyložené pomáhal. Na druhé straně kostýmové řešení holubů, kteří spíše připomínali anděly a dávali i svou fyziognomií inscenaci až absurdní rozměr... Bylo by dobré, kdyby jak vedoucí souboru tak žáci

pokračovali a přišť se odvážili (i vzhledem k věku dětí) prohloubit a získat zkušenosti dalším, možná už poučenějším pokusem na poli divadelním.

Porota na celostátní přehlídce Dětská scéna nominovala: Představení Někdo (dvoučlenný soubor jednoho herce Jakuba Maksymova), ZUŠ Jaroměř – ped. Jarka Holasová a Ve dvě na hruškách, podle španělské lid. pohádky Paní Bída.

Porota dále udělila ceny: Evě Černíkové za výběr a práci na tématu představení Kde bydlí čas, Jarce Holasové a Jakubu Maxymovi za originální autorské představení Ve dvě na hruškách a Janě Mandlové a Michalu Kadlecovi za vedení inscenace Hlavylámání a uplatnění loutkářských dovedností.

Blanka Šefrnová, Jaroslav Dejl, Dominika Špalková

Zakončení bylinkářskou terminologií asi není tak úplně na místě. Ale přesto, nedá se přeneseně najít něco z ní ve vztahu k tvorbě divadla hraného dětmi?

Posuďte sami:

„...Ak chceme liečivé rastliny zbierať, prirodzene, musíme ich najprv poznať. Ak ich poznáme, potom je dôležité, aby sme rastliny zbierali v správnom čase, na správnom mieste a správnym spôsobom.“(s.9)

„...zbierame len zdravé a čisté rastliny bez akýchkoľvek prímiesí! Zbierame v snečných dňoch, v suchom stave, keď už zmizla rosa.“(s.10)

Možná, že se jen v Hradci tentokrát sbíralo dřív než zmizela rosa...

Podle uvedených pokynů v článku si tedy alespoň uvaříme čaj (kopřiva roste pořád) a těšme se na příští rok, na čerstvou mladou divadelní sklizeň v Jeslíčkách....

Dominika Špalková, květen 2008 Šintava, SR

Citováno z:

[Mária Treben: Zdravie z božej lekárne, rady a skúsenosti s liečivými rastlinami, Vydavateľstvo Wilhelm Ennsthaler, Styer (Rakúsko), Tretie prepracované vydanie 1981, Preklad pre vlastnú potrebu]

PARDUBICKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ V PARDUBICÍCH 17. – 18. 4. A 28. – 29. 4 2008

1. kategorie – 17.dubna 2008 HODNOCENÍ a několik myšlenek navíc

Do krajského kola postoupilo 18 recitátorů z předcházejících postupových kol.

Kromě kratších básnických textů s pravidelnou veršovou a rýmovou strukturou – což je této kategorii vlastní a blízké- zazněly i prózy svou délkou i obsahem vhodné pro věk první kategorie. Próz bylo sedm, básnických textů jedenáct, z toho jedna montáž ze tří kratičkových textů. Čtyři básně byly od Jiřího Žáčka.

Tříčlenná porota pracovala ve složení Radka Málková, Petr Kouba a Nina Martínková. Udělila čtyři ceny a čtyři čestná uznání :

1.místo **Lucii Petrové** za přednes krácené prózy Hany Lamkové Jak se Škubánek vyklubal;

2.místo **Nikole Filipi** za přednes prózy Jiřího Kahouna Jak kaprovi zvonilo v uších;

3.místo **Anně Ročňové** za přednes básně Věry Provazníkové O Budulínkovi;

3.místo **Michalu Jirušemu** za přednes krácené prózy Františka Nepila Já Baryk a můj bažant;

čestné uznání **Šimonu Švihelovi** za přednes montáže tří básní od Jiřího Dědečka a Pavla Šruta s názvem Chobotnatí;

čestné uznání **Janu Svatošovi** za přednes básně Jana Vodňanského Dejte mi pastelku;

čestné uznání **Markétě Štejdřínové** za přednes prózy Ludvíka Středy Ranní návštěva;

čestné uznání **Vilému Brandovi** za přednes básně Jiřího Žáčka Koncert v pekle.

V hodnocení porota vyzvedla poměrně vysokou úroveň předvedených vystoupení, ale zároveň upozornila přítomné pedagogy a rodiče na několik nebezpečí:

1. Nebezpečí secvičenosti a zneužití dětské roztomilosti.

Co říci chlapci, který poctivě splní vše co po něm učitelka chtěla? Mluví nahlas, téměř až křičí. Pregnantně vyslovuje každé slovíčko, dává důrazy na všechna slova, která mu učitelka předepsala, délku pauz si v duchu odpočítává, aby nebyly ani moc krátké ani dlouhé. Prostě do puntíku splní všechna učitelčina přání. Jak to, že nedostal ani čestné uznání?

A vedle toho jiný chlapec s řadou vážných prohrůšek proti správné výslovnosti, vypráví příběh se smyslem pro situaci jako by ho viděl před očima tady a teď. Emocionálně získá publikum svou bezprostřední opravdovostí. Umístil se na třetím místě.

Nabízí se otázka jaké použít metody, aby již dávno zafixovaný text znovu předneslo dítě uvolněně, s radostí z vyprávění, s novou chutí vystoupit?

Je to kategorie, kde je dítě ještě málo zkušené a potřebuje opravdu kvalitní odborné vedení. Dospělý tu může mnoho pokazit / a pak se to těžce napravně /, anebo s hravostí - dítěti vlastní - zdolat první překážky a dovést je do vyšší kategorie.

2. Nebezpečí falešných intonací a „kolovrátkovitosti“ ve verších s pravidelným rytmem a rýmem.

Jev, který známe a čas od času se zejména v první kategorii objeví. Odvádí pozornost od toho co dítě říká k tomu jak to říká. Je potřeba, aby se zbavilo zmechanizovaných návyků a zaměřilo se na obsah, na to co říká, rytmus a rým se prosadí samy. /I když radost z rytmizovaného až zpěvného skandování říkádel a rozpočítadel si dítě pamatuje ještě z předškolního věku a tato vzpomínka je spojena s radostným zážitkem ze zvuku, pohybu a čarování, odpoutaného od malicherného obsahu směřujícího k tajemným obrazům a představám./

3. Nebezpečí, že se nepodaří sdělit „o čem“ to je. Nebezpečí říkání prázdných slov na úkor sdělování myšlenek, vyprávění příběhu.

Jsou děti, které mají dar bohaté představivosti a dokážou ji sdělit. Jsou děti, které cvičíme v umění využívat vlastních zážitků a zkušeností a tyto vkládat pod text, který napsal někdo jiný. Prozradí to oči, kterými se dítě dívá dovnitř příběhu, dovnitř situace, a to, co vidí, vypráví.

Podařilo se to Lucii Petrové, která se umístila na prvním místě. Částečně se to podařilo i dalším dětem z první kategorie, ve čtvrtek 17.dubna roku 2008 v Domě hudby v Pardubicích.

Zapsala Nina Martínková

2. kategorie – 18. dubna 2008

Do regionálního kola postoupilo 18 recitátorů

Porota pracovala ve složení: Lída Vlášková, Radka Málková a Jana Portyková a udělila:

1. místo: **Mikuláš Suchdol** – J.Kolář: Z deníku kocoura Modroočka

2. místo: **Josef Oliva** – M.Drijverová: Síska Kyselá

3. místo: **Matěj Nárožný** – P.Ouředník: Jak princ Čekanka doběhl na palouk...

čestné uznání:

Doubravka Jansová – E.Uspenskij: Bylo jednou jedno slůňátko

Ondřej Mach – A.Mikulka: O pokažené válce

Jaroslava Kubová – G.Ruck – Pauquetová: Co se rýmuje na rosomák?

Damiána Jansová – V.Šarov – Jak Hafík pěstoval kopretiny

Porota se shodla na poměrně vyrovnané úrovni recitátorů.

Jako problematický se jevil výběr textů – především jejich délka, kterou interpreti nebyli schopni zvládnout a přehledně a logicky text „vybudovat“.

Ve výběru převažovaly texty prozaické s četnými dialogy, ve kterých se ukázala schopnost (či neschopnost) volit adekvátní a přirozené prostředky pro dialogové jednání postav. Objevily se interpretace s falešnými hlasovými stylizacemi – některé až na hranici únosnosti v hlasové forzi.

Prekvapilo nás, kolik recitátorů mělo problém s hlasivkami a hlasovou hygienou vůbec.

Objevily se tradiční problémy doprovázející recitátory 2. kategorie – vnější, prázdné (většinou implantované) gesto, falešné intonace, kouzlení slovy bez vnitřní představy, rytmi- zace, nelogické pauzy, kvalita výslovnosti hlásek, absence koncovek.

Jana Portyková

3.kategorie

Soutěž proběhla dne 21. dubna 2008 v Domě hudby v Pardubicích.

Zúčastnilo se 20 recitátorů, kteří měli připraveny dva texty. V prvním kole recitovali všichni. Zaznělo patnáct próz a pět básní, z nichž dvě byly Stránky ze sešitu Jacquese Préverta a zbylé tři básně od Jiřího Žáčka. Do druhého kola postoupilo 11 recitátorů. Slyšeli jsme šest próz a pět básní.

Porota pracovala ve složení: Lída Vlašková, Petr Kouba a Nina Martínková. Udělila tři ceny a tři čestná uznání.

1.místo s postupem na Dětskou scénu v Trutnově **Michele Fuliérové** za přednes Macourkova Vajíčka a Válkovy básně Kdo má klíč;

2.místo s postupem na Dětskou scénu v Trutnově **Ondřeji Kocourkovi** za přednes Prévertovy Stránky ze sešitu a Vysokého Písně o kamarádovi;

3. místo **Ludmile Vlčkové** za přednes textu Jana Vericha Lev a notes a úryvek z knížky Pauly Danzingerové Ambra Černá;

čestné uznání **Petrě Pohankové** za přednes úryvku z knihy Daisy Mrázkové Auto z pralesa;

čestné uznání **Kristýně Měchurové** za přednes textů Jamese Thurbera O ztřeštěné odvážném myšákově a kočce opatrnici a Ivana Krause Zdraví-nemocní;

čestné uznání **Dagmar Drahošové** za přednes úryvku z knihy Astrid Lindgrenové Děti z Bullerbynu .

Mezi recitátory třetí kategorie se představila řada budoucích zajímavých osobností. Co se ještě neprosadilo ve výkonu, dalo se využít z vystupování, mluvy a osobního šarmu každého z nich. Je třeba si uvědomit, že je mezi nimi velké věkové rozpětí od jedenácti do třinácti let. Každé dítě je jinak vyspělé, jinak se vyvíjí myšlenkově a citově. Opouští je dětská bezprostřednost, mají potřebu pracovat vědomě s nově nabytými dovednostmi. Někteří chlapci i děvčata mutují.

V dramaturgii převažovaly prózy ze současnosti, příběhy, vyprávění, humor, něco co je známé, podobné jejich každodenním starostem. Tam kde obsah textu přesáhl jejich dosa- vadní životní zkušenosti , tam se jim samozřejmě nemohlo podařit sdělit vše plně a plasticky. Jako příklad poslouží přednes celé nezkrácené kapitoly Jak byla Olinka mrtvá z knihy Ireny Douskové Hrdý Budžes nebo Jeptiška ze Zpěvů sladké Francie. Naopak dětsky naivně působily přednesy textů se zvířecími hrdiny určené pro mladší děti. Opět se potvrdila stará známá pravda, že každý dětský věk má své téma a nic se nedá podcenit, přeskočit ani uspěchat. To co dítě potřebuje je kvalita, dobrá literatura a poučený dospělý. "Člověk pro dítě", který chápe, vede, poslouchá a nabízí.

Často porota doporučovala věnovat pozornost celkové výstavbě sdělení. Začátku , konci a myšlenkovým celkům. Ne „čist z paměti“, od čárky k čáře. Jít „po obsahu“, nedržet se otrocky interpunkce a grafického členění napsaného, ale myšlenek vyprávění. Jak děti vyspívají, jsou schopny pracovat s výrazovými prostředky vědoměji a poučeněji. Dokáží se zbavovat i výslovnostních nešvarů, kterých bylo v této kategorii početně.

Mezi texty zazněly i náročné básně Seiferta a Holana, obtížné formálně i obsahově, ozvláštňené metaforou s náznaky lyrické reflexe. "Přesná jsou hodin kyvadla, // však racek času vysmívá se." Na ně recitátorky ještě „nedosáhly“.

I přes vyřčené výtky byla úroveň dobrá, mezi vystupujícími a publikem zajiskřila pozitivní energie.

Nina Martínková

4. kategorie

Soutěž proběhla v Pardubicích v Domě hudby dne 22. dubna 2008. Účastnilo se 15 recitátorů. Do druhého kola jich postoupilo devět. Porota pracovala ve složení: Dominika Špal- ková, Petr Kouba a Nina Martínková. Uděleny byly čtyři ceny a dvě čestná uznání.

1.místo s postupem na národní přehlídku získal **David Macháček** za poměrně vyrovnaný výkon v obou kolech. Přednesl kapitolu z knihy Ivana Krause Medová léta a pohádku Aloise Mikulky O pokazené válce. Dal nám nahlédnout do klukovského světa plného humoru a komiky. V prvním vystoupení technicky dobře zvládl pasáž s dialogem dívky a chlapce, která v textu převládá mnohdy téměř bez vyprávěčských vstupů. Přesně vystihl situaci v nejistém světě dvou dospívajících různého pohlaví. David je dobrý vyprávěč což se potvrdilo i v přednesu druhého textu. Situaci „vidí“ a představy „sděluje“. Text vyprávěl v jednom rychlém tempu, členěném pouze rytmickým dominantním refrémem „vrfa prťa ajn cvaj“. Tady by prospělo členění po událostech – po obsahových celcích.

2 .místo s postupem na národní přehlídku získal **Adam Smolek** za přednes básně Jana Bedáně Sen a úryvek z kapitoly Občanský průkaz z knihy Petra Šabacha. Adam zapůsobil svým vyspělým, nekonformním přístupem k výběru textu a ztotožněním se s hlavní myšlenkou básně. V druhém textu působil nejistěji, protože ho neměl dobře zažitý. V diskusi jsme se zabývali způsoby přednesu volného verše, adresností promluvy a navázáním kontaktu s publikem.

3. místo získal **Jan Podešva** za přednes úryvku z knihy Marka Twaina Dobrodružství Huckleberryho Finna. Výborně zvládl přímé řeči v dialogu dvou chlapců a pobavil sebe i publikum. Měl by dbát více na zřetelnou výslovnost. V druhém kole si vybral kratší Prévertovu báseň Lajdák / Hlavou říká ne// A srdcem říká ano/ . Příliš spěchal a myšlenka, která mu byla určitě jasná a blízká, mu utekla.

3. místo získal **Václav Francouz** za přednes kapitoly z knihy Ivana Krause Medová léta a báseň Fráni Šrámka Raport. Jeho projev byl v obou kolech vyrovnaný, vyspělý a dospělý. Nezachází s výrazovými prostředky tak intuitivně /srovnávám s Davidem M., který měl stejný text/. Působí poučeněji. Charakteristickým rysem jeho projevu je sklon k romantickému gestu a lehkému pathosu. Ve Šrámkově Raportu působil věrohodněji smutek nad bolestí koně, než drásavá myšlenka o nesmyslnosti války. Vůbec tím nechci říci, že by tento text neměl recitovat /když nemá zkušenost s útrapami války/, ale zamyslet se nad vyváženým použitím výrazových prostředků.

Čestné uznání získala **Kateřina Slezáková** za přednes krácené prózy Zdeňka Šmída Co je slyšet, když se leze na Salatín. Perfektně zvládla dialog chlapce a dívky s humorem a ženským nadhledem. Věděli jsme „ kdo, komu, co, proč a v jakých souvislostech“. Totéž se nedá říci o přednesu formálně i obsahově náročné La Fontainovy bajky, kterou si vybrala pro druhé kolo.

Čestné uznání získala **Denisa Daňková** za vyrovnaný výkon v obou kolech. Vybrala si báseň Jaroslava Pížla Třískáčka a prózu Giny Ruck-Paquetové 99 Číňanů. Zaujala, více než vyprávěním, vykreslením atmosféry, navozením příjemné nálady.

V této nejstarší kategorii se prosadily ty dospívající děti, které se nebály samostatně prosadit svůj názor a vkus. Z pěti chlapců byli oceněni čtyři. Publikum oslovili nejvíce ti recitátoři, kteří byli přirození, pravdiví a sví, a kteří zároveň dokázali poučeně pracovat s nabytými dovednostmi.

Zaznamenala Nina Martínková

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA V HOLICÍCH 11. 4. 2008

Krajská přehlídka Pardubického kraje se letos vrátila po třech letech do Holic, které jsou ochotny nabídnout organizátorům a souborům Kulturní dům se všemi svými prostory. Je sympatické, že Holice o tuto akci projevily zájem také tím, že celou přehlídku přišel osobně zahájit starosta a všechna představení pozorně sledoval. (Vstřícný přístup Holických kontrastuje s neochotou chrudimského divadla, kde se krajská přehlídka konala v roce 2006 a 2005, účtovat krajským pořadatelům rozumný nájem.) Doufáme jen, že se příští rok podaří organizátorům domluvit se také s místní školou, aby na představeních bylo publikum, protože se souborům nehraje zrovna dobře před téměř prázdným hledištěm, kde sedí jen tříčlenná porota a děti z ostatních souborů, které velký sál mohou jen stěží zaplnit.

V pátek 11. dubna vystoupilo v holickém Kulturním domě celkem pět souborů. Inscenace tři z nich byly poznamenány dost zásadními problémy, jedno signalizovalo nadějnou cestu za tvořivým dětským divadlem a přednesem, jedno přineslo příjemný divadelní i pedagogický zážitek.

První dvě představení holické přehlídky nabídla pohled do takové produkce souborů, která je dosti netvořivou kopii špatných dospělých ochotnických divadel nebo imitací nevkus- ných troškovských pseudopohádek (a la Princezna ze mlejna).

Iva Skalická, vedoucí **dramatického kroužku ZŠ a MŠ Rudoltice**, sepsala pro svůj kolektiv neuvěřitelnou „pohádkovou taškařici“ **Čertovy nevěsty**, v které najdeme neobratně smontované stopy mj. Čerta a Káčí B. Němcové, Drdových pohádek atd. atp. – to vše poskládáno do dějové směsky, nad jejímiž nelogickými zvraty a nejasnými motivacemi zůstává rozum stát (Proč si princezna má vzít za manžela čerta? Proč po čertovi už staletí marně touží ježibaba?, Proč po svatbě s čertem zrovna tak vášnivě touží Káča, když k tomu nemá sebemenší důvod?...). Není divu, že čtyři děti, které v inscenaci hrají, jen po celou dobu vedou monology, aniž se kontaktují, aniž vytvářejí i jen náznaky situací. Zato je vedoucí neopomněla důkladně nalíčit a okostýmovat po zvoru filmových pohádek již zmíněného Zdeňka Trošky a jejich výstupy doplnit útržky zvuků a hudby z filmu (zřejmě rovněž Troškova).

Soubor litomyšlské 1. ZŠ (ved. Jitka Bobková) zahrál v Holicích chaoticky smontovanou inscenaci **Dlouhý, Široký a Bystrozraký**. V neskutecně nesourodém textu (který vyšel z nevkusné knihy Vlastimila Pešky a Zuzany Kopecké) bylo možné objevit ostrůvky dávné vynikající dramaturgie Milady Mašátové Jak se hledají princezny vedle špalků řídkých promluv, které jsou prošívané trapnými aktualizacemi a špíci (princ slibuje králi, že mu ze své cesty za princeznu napíše "esemesku"...), to vše proloženo písničkami a zpěvy (zpívanými samozřejmě s mikrofonem). Málo vybavené děti, pro něž byl tříčtvrtěhodinový a ke všemu nesourodý tvar těžko zvládnutelnou „kládou“, byly tak odsouzeny pouze deklamovat text,

místo aby slovem jednaly, přenášet tu plošné loutky, tu zcela zbytečně papundeklové smřčky a ilustrativně máchat rukama.

Dlouhého, Širokého a Bystrozrakého přivezl do Holic také soubor **ZUŠ z Litomyšle** (ved. Jana Paulová), který si dal jméno Kašpárci. Do kašpárkovských kostýmů jsou také oblečeny všechny děti, které pohádku vyprávějí a v malém klasickém kukátku hrají marionetkami na drátě. Nápad respektovat to, že kouzelná pohádka je svou podstatou epika a že je pro ni vyprávění jako princip důležité, je třeba ocenit. Otazníky se ale vznášejí nad tím, proč jsou vyprávěči této pohádky právě kašpárci a proč se dokonce jeden z nich promění při osvozování princezny za Dlouhého (nebo proč ho prostě nahradí). Stěžejí tady obstojí argument vedoucí, že se to dětem líbí a že s tím nemají problém jako my, „divadelní odborníci“... Lektorský sbor sice ocenil, že děti z litomyšlské ZUŠ dokáží vcelku zručně animovat marionetky a že režisérka nápaditě posílila nebezpečného čaroděje tím, že za něj promlouvá unisono několik dětí. Na druhé straně však nemohl pominout zásadní problémy inscenace: Především je to její neúnosný verbalismus (předlohou je audioscénář Evy Košlerové, který vedoucí údajně přebrala z časopisu Dády Patrasové, aniž věděla – jak vyplývá z jí vyplněného evidenčního listu –, že původní verzi napsal Karel Jaromír Erben [!]). A také tak to, že soubor spolu s vedoucí nenašel divadelní řešení kouzela, na nichž řešení pohádky stojí, tedy Dlouhého natahování, Širokého nafukování, Bystrozrakého pronikavé „vidění“ – a také postupné ztráty Čarodějnickyvými mocí. O všem tom se v inscenaci stále jen mluví a mluví, ale opravdu divadelně není pojednáno téměř nic. Že by se však dala i v marionetovém řádu vymyslet divadelně působivá řešení této kouzelné pohádky, naznačují Princezny jednoduché, ale magické únosy – odlety ze scény nebo závěrečný ples. Před litomyšlským souborem a jeho vedoucí je tedy ještě hodně práce, a to zdaleka ne jen na zpřehledňování a pročišťování tvaru (občas inscenace sklouzne i do nevkusu), ale především na hledání divadelního jazyka, který by byl adekvátní Erbenově klasické pohádce.

V kontextu holické přehlídky zapůsobilo miniaturní recitační pásmo **Hádala se paraplaty** dětského recitačního kolektivu **Heřmaňáček DDM Ježovka z Heřmanova Městce** (ved. Jana Řezáčová) jako osvícení. Jana Řezáčová navazuje tvořivě na poetiku svých rodičů Josefa a Jitky Řezáčových i na jejich styl práce s dětmi. I když pracuje se souborem teprve prvním rokem a pásmo vzniklo v několika posledních měsících (původně mělo jít jen o pořad pro akademii), děti ze souboru se na jevišti cítí dobře, jsou přirozené a baví je hrát si s Vodňanského nonsensovými verši. Zvolené prostředky – různobarevné deštníky – využívají vcelku nápaditě, a hlavně funkčně, takže jim tyto rekvizity dobře pomáhají v rozehrávání dialogů a k přednesu veršů. Zbytečně naddimenzovaná je úvodní pasáž, která příliš polopaticky zdůrazňuje princip hry (představení začíná tím, že děti jakoby neobratně deklamují Vodňanského básničky, než najdou ten „správný“ přístup), zatímco vlastní pásmo se skládá vlastně jen ze tří čísel. Lektorský sbor doporučil vedoucí pracovat na pásmu dál a hledat další Vodňanského texty, které by zvolený princip hry s paraplaty mohly rozhojnit. Vzhledem k tomu, že jde o sympatickou a nadějnou práci s dětmi, doporučil lektorský sbor tuto inscenaci do širšího výběru na celostátní přehlídce.

Šťastnou shodou okolností skončila letošní přehlídka dětského divadla v Holicích tím nejlepším – **Brémskými muzikanty**, které připravil **DDS Veselé zrcadlo z Gymnázia v Ústí nad Orlicí**. Když jeho vedoucí Lenka Janyšová nabídla souboru dramaturgickému známé pohádky bratří Grimmů z dílny Mirka Slavíka, prokázala tím, že má odhad pro možnosti a míru vybavenosti svých dětí i cit pro kvalitní text. Dramaturgie, akcentující neiluzivní přístup a vyprávěcí princip, umožňuje dětem z jejího souboru, aby byly přirozené, aby se na jevišti cítily dobře, aby si mohly dobře a s potěšením pohrát se známou pohádkou a aby navíc mohly prokázat, že disponují nemalými divadelními dovednostmi (dovednost jednat v situacích, nepopisné stylizovat různé, a to i zvířecí postavy, promyšleně pracovat s mizanscénou, vytvářet kolektivní postavu atd.). Při diskusi s vedoucí doporučil lektorský sbor zvážit, zda je zcela funkční rámec inscenace (zkouška souboru) a dále zda by nestálo za to uvažovat o přirozenějším, civilnějším kostýmování zvířat (zejména chlapi nepůsobí v použitých trikotech dobře). Ale jednoznačně šlo o nejlepší inscenaci holické přehlídky a přesvědčivý doklad toho, že i scénář, který vznikl v jiném souboru za jiných okolností, v jiné konstelaci, může být inscenován jinou skupinou neméně tvořivě, pokud se ho chopí citlivý a divadelně poučený vedoucí. Proto lektorský sbor doporučil Brémské muzikanty z Ústí nad Orlicí k přímému postupu na celostátní přehlídce v Trutnově.

O přehlídce v Holicích se s velkou péčí postarala Zdenka Kupřová, pracovnice oddělení kulturních služeb pardubické Krajské knihovny, a ochotně jí přitom po celou dobu sekundovaly dvě její kolegyně. Jejich přičiněním proběhla přehlídka v pohodě a přátelské atmosféře. Do lektorského sboru si přizvaly herečku Janu Rubášovou, recitátorku Janu Trojanovou a Jaroslava Provoznička.

Jaroslav Provozniček

KRAJ VYSOČINA

KRAJSKÉ KOLO DĚTSKÝCH SÓLOVÝCH RECITÁTORŮ 9. 4. 2008

1. kategorie

Mali recitátoři z celé Vysočiny (12 dětí) předvedli to nejlepší, co umějí. Těžko v tomto věku hodnotit, kdo je nejlepší. Výběr básniček byl tradiční (Žáček, Svěrák, Lukešová, Hrubín apod.) – neobjevil se žádný nový či objevný text. Děti neměly řečové vady, byly přirozené. Z celku trochu vystupovali a byli odměněni čestným uznáním poroty (a navíc i čokoládou) tito recitátoři a recitátorky:

Soňa Hanzlíková – ZŠ Zámecká, Lipnice n Sázavou – M. Lukešová: Kámen v botě

Ondřej Fukas – ZŠ Horka-Domky, Třebíč – J. Žáček: Mlsná kráva

Petr Kaňkovský – ZŠ Týnská, Třebíč – M. Kratochvíl: Vyšší ceny

Libor Vašina – ZŠ Telč, Hradecká – M. Kratochvíl: Král a pecivál

Tomáš Ryška – ZŠ Jihlava, E. Rošického – F.Hrubín: Malá pohádka o řepě

Jak je vidět, na této kategorii bylo ještě sympatické, že polovina účastníků byli kluci!

2. kategorie

Sedm recitátorek a čtyři recitátoři se představili v kategorii 4. a 5. tříd. Úroveň byla velice slušná, i když žádný výrazný výkon se neobjevil. Ano, byla to solidní práce bez větších prohrůšek dramaturgických i interpretačních. U některých dětí už byly znatelné intenzivní zájem a snaha po hledačství (Vaněčková, Baumanová, Berés, Vuong Vy Linh, Chodilová, Klimešová). Za recitátorský výkon čestné uznání a knihu získali:

Štěpán Kovář – ZŠ Polná, Poděbradova – J.Žáček: Basta fidli trumpeta

Anna Baumanová – ZŠ Ledec, Komenského – J. Hiršal, J. Kolář: Oklamaná naděje

Andrea Vosiková – ZŠ Ledec, Komenského – T. Janovic: Zasadil jsem telefon

Vuong Vy Linh – ZŠ Humpolec – M. Macourek: O hrochovi, který se bál očkování

Ivana Klimešová – ZŠ Žďár nad Sázavou, Studentská – D. B. Růmí: Hokynář a papoušek

Lucie Chodilová – ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě – J. Vodňanský: Slušně vychovaná slečna velryba

Postup na Dětskou scénu 2008:

Pavla Vaněčková – ZŠ a MŠ Havlíčkův Brod – J. Žáček: D' Artagnan

Porotu zaujala přirozeným a milým výkonem. Recitátorka má také kontakt s posluchači, čistý hlas a projevuje i smysl pro humor předlohy.

Imrich Béreš – ZŠ Pavoc – J. Werich: František Nebojsa

Recitátor podal samostatný výkon. Rozsáhlý text velmi dobře zvládl, kvalitní byla i práce s hlasem, tempem, charakterizací postav. Jediný problém je snad gesto rukou přednášeče. Ale jinak sympatický projev.

Odborná porota pracovala ve složení: Radka Blatná, Stanislava Štěpánková, Jaroslav Dejl

3. kategorie

Do celorepublikového kola postupují:

Anna Doležalová – ZŠ Nádražní, Ledec nad Sázavou – Jan Skácel – Píseň o nejbližší vině, Petr Nikl – Popletená pohádka

Kamil Ahmadié – Gymnázium Třebíč – V. Vysokij – Provazochodec, E.Michorová- Prokletá zahrada

(Údaje o 3. kategorii podle výsledkové listiny doplnila redakce DDS)

4. kategorie

V třebíčské 4. kategorii se představilo celkem 6 recitátorek a 4 recitátoři, což je jistě potěšující, pokud jde o poměr chlapců k dívkám, pokud jde o celkový počet, tak už tolik ne.

Zdá se, že českému jazyku a literatuře se ve školách příliš nedaří, uměleckému přednesu už vůbec ne, i přes ubezpečování, že je všechno v pořádku, což mají dokladovat výsledky našeho postavení ve srovnání s jinými zeměmi.

Na úvod musím konstatovat, že nikdo z recitátorů nebyl výjimečný ve výběru textu, a především ani v interpretaci jednotlivých předloh. Na druhé straně se neobjevil žádný recitační

výkon, který by byl podprůměrný. Výrazněji na sebe upozornila **Kateřina Zachová** z Třebíče a **Jiří Janeček** ze Štěpánova nad Svratkou. Kateřina velice zajímavě vložila Uspávanku s bývalými anděly a modrým ptáčkem. Jen v poslední třetině jakoby podlehl příliš dětskému pojetí a tím i přednesu. Jiří Janeček, který přijel do Třebíče z malé vesničky, nemá velké zkušenosti s uměleckým přednesem a působil trochu jako z jiného světa (v tom dobrém slova smyslu). „Nečaroval, nekouznil“ s veršem, přirozeně, opravdově a se zaujetím sdělil jednotlivé verše Josefa Hanzlíka Smutná píseň pro Lenku. Snaha o sdělení problému, který v textu našel, se vzácně snoubila s naivitou a upřímností, s jakou verše přednesl. Totéž pak učinil i s předlohou Jiřího Žáčka Levá nebo pravá, kde nezkušenost působila až úsměvně při jeho pohybu v prostoru.

Další z chlapců, **Adam Veselka**, byl porotou oceněn za dramaturgický výběr obou textů „s pedagogickou“ tematikou (M. Horníček - Chvála pravé chvíle, P. Švabach - Romance štědrovečerní).

Čestné uznání obdržela ještě **Barbora Kunčíková** za dramaturgický výběr obou předloh (Jan Skácel - Harfa ve sněhu a Daniela Fišerová - O nejvyšším božském tajemství).

Lektorský sbor pro 3. a 4. kategorii pracoval ve složení: Hana Nemravová, Marcela Blahůšková, Jiří Pokorný)

Jaroslav Dejl (1. a 2. kategorie), Jiří Pokorný (4. kategorie)

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA TŘEBÍČ 10. DUBNA 2008

V prostorách Národního domu v Třebíči proběhla v příjemné atmosféře slunečného dne krajská přehlídka divadelních souborů Dětské scény kraje Vysočiny. Jedenáct recitačních a divadelních dětských souborů ve věku od šesti do patnácti let předvedlo výsledky své letošní práce. Uvádíme soubory v pořadí, jak vystupovaly na přehlídce.

Soubor Kašpárek, ZŠ Husova, Náměšť nad Oslavou

František Hrubín: **Červená Karkulka a O nezvedených kůzlatech**

Vedoucí souboru: Mgr. Naděžda Kratochvílová

Začínající soubor druháků a prvňáčků si užívá ve dvou notoricky známých Hrubínových pohádkách propojených postavou vlka. Sborový přednes postav, zvládnutí humoru předlohy, sice možná popisná gesta, ale v jejich provedení jsou milá a bezprostřední. Představení, které si nehraje na žádné velké umění, je upřímné a milé. Představení navrženo do širšího výběru na národní přehlídce.

Nejmladší soubor I. cyklu **ZUŠ J. Štursy Nové Město na Moravě**

C. Sandburg: Pohádky z bramborových řádků – dramatizace pohádky z Ertepelska –

O tom, jak se vítr obrátil a Bimbovi Špačkoví přirostl palec k nosu

Vedoucí souboru: Mgr. Klára Dvořáková

Předloha nabízí jemnou moralitu o tom, že nemáme dělat dlouhý nos, nebo budeme po zásluze potrestáni s množstvím mnohdy až absurdních situací. Pokus o tvoření gagů, nadsázky, situačního humoru. Představení je zatím tak v půli cesty, ale je zaděláno na možnost další tvořivé práce. Velké rezervy jsou zvláště v sólové řeči, zpřesnění situací, dotažení závěru.

Soubor **Hadřík ZŠ Havlíčkova, Jihlava**

Ruské pohádky: **O drzé koze**

Vedoucí souboru: Alena Hromádková a Jana Krásenská

Trináct dětí školního souboru zvládá v lehké nadsázce jednoduchou pohádku o drzé koze s lehkostí a radostí. Milé je přidělování rolí. Děti mají jako rekvizitu dřevěné delší hůlky, které v první části pomáhají udržet rytmus a tempo vyprávění, v druhé části tvoří tvar chaloupky. Zajímavě slouží i v obrazech cesty na pastvu a zpět. Problematicky se jevílo použití hudebních nástrojů k charakterizaci některých zvířat.

Soubor **Háček ZŠ Benešova, Třebíč**

Zdeňka Marečková: **Kdo si čte**

Vedoucí souboru: Zdeňka Marečková

Drobné pásmo z veršů vedoucí souboru realizují druháci a prvňáci. Vzhledem k nemoci některých členů došlo k drobným nepřesnostem. Rezervy jsou v práci s řečí. Ale jinak sympatické.

Soubor **Brebty ZŠ Sněžné**

B. Jacques, inspirováno dramatizací I. Ulrychové: **Allie/Alma**

Vedoucí: Miloslava Matoušková

Soubor šesti dívek se pokoušel se svou vedoucí o jevištní tvar dramatizace příběhu dívky Allie/Almy, ve které se vede svár jejich dobrých a špatných vlastností. Dvě vyprávěčky uvádějí jednotlivé obrazy, drobně upravují scénu, komentují. Allie/Alma ve svých horších chvílích okrádá staré dámy. Osudnou se jí stane krádež vejce, které má tragickou historii.

Soubor si postavil před sebe horu úkolů – zvládnout více méně psychologické herectví, práci s jevištním prostorem, světlem, hudbou a stínovým divadlem v retro obraze. Což by bylo sympatické, snaha zůstala na půli cesty. Soubor ze Sněžného vede řadu let paní Matoušková, jde o malou venkovskou školu, kde je práce velice těžká. O to je sympatičtější hledání témat a stavění si náročnějších úkolů.

Soubor **Hadr ZŠ Havlíčkova, Jihlava**

Scénář vytvořen na motivy knih E. Welzl – 30 let na zlatém severu, R. Těsnohlídek – Paměti českého polárního lovice a zlatokopa, P. Sís – Trampoty eskymáckého náčelníka

Vedoucí souboru: Jana Krásenská a Alena Hromádková

Sympatický pokus o vytvoření encyklopedického hesla, obrazů a scének o slavném Čechovi. Skupina dětí si užívá tu více tu méně čitelně v příběhu o slavném Čechovi Welzlovi. Soubor pracuje se světlem, nadsázkou, zcižováním. Bohužel trochu je to nepřehledné, i když milé a zajímavé. Je to typ představení, které pomáhá ve vyučování.

Divadelní soubor **Pod maskou ZUŠ Žďár nad Sázavou**

Bohumila Málková: **Cupitálek**

Vedoucí souboru: Jana Mířková

Recitační pásmo poezie paní Mířkové o průběhu roku. Viděli jsme dvě části – Podzim a Zimu. Velká skupina dětí, které sborovým či sólovým přednesem interpretují nejrůznější způsoby verše o proměně přírody, zvyčích a náladě jednotlivých ročních období. Trochu to místy neladí při zpěvu, místy je všeho moc. Ale je pravdou, že děti mají dovednosti, že se navzájem cítí. Rozhodně je to tvar, na kterém je možno dále pracovat.

Mladší soubor I. cyklu **ZUŠ J. Štursy Nové Město na Moravě**

Za všechno můžou rodiče, představení inspirované knihou Ch. Nostlingerové Skřítek v hlavě

Vedoucí souboru: Lada Pokorná a Klára Dvořáková

Zajímavé téma vztahu dětí a rodičů určitě nabízí pro práci s dětským divadelním souborem velice mnoho podnětů. Soubor rozehrává ve filmových střízích úvodní obrazy, ve kterých se exponují jednotlivé postavy a rodiny. Největší prostor má pak příběh Hedviky (mimořádně nejzajímavější dětský herecký výkon přehlídky). Závěr ne úplně jasně čitelný. Rezervy jsou opět v mluvě, situacích a aranžmá. Leč materiál pro další práci a hledání.

Zvláštní uznání lektorského sboru za přínos zajímavého tématu.

Soubor **Áčko ZŠ Týnská, Třebíč**

Hana Doskočilová: **Babylónská věž**

Vedoucí souboru: Jaromíra Kratochvílová

Zkušená vedoucí se začínajícím souborem starších dětí (protože jí loňští deváťáci odešli) sáhla po předloze, kterou dobře zná a dovoluje jí použít metodu, kterou dobře ovládá. Sborový přednes a sólové party některých postav. Nová parta předlohu přijala a vytváří zajímavé obrazy, pracuje s hlasem a rytmem. Za zvážení stojí barevnost použitých kostek a některé kostýmování. Přesto se podařilo vytvořit přehledný a zajímavý tvar.

Představení navrženo do širšího výběru na národní přehlídce

Soubor **Drakroštok MŠ a ZŠ Štoky**

Zdeňka Konupková podle Františka Hrubína: **Smolíček aneb Jak to všechno bylo**

Vedoucí souboru: Zdeňka Konupková

Pět děvčat z osmičky či devítky se vyřadí v příběhu Smolíčka, jelena a jezinek. Úplně není ujasněna stylizace a míra nadsázky či použité prostředky. Někdy více jindy méně úsměvné.

A především představení neodpoví na to, jak to bylo všechno jinak.

Divadelní soubor při **ZUŠ Pelhřimov**

Kniha pohádek Kočičí král, převedl Pavel Šrut: **Tři medvědi a babka Chňapka**

Vedoucí souboru: Jitka Vachková

Předloha, která vede k nadsázce a humoru. Představení má nádherný start, babka – kluk, který první repliky odraňuje, ale bohužel přejde do jakési stylizace chrapotu. Pracuje se s rytmem, prostorem, scénografie využívá těl interpretů, množstvím gagů, humoru a nadsázky. Pravda někdy na hranici vkusu. Pozor na to, že někteří z interpretů se nechají unést vstřícnou reakcí publika. Ale je to sympatické, má to švih a nápady.

Představení navrženo do širšího výběru na národní přehlídce.

Co říci závěrem? Přehlídka neměla totální průšvih a omyl, všechna představení nabídla materiál k diskusi a snesla kritéria krajské přehlídky. Bohužel se také neobjevilo představení, které by bylo výrazně nové, zajímavé ve všech složkách. Ale díky za slušnou úrodu.

Lektorský sbor pracoval ve složení Jiří Pokorný, Hana Nemravová a Jaroslav Dejl, který také sepsal tuto zprávu.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ BRNO 15. A 16. 4. 2008

– Dětská scéna 2008 se konala ve dnech 15. a 16. dubna 2008 v SDV Labyrint, pobožce CVČ Lužánky v Brně.

Kromě pracovníků Labyrintu se na průběhu dvou denní přehlídky podílela čtveřice studentek III. ročníku Ateliéru dramatické výchovy JAMU, a to jednak organizačně, jednak úvodními rozehrávacími hrami s účastníky. Z jejich iniciativy byla obě dopoledne zarámována do nabídnuté hry „Na poštu“. Do vyvěšených obálek si účastníci mohli navzájem napsat a vložit dojem, monotónní tempo a místo upevňování návyků přirozené kultivované mluvy dětí v bezradnosti volí prvoplánově líbivé prostředky k „oživení“. Zůstává nevyužitá šance – navázání kontaktu s posluchačem.

Průběh přehlídky sledovali i studenti se specializací dramatické výchovy z Pedagogické fakulty MU, a to jak výstupy dětí, tak průběžná jednání obou skupin lektorů. Lektorský sbor tvořili pro 0. a 1. kategorii Jindra Delongová, Emilie Špatná a Zdeňka Mlezivová, pro 2. kategorii Jana Křenková, Marcela Blahušková a Vendula Nováková, pro 3. kategorii Marie Pavlovská, Vítězslava Trávníčková, Pavlína Pacáková a pro 4. kategorii Jana Křenková, Tomáš Doležal, Pavla Slížová. Brněm organizačního zabezpečení nesla statečně na svých bedrech Jaroslava Doležalová z SDV Labyrint.

K vlastnímu průběhu jednotlivých kategorií:

0. a 1. kategorie (8+15 recitátorů) proběhla v příjemné atmosféře, nepoznamenané napětím z umístění a dalším postupem. Příliš rychlé tempo nebo patrný vliv pedagoga při vedení dítěte byly jevy, na něž lektorský sbor v diskusi upozornil. Bylo konstatováno, že se neprojevily zásadní nedostatky v řeči. Děti si odnášely ceny za přirozený dětský projev a výborný výběr textu. (Podle záznamu Z. Mlezivové)

2. kategorie (15 recitátorů, 6 chlapců a 9 dívek) proběhla za vzájemné úctyhodné pozornosti a se snahou o co nejlepší výkon. V dramaturgii se projevuje přezívající problém, „oblíbené texty“, jež děti přijmou, protože jim byly nabídnuty pedagogem. Výsledkem jsou častá vystoupení – odříkávání, jejichž průvodním jevem je deformovaná intonace, prohrěšky ve frázování, monotónní tempo a místo upevňování návyků přirozené kultivované mluvy dětí v bezradnosti volí prvoplánově líbivé prostředky k „oživení“. Zůstává nevyužitá šance – navázání kontaktu s posluchačem.

Za výrazný a přítom přirozený projev byly oceněny **Zuzana Krátká** a **Eva Kyjovská**, na postup do celostátního kola navržen **Ivo Dobrovolný** (J. Kahoun: 0 kousek) jako dobrý vypravěč, využívající možnost hlasu a **Hynek Šíp** (S. Silverstein, přel. S. Rubáš) za pokus o zaujetí posluchače sdělením básně s překvapivou pointou.

3. kategorie (15 účastníků, 2 chlapci a 13 dívek) proběhla rovněž v příjemném ovzduší, s výraznou převahou v počtu dívek. Za zvládnutí náročného textu byla oceněna **Katrin Jongpepírová** a na postup na celostátní přehlídku navrženy **Natálie Wildholmová** a **Jindřiška Fialová**, obě zaujaly jistotou projevu, komunikací s diváky a vhodně zvoleným textem. (Podle záznamu Pavlína Pacáková)

4. kategorie (16 účastníků, 11 dívek, 5 chlapců) naznačila, že mezi postoupivšími jsou jednak ti, co se dlouhodobě a s hlubším zájmem přednesu věnují, jednak ti, co se vcelku náhodně rozhodnou pro určitý konkrétní text, s nímž v nižším kole uspějí. To, že k textu nemají hlubší vztah, že jim chybí zájem (povědomí o autoru, kontextu vybrané básně, mnohdy i vědomí o samém tématu) vede mnohdy k tomu, že se s vyzněním básně zcela mýlí. Přednesené druhé texty dokresly pro lektory i účastníky představu o úrovni přípravy, technické vybavenosti i čtenářském vkusu. Potěšující jevem byla v závěru udělená cena diváka, dokazující, že mladí recitátoři se shodli s porotou a dobře se v posouzení výstupů orientovali. Ocenění poroty získala **Lucie Hladká**, jež sdělila velmi dobře téma dvou zároveň odlišných textů. Na postup byli navrženi **Josef Kubálek** (Jan Werich: Teta z Bruselu) s velmi dobrým technickým vybavením, zkušeností a chutí komunikovat a **Denisa Petřů** (P. Nikl: Holá pohádka), která přednesla s osobitostí a zaujetím rovněž oba promyšlené zvolené texty a získala od spoluúčastníků i cenu diváka.

Shromáždila a sepsala Jana Křenková

DĚTSKÁ SCÉNA BRNO 25. – 30.3. 2008

Pořadatelé regionální postupové přehlídky v Brně, z níž se postupovalo na Dětskou scénu 2008 v Trutnově, se letos pokusili propojit tuto přehlídku s postupovou přehlídkou na Šrámkův Písek a Náchodskou Prima sezónu. Vznikla tak pětidenní přehlídka DIVADELNÍ JARMARK. Podarilo se „přitáhnout a zapojit“ studenty PF a JAMU, kteří nejen jednotlivá představení/čka uváděli, vedli dílny, ale i moderovali diskuse a aktivně se do nich zapojovali – povídání se členy zúčastněných souborů a u souborů Dětské scény pak s vedoucími souborů.

Záměrně zdůrazňuji „povídání“, protože to proběhlo prakticky vždy bezprostředně po skončeném představení (někdy i za 20 minut), a tak zkušeni vedoucí souborů pochopili, že v tak krátkém čase mezi představením a diskusí nelze provést důkladnou analýzu viděného. Nutno však také připodotknout, že důkladná analýza odehrané inscenace by byla pro některé méně zkušené vedoucí poněkud nesrozumitelná, vzhledem k jejich menší zkušenosti v oblasti divadla jako takového. Proto členové lektorského sboru v mnoha případech museli volit slova tak, aby jim vedoucí rozuměli s ohledem na jejich neznalost termínů v divadelním jazyce používaných. Lektorský sbor byl pro všechny 3 přehlídky takřka neměnný – Miloš Maxa, Jiří Pokorný. Pouze dámy se vystřídaly a zároveň byly vždy poctěny předsednictvím – Tereza Vivíjalová (Šrámkův Písek a Prima sezóna), Jana Jevická (Dětská scéna).

O přehlídkách Šrámkův Písek a Prima sezóna píše Veronika Rodríguezová v Amatérské scéně.

Prvním souborem ucházejícím se o postup na národní přehlídku Dětská scéna v Turnově, byl **Divadelní kroužek ZŠ Košinoва z Brna**, který uvedl autorskou inscenaci **CO NÁS SPOJUJE?** Ve dvacetiminutové „rozhlasové hře“, kterou vedoucí a soubor charakterizovali jako „společně napsanou vzpomínkovou hru, simulaci ráiové relace“ jsme byli svědky přepravění konkrétního příběhu a přepravění konkrétních situací, které se ve škole skutečně staly, včetně konkrétních skutečných charakteristik, konkrétních skutečných učitelů a žáků. Sledovali jsme děti, které se poctivě snažily reprodukovat něco, co sice ve skutečnosti bylo určitě vzrušující, ale v přepravění, i přes snahu některých dětí o výraznou stylizaci přecházející až do afektu, nemohlo zapůsobit. Škoda, že vedoucí souboru **Kristýna Pavlasová** nenašla klíč, jak příběh, který se skutečně stal, interpretovat, případně nenabídla lepší předlohu.

Touto první inscenací se nastolil jeden z největších „orechů“, které většina souborů ne úplně rozlouskla, tj. dramaturgie a samotná příprava inscenace.

Tento problém se objevil výrazně i u další inscenace **ČARODĚJ ZE ZEMĚ OZ**, kterou uvedl v muzikálově-tanečně-pěvecko-vypravěčském velkovidelním provedení soubor ze **ZŠ Pavlovská Brno**. Vedoucí souboru **Miroslav Klíč** a režisérka inscenace **Zuzana Skálová** (scénář, režie, hudba), vycházeli z předlohy L. F. Bauma. Škoda, že vsadili spíše na efekt, nechali se strhnout dětmi, místo aby využili kvalitní literární předlohy. Dopuslili se toho, že v jevištním prostoru dost často vládł zmatek znásobený hereckou a pěveckou nezkušeností. Divadlo neplní jen funkci poznání, ale estetickou, morální. Velice jsme ocenili, že do příběhu zapojili i dívku na vozíčku, aby se jí splnil její sen moct si společně s ostatními zahrát před rozchodem celé party na další studia. Byla však obrovská škoda, že nebyla obsazena do postavy „Dorotky“, která se ocitne „pomlácená?“ v jiném prostředí a hledá za pomoci ostatních cestu domů. To by byla skutečně dramaturgicko-režijní koncepce, umocněná skutečnou pomocí všech tomu, kdo má potíže, bez ohledu na samotný umělecký výsledek inscenace. Byla by to skutečná dramatická výchova, navíc umocněná určitým uměleckým výsledkem. Škoda.

Třetí inscenace v pořadí nás všechny v přeplněném suterénním sálku v Lužánkách více než příjemně překvapila. Soubor dětí ze **Soukromé MŠ a ZŠ Rozmarýnova Brno**, který vede **Ilona Šumná**, vytvořil spolu s vedoucí scénář a realizoval inscenaci **COOLPARTA**. V představení, které jsme zhlédli, fungovalo snad všechno – téma, vztahy, jednání, temporytmus, přirozený jevištní projev... samozřejmě v určité stylizaci, která byla úměrná věku a zkušenostem dětí. Je až obdivuhodné, co je paní učitelka schopna se svou skupinou dětí – „na zakázku“ musíte něco udělat, a to co nejdříve“ – připravit a realizovat. Toto představení patřilo bezesporu k vrcholu přehlídky a bylo bez výhrad doporučeno k postupu „bez ztráty kytičky“.

Bohužel několik dalších inscenací se propadlo do šedivého průměru. **Soubor Šest + 1 zdarma z Gymnázia M. Lercha Brno**, který uzavíral první den přehlídky, uvedl v kolektivní režii, podle kolektivního scénáře cca šestiminutovou inscenaci z textů Jiřího Suchého. U přihlídky je sice napsaná vedoucí Eva Kotalová, ale zřejmě šlo jen o formální vedení. **ŘÍKADLA PRO MADLU A PRO KADLA** mnoho neukázala, snad jen to, že všichni účinkující mají předpoklady pro umělecký přednes, ale zřejmě potřebují někoho, kdo jim pomůže, aby např. při pokusu o voiceband nezůstalo jen u pokusu.

ANDĚLĚ A ROŠTÁCI se jmenovala inscenace **Muzikálového souboru ZŠ TGM v Rajhradě**, který zahájil druhý den přehlídky. Soubor uvedl vlastní autorské dílo z dílny vedoucího souboru Jiřího Stejkory (předloha, scénář, hudba, režie) a režisérky Ludmily Holubové (scénář, režie), obou učitelů místní školy (alespoň tak jest napsáno v záhlaví inscenace). Kostýmy a scénu vyrobili žáci a rodiče školy. Použili aparaturu včetně mikroportů, kterou by jim mohl závidět leckterý profi soubor. To vše mělo naplnit příběh s písníčkami, ve kterém se údajně prolínají aktuální témata a problémy teenagerů. Nic proti tomu. Zájem o inscenaci je zřejmě velký, o čemž svědčí i plný „kalendář“ dalších repríz. Škoda jen, že vedoucí a autoři v jedné osobě, se nechali strhnout vnějšími balastem od flitru a pozlátka počínaje až po „skutečnou“ teenagerskou mluvu. Škoda jen, že nepřemýšleli více o sdělení tématu, dramaturgicky nepropojili pěveckou a mluvní část textu, nechali jednotlivé účinkující na jevištní ploše exhibovat. Na druhé straně je obdivuhodné, kolik mladých lidí dokáží „zblbnout“ pro společnou věc. Snad příště bude výsledek méně okázalý, o to více však lahodící oku i duši.

DAMA – Divadlo masek z Gymnázia M. Lercha Brno předvedlo **PŘÍBĚH**, a to opět v kolektivní režii i kolektivním scénáři (což je pro toto gymnázium, jak se z obou uvedených inscenací zdá, typické), tentokrát ale s uvedenou vedoucí Danou Karpiskovou. Zajímavé masky, zajímavé pohyby. Po určité době si ale musíme příběh o nemocné dívce a vztahu okolí k ní až po její smrt dešifrovat s čím dál tím většími obtížemi, abychom zjistili, co čteme z masek a pohybů, je úplně jinak. Barevnost masek, která je na jedné straně důležitá, pro inscenátory až tak důležitá není, protože některé masky a jejich mimický výraz jsou použity z předchozí inscenace. Nonverbální inscenace musí být o to přesněji vybudována (navíc pokud jde o masky, které mají neměnný výraz/škleb), abychom mohli přechít inscenátorův klíč a orientovat se nejen v příběhu, ale také v pocitové, emoční stránce inscenace. Každý pohyb, otočení v prostoru, vytvoření mizansceny přináší význam. Proto musí být vše přesné a jasné. Pokud to inscenátoři pomíjejí a nepovažují to za podstatné, pak bohužel dochází ke zbytečnému matení diváků a nastolení mnoha otázníků, na které divák nenachází odpověď.

Mimoňka MŠ a ZŠ Ostrovačnice – Soubor uvedl autorské představení svého vedoucího a režiséra Lubomíra Müllera **O BERUŠCE, KTERÁ ZTRATILA SEDMOU TEČKU**. Představení, které je a bude zřejmě uváděno pro malé a velké, je chvílkami opravdu svěží, zvlášť když se v hracím prostoru objeví psi grafitáci. Chvílkami je ale trochu zdouhavé, písničky a zpěv na motiv Komáři se ženil... Zkrátka inscenace si neklade žádné velké nároky a cíle, a snad proto dává autor a režisér v jedné osobě dětem volnost k tvorbě. Pomohlo by, kdyby měl aspoň někdy vedle sebe „třetí oko“, někoho mimo soubor, kdo by mu byl partnerem, konzultantem, kritikem.

OSTROV, KDE ROSTOU HOUSLE byl název recitačního vystoupení žáků **ZUŠ Fr. Jílka z Brna**, které uzavíralo druhý přehlídkový den. Pásmo složené z veršů „evropských básníků“ (jak je uvedeno v úvodní informaci), „proložené“ hudbou F. Schuberta – Forellen quintet, připravil a sevcil učitel ZUŠ Jaroslav Vojáček. Na jevišti jsme viděli cca 20 dětí ve věku cca 9–15 let, které způsobně seděly. Když na ně přišla řada podle seznamu, který měla jedna recitátorka, postupně po jednom vstaly (až na 2 výjimky), vyzvedly si ze stojanu stylizovanou papírovou kytaru (housle byl problém vystříhnout), na které byl uveden název básně, a básně odrecitovaly, uklonily se a sedly si. Ti ostatní (jak kdo vydržel, nevydržel) poslouchali, neposlouchali. Výběr a řazení jednotlivých textů byly nahodilé, bez utajené či zjevné dramaturgické či jiné linie. Cílem práce vedoucího souboru, jak jsme se při diskusi dozvěděli, bylo seznámení dětí s veršem a samotnou interpretací básně, což se většinou ne zcela podařilo. Trochu nás při diskusi zarazily určité výmluvy, že „na to děti ještě nemají, otázka času atd.“ Je škoda, že právě v ZUŠ...

Třetí přehlídkový den byl zahájen velice razantně, radostně. Soubor **ZUŠ z Veselí nad Moravou** uvedl autorské představení kostymérky, scénografky, scénářistky, režisérky a vedoucí v jedné osobě Vítězslavy Trávníčkové – **O HODNĚ SANI A ZLÉ PRINCEZNĚ** s anotací „klasické pohádky s moderními prvky a vysoce romantickým závěrem“, podle předlohy Františka Nepila. Jen hudba byla od Glenna Millera. Příběh o princezně Furieně a Drakovi je už od Františka Nepila velmi pěkně napsán. Bylo úžasné sledovat, co všechno a jak dokázala V. Trávníčková spolu s dětmi vymyslet, domyslet, ale především i zrealizovat. Příponou například geniálně fungujícího draka, proměňující se Furienou, z počátku nenápadného malého tmavého sloužičího, který se postupně vypracovává v geniálního káta. Přirozený dětský projev, přitom stylizovaný, kupodivu funguje po téměř celou dobu představení. Inscenace byla navržena do širšího výběru celostátní přehlídky.

Dals Blučina Hany Kratochvílové přivezl do Brna inscenaci **ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA** Lubomíra Feldeka v geniální, stále hrané úpravě Milady Mašatové. Škoda, že paní Kratochvílová, zkušena loutkařka a dlouholetá vedoucí stále se obměňujícího souboru, nevyužila své dlouholeté zkušenosti v práci s loutkou a při volbě méchačkových loutek neuplatnila mimo nošení a pohupování s loutkou také použití druhé ruky, aby tak umožnila větší oživení loutky, a tím i rozehraní situací. Bohužel všechno zůstává jen v náznamech, včetně rozhodujícího píchnutí se, totéž pak platí u „souboje“ prince s růžemi (aby udělal nějaký čin, kterým by si „zasloužil“ Růženku). Je s podivem, že vedoucí nevyřeší „spánek“ Růženky tím, že neotočí loutku tak, abychom neviděli její zářivě namalované otevřené oči, a méchačka prince pak musí prakticky před paravánem (kdy vodička prince stojí za paravánem nevidí pořádně méchačku/princeznu) velice obtížně najít obličej, aby si mohl dát polibek. Ne vždy se inscenace povede, protože právě není ten správný počet dětí, nejsou dostatečně vybavené atd. Nemělo by se ale stát, abychom tyto nedostatky nechávali na dětech a vylouovali se na ně.

Příměstský tábor „Labyrint“ Brno uvedl **ODJEZD V 16.35**. Představení vzniklé, jak jsme se při diskusi dozvěděli, v rámci dílny během prázdninového týdne. Nově „instalovaný“ soubor si nechtěl nechat to, k čemu dospěl, jen pro sebe, a tak se přihlásil do přehlídkového klání. Bylo to dobře. Na rozdíl od divadla masek z gymnázia M. Lercha z Brna, které se divadlu masek věnuje programově a kde by se dalo předpokládat určité zvládnutí „abecedy“ nonverbálního divadla, divadla využívajícího masku (ne však v žánru komedie dell' arte), má soubor Příměstský tábor vlastně jen týdenní „zkušenost“ s tímto žánrem. O to víc lze ocenit výsledek. Je pravda, že v určitých fázích představení můžeme začít tápat a fabulovat si další dění ne zcela přesně. V každém případě jsou ale jednotlivé situace budovány zajímavě, nepostrádají atmosféru a jsme udržováni v neustálém napětí. Bude jistě zajímavé sledovat, jestli skupina, která se náhodně sešla a dopracovala se k zajímavému výslednému tvaru, spolu zůstane a vytvoří další inscenaci.

Soubor Babylon při MŠ a ZŠ JUDr. Mareše ze Znojma uvedl v Brně představení **PRINCEZNIČKA NA BÁLE**. Kratičké cca osmiminutové představeníčko malých 7–9letých dětí ukázalo, co s nimi vedoucí a režisérka Hana Kratochvílová doposud zvládla a sevcčila. Hezky udělané kulisy, nasité vyžehlené kostýmky, pěkné tanečky, vznosná chůze, všechno, jak má být. Samozřejmě, že nezkušenost dětí nemohla naplnit Hrubínovu a Žáčkovu předlohu so stránce mluvní a herecké. Je však potřebné ocenit, že Hana Kratochvílová vybrala a realizovala s dětmi předlohu, která svým rozsahem odpovídá současným možnostem dětí a nepředložila něco, co by děti nemohly zvládnout.

BARBORKA A CUCAVÉ BONBÓNY. Další křatočkou cca 10 minutovou inscenaci podle předlohy Miloše Macourka připravila a realizovala Michaela Kyjovská. Vtipná předloha o tom, co se stane, když Barborka neustále cucá bonbóny a nedbá na to, že jí zoubky začnou v puse vyskakovat obrazně i doslovně, se zdá pro inscenátory lákavá a snad i snadná. Děti budou zoubky a mezi nimi bude Barborka... V představení se temporytmus postupně stává monotónním. Snad kdyby bylo všechno přesné v prostoru, včetně jednání, aby nezůstalo jen ve slovním sdělení. Možná že bonbóny už nejsou ve věku těchto 9–11letých dětí jejich tématem, možná by stálo za to nabídnout jim něco náročnějšího.

OLAKOMÉ BARCE – předloha Jan Werich, soubor **Armenda, ZŠ Arménská Brno**. Vedoucí a vše kolem Hedvika Šlápotová. Výběr textu – proč ne – chytré, vtipné. Jen je potřeba textu věřit. Rozhodně se nevyplácí aktualizace (typu kriminálka Miami) za každou cenu. Pan Werich byl mistr jazyka tak jako Karel Čapek a další. Má svůj výrazný jazykový slovník, charakteristickou stavbu věty atd. Pokud na tyto základní vlastnosti textu zapomeneme a nepřineseme jinou vyšší kvalitu, je škoda vzít si tento text za předlohu, dramaturgicky jej a nepřiměřeně interpretovat k vnímavým slovíčkům tak, jak jsou napsaná, a tím Werichovu poetiku necítit.

Závěrečnou inscenaci podle programu bylo představení **SVATEBNÍ KOŠILE**, kterou do Brna přivezl soubor z **MŠ a ZŠ Rájce–Jestřebí**. Vedoucí – Kateřina Kolářová, Martina Kalíková, scénář podle K. J. Erbeny a režie – účinkující. Pokus o zdivadelnění, kostýmy rozličné až po maskáče včetně samopalu, atmosféru dotváří vnějšíkově potlumené světlo, svíčky, použitá hudba z filmu Kytice. Je škoda, že interpreti nespolupracují s někým, kdo by je „viděl“ z venku. Oni sami nemají takovou zkušenost, když jsou v podstatě společně na jevišti, aby mohli „kontrolovat“ vlastní projev, jednání v prostoru atd. Lze jistě ocenit jejich snahu o sdělení pro ně závažného tématu války a všeho kolem.

Největším problémem u mnoha inscenací byla dramaturgie, tj. výběr a vlastní zpracování předlohy, důvěra v předlohu, příprava inscenace, nastolení klíče, který pomůže divákovi společně číst, vnímat sdělení, a to jak ve slovech, pohybu, tak i v hudební stránce inscenace. Vedoucí souboru často nemá partnera, který by mu mohl při přípravě a vlastní práci na inscenaci opomáhat a společně hledat, protože děti v tomto případě jsou primárně množstvím podnětů, ale nejsou zcela schopny nápady a podněty tříditi.

Mnoho vedoucích souborů pracuje pod tlakem rodičů i školy, že musí vyprodukovat představení, dokonce často několik během školního roku, takže pak na přípravu a vlastní realizaci není čas a výsledek je tímto tlakem poznamenán. V některých případech přeceňují vedoucí možnosti svých svěřenců, ať už při výběru, zpracování a minutáži představení. Je pravda, že někdy je tomu naopak a děti jakoby „vyrostly“ z problému, který inscenace řeší a přestává je to i bavit. Chybí motivace, proč na inscenaci dál pracovat.

V každém případě mohla být jak představení, tak povídání o viděném inspirací pro všechny, kdo chtěli a měli zájem. Je proto namísto poděkovat všem pořadatelům, sponzorům a vůbec všem (největší podíl odpovědnosti a práce byl na bedrech Veroniky Rodriguezové a Petry Rychecké), že se jim podařilo uskutečnit tuto nezastupitelnou možnost vytvořit prostor pro setkání uspořádáním regionální přehlídky.

Jiří Pokorný

OLOMOUCKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OLOMOUC 10. 4. 2008

Krajská přehlídka dětských recitátorů Olomouckého kraje se konala tradičně v budově ZUŠ Žerotín Olomouc pod organizační péčí Leoše Březiny z DDM Olomouc a za vydatného přispění zkušeného týmu učitelek LDO ZUŠ. Po společném zahájení se účastníci rozdělili do tří samostatných prostorů, mladší kategorie vystupovaly společně, paralelně pak probíhala vystoupení 3. a 4. kategorie.

Recitátoři 1. a 2. kategorie měli možnost slyšet se navzájem, přesto řada mladších dětí ale raději poté, co odrecitovala, volila procházku venku. Možná se někteří, abychom jim nekvídlili, byli podívat na vystoupení 3. či 4. kategorie. Náladu byla ale v komorním sále ZUŠ, kde se nejmladší děti sešly, dobrá a „slunečná“. K pohodě přispělo hned úvodní vystoupení v 1. kategorii. Recitátorka měla hezký kontakt s publikem, známější, ale kvalitní text, bylo vidět, že ji vystupovat a říkat text baví, zůstala nám ale dlužná, pokud se týkala sdělovaných významů. A v podobném duchu se nesla prakticky všechna vystoupení nejmladších dětí. Vybočil z něj pouze **Petr Čech** z Prostějova, který si dvě krátké básničky Vodňánského opravdu „užil“ a my všichni s ním. Verše byly podloženy konkrétními podtexty, Petr na nás přenesl své představy, pobavil nás svým humorem a byl odměněn velkým potleskem. Nad průměr vyčnívala také **Bětko Zdražilová** z Uničova, která si pro interpretaci vybrala zajímavý úryvek z knihy K. Dicamilla: Příběh o zoufálkovi.

Ve 2. kategorii bylo mnohem víc zajímavých výkonů, možná i proto, že se zde sešlo dost dětí, které se přednesu věnují systematictěji. K postupu na celostátní přehlídku vybral lektorský sbor ve složení Alena Palarčíková, Magda Veselá a Jan Faltýnek **Michaelu Moničovou** z Olomouce a **Petra Pazderu** z Prostějova. Obě děti si vybraly sice známé a v poslední době hodně užívané texty (D. Hevier: Pirát ve výslužbě a I. M. Jirous: Ptala se Františky Marta), ale zato je v bohaté míře naplnily – zaujaly publikum svými představami, vypointovaly humorná místa. Za zmínku určitě ale stojí ještě i další výkony, např. **Jana Kunsta** z Uničova, který zaujal zajímavým výběrem textu z knížky M. Míkové Roches a Bžunda, či vystoupení **Jana Zdražila**, loňského účastníka DS v Trutnově.

Třetí kategorie, kategorie, kde se setkávají recitátoři, kteří už nevystačí s dětskou bezprostředností, ale obvykle ještě „nedosáhnou“ na texty náročnější, bývá často problematická. Na letošní olomoucké krajské přehlídce byla naopak úroveň 3. kategorie velmi solidní. Z třinácti recitátorů mohl lektorský sbor šesti navrhnout ocenění a o čtyřech z nich dokonce mohl uvažovat jako o vážných kandidátech na případný postup na celostátní přehlídku.

Nejpřesvědčivější z 3. kategorie byla pro porotu **Julie Orletová** z Gymnázia Olomouc-Hejčín, která si ke svému prospěchu vybrala dva zcela rozdílné texty: Povídka Jodok nechává pozdravovat švýcarského spisovatele Petera Bichsela (v českém překladu vyšla nedávno jeho kniha Povídaní pro děti, v níž je tato povídka přeložena jako Zachar nechává pozdravovat) je náročným, rafinovaným textem, který pro ni byl ještě tvrdým oříškem, nicméně bylo zřejmé, že jeho poetiku vnímá a hledá cesty, jak se k ní jako recitátorka propracovat. Hurníkovu Pohádku korunovou ovšem zvládla s přehledem a dokázala zprostředkovat Hurníkův humor, pohrát si s dialogy a s pointou tohoto textu, a tak jí posluchači rádi odpustili drobné technické nedostatky (např. přílišné protahování koncových slabik nebo občasně polykání konců slov). **Tereza Králová** z prostějovské ZUŠ, kterou nakonec lektorský sbor doporučil k postupu na celostátní přehlídku spolu s už zmíněnou Julií Orletovou, vtáhla posluchače do křehké atmosféry Bílé múrky Daisy Mrázkové, méně už přesvědčila minimontáží Hevierových veršů (v překladu Jiřího Žáčka) ze známého českého výboru Nevyplazuj jazyk na lva. **Klára Němečková** (rovněž z Gymnázia Olomouc-Hejčín) si vybrala také dva zcela rozdílné texty a oba zvládla na velmi dobré úrovni: Interpretovat jednu z Goldflamových crazy pohádkových próz o hrdinném tatínkovi – v tomto případě to byl příběh Tatínek a bankovní lupiči – vyžaduje notnou dávku přednáškových dovedností a smyslu pro specifický humor. A Klára dokázala, že na přednes tohoto textu má, i když v první polovině příběhu měla trochu problém s jeho výstavbou. Sympatické bylo, že neméně kultivovaně zvládla i zcela jiný typ textu – ezopskou bajku I lišce sklapne. Jakub Aseen z Gymnázia v Lipníku nad Bečvou je recitátor kultivovaný, šikovný, který dokáže posluchače vtáhnout do atmosféry textů, které si vybral. Škoda že sáhnul v obou případech po trochu zjednodušujících, až plakátových textech s nádechem sentimentu, které vydává Portál pod různými „narůžovělými“ názvy, útočícími na city (např. Příběhy po tetě duše, Příběhy, které léčí apod.). V tomto případě šlo o poněkud nasládlý příběh o slepém chlápce a klaunovi a o pseudofilozofickou povídku Heinze Könera Každý má své rozkvěst.

Vedle těch, které jsme jmenovali, je ovšem třeba zmínit i další recitátory, jejichž přednesy potěšily: Byly to obě recitátorky z uničovské Základní umělecké školy (**Lenka Benešová**, která si vybrala zajímavé texty z nových knih Marky Míkové – Kniha Foss a Roches a Bžunda, a **Marie Osíčková**, která se pokusila o to pohrát si s úvodní kapitolou z knihy Pavla Bryczyze Kouzelný svět Gabriely), dále **Marek Pavlík** ze Zlatých Hor, který byl díky přesvědčivému přednesu Rodariho Války zvonů oceněn čestným uznáním, a také kultivovaná **Michaela Schönová** ze ZUŠ Zábřeh, která zejména ve Skácelově Pohádce o tom, co pravda není prokázala, že umí pracovat s veršem (méně se jí dařilo v úryvku z prózy Z. Bezděkové Říkali mi Leni).

Lektorský sbor 3. kategorie pracoval ve složení Hana Kotyzová, Jaroslav Provazník a Vladislav Kracik.

Ze čtvrté kategorie postoupila jako jediná **Klára Smudová** ze ZUŠ Žerotín Olomouc. Podářilo se jí přesvědčivě interpretovat text Roberta Fulghuma Popelka, vytvořit si vlastní postoj k tématu textu a vyvarovat se přitom tlumočení autorova „moudrého nadhledu“. V Noční mýře 12 od Diane di Prima pak dokázala citlivě zachytit absurditu textu i jeho revoltující tón blízký jejímu věku. Problém většiny z dalších čtrnácti vystoupení spočíval už v samotném výběru textu. Objevily se zde texty nepřilíhly kvalitní či neinspirativní (Markéta Procházková, Hana Politikovičová, Karel Sýs, Ivan Klíma), nevhodně vybrané pro přednes (Michal Wievegh, Richard Črha) či nepřiměřené věku (Jaroslav Seifert, Viktor Hugo). I u kvalitnějších a vhodně vybraných textů ale převážil povrchní přístup a snaha o efekt nad osobitou interpretací opírající se o hlubší pochopení textu. Kromě postupující recitátorky se tomuto podprůměru nejvíce vymykal další žák hostitelské ZUŠ David Navrátil s neobvykle přírozenou a civilní interpretací textů Ivana Krause (Medová léta) a Jaroslava Seiferta (Věneček z myrty). Za své vystoupení byl oceněn čestným uznáním.

Alena Palarčíková (1. a 2. kat.), Jaroslav Provazník (3. kat.) Jakub Hulák (4. kat.)

DĚTSKÉ DIVADLO OLOMOUC 11.4. 2008

Krajská přehlídka dětského divadla Olomouckého kraje PODĚS 2008 proběhla 11. dubna 2008 v budově ZUŠ Žerotín Olomouc. Na její přípravě se sice podílel Dům dětí a mládeže Olomouc, o její hladký průběh ale na místě pečovali členové a pracovníci Sdružení D (Pavel Němeček, Ivana Němečková, Alena Palarčíková, Karel Kuchařík).

Jak už jsme si u olomoucké přehlídky zvykli, úroveň vystupujících souborů je velmi pestrá. Inscenace neprocházejí předvýběrem – v současné době by to asi ani nemělo smysl, protože v rámci přehlídky i tak vystoupilo pouze sedm souborů. Právě proto se zde mohlo objevit i takové představení jako **Kočka Modročka DS Petrklíč ze ZŠ Stará Červená Voda**. Jak už to u vesnických souborů bývá, v rámci místní komunity mohou jejich vystoupení působit úplně jinak, než jak je vidíme my, diváci přehlídky – vytržené z kontextu. Jistou nepatřičnost v tomto případě zřejmě pocítily i některé z hrajících dětí navlečených v bizarních zvířecích oblecích a deklamujících výpěle veršovánky Samuila Maršaka prochnuté ideou socialistického kolektivismu. Jejich projev by navíc mohl sloužit jako učebnice proheřků proti kultivovanému přednesu: zahrnoval rytmické stereotypy, chybné přízvuky, nepřirozené intonace, mechanické rozsekávání veršů, ilustrativní gesta... Rád bych ocenil záslužnou činnost pana vedoucího, kdyby to jenom bylo alespoň trochu možné. Bohužel jsem ale měl pocit, že jsou děti vystaveny veřejnému zostuzení, a bylo mi líto, že nemohou trávit čas něčím prospěšnějším, třeba sledováním televize.

Kocour v botách souboru ZŠ Šumperk byl spíš příkladem zatím málo poučené práce charakteristické režijními neobratnostmi, nefunkčním „dvorečkovým“ rámcem a absencí jednání postav v situaci.

S Čapkovou **Pošťáčkou pohádkou** nepřijel soubor **Kandrdásek z Přerova** do Olomouce poprvé. Nastudoval ji ale letos znovu s novou skupinou dětí. Po pravdě řečeno se však inscenace od předchozího obsazení nikam neposunula. Stejně jako před několika lety trpěla věku nepřiměřeným usilováním o „realistické“ činoherní herectví a deklamací textu na úkor akce. Snad jen u postovních skřítků jsme měli šanci tu a tam zachytit záblesk přirozeného jednání v situaci.

Zbytečnou snahou o psychologizující realistický projev bylo zatíženo i **Království Černé růže** souboru **Zádrhel ze ZUŠ Zábřeh**. Dlužno říct, že poněkud zatěžkaně působí už samotná poetická předloha Karla Šiktance a že ji mnohohlavná dramaturgie z pera vedoucí souboru příliš nepomohla. Vše se zbytečně vysvětluje prostřednictvím dlouhých monologů a dialogů, místo aby se hledala výstižná a působivá jevištní akce. Přesto ale pokládám inscenaci za velmi poctivý a v dobrém slova smyslu ambiciózní pokus sympatický mimo jiné snahou o sdělení silného tématu.

Kromě vedoucího přerovského Kandráska to byla i Alena Palarčíková ze **ZUŠ Žerotín Olomouc**, která „oprášila“ text starší inscenace **O Běláskovi** podle pohádky Miloše Macourka. Jak se stal kůň učitelem počtu (její tehdejší soubor s ní vystoupil na celostátní přehlídce Dětská scéna v roce 1994). Přestože svým důrazem na akci, snahou o pohybovou kultivaci a stylizaci postav jevílo představení všechny známky poučené práce zkušeného pedagoga, působil celý tvar trochu jako „narychlo spíchnutý“, v rozehrávaných ilustracích mluveného slova často málo nápaditý až popisný a v hereckém projevu občas poněkud mechanický.

Pozoruhodným pokusem o závažnou výpověď bylo představení **Chana** souboru **TUL i PAN ze ZŠ Bouzov** na motivy knihy Han Nolanové Kdybych měla zemřít, než se probudím, vyvrcholení dlouhodobého projektu na téma holocaustu. Zvolené prostředky iluzivního divadla ale většinou neumožňovaly sdělit tragické téma pravdivě a věrohodně (už vzhledem k věku hráčů). Veškeré drama se navíc odehrávalo převážně ve sloves a závěr vyzníval jako didaktická teze. Přesto bylo celou dobu cítit, jak vážně soubor své sdělení myslí. Divákům tak představení místy vyvolávalo až mrazení v zádech – tak silný to byl zážitek, i když v zásadě nedivadelní.

Jednoznačným vrcholem přehlídky bylo představení staršího souboru **ZUŠ Žerotín Olomouc** pojmenované **Aha!** podle knihy Daniely Fischerové Lenka a Nelka neboli Aha, opět v režii Aleny Palarčíkové. I přes celou řadu neuzavřených motivů a dějových i tematických linií jde o pozoruhodné dílo poutající diváka zejména uvěřitelným, v zásadě psychorealistickým hereckým projevem dětí. Pro dětské divadlo je netypická i ambiciózní, ale funkční scénografie. Soubor se jen musí ještě chvíli učit přesně respektovat rozvržený prostor. S nadějí, že vedoucí se svým souborem zpřesní práci s prostorem, a hlavně pročíst a zhuťnit rozbíhavou kompozici celého příběhu, doporučili lektorský sbor ve složení Ivana Němečková, Luděk Richter a Jakub Hulák inscenaci Aha! k přímému postupu na celostátní přehlídku. Ocenění získala inscenace O Běláskovi.

Jakub Hulák

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA RECITÁTORŮ DĚTSKÁ SCÉNA OSTRAVA 10. – 11. 4. 2008

Krajská přehlídka recitátorů proběhla 10. a 11. dubna 2008 v SVČ Korunka v Ostravě – Mariánských Horách. Pořadatelský tým tradičně připravil zúčastněným příjemnou atmosféru od přijetí účastníků po udržování přátelské atmosféry během dvou dnů, a v neutuchající péči o to, aby probíhající stavební práce v budově nepříznivě nezasáhly do sváteční nálady,

jíž se ostravská přehlídka po léta vyznačuje. Příjemnou změnou pro účastníky z minulých let byl nově upravený světlý a prostornější sál, s možností větrání, rozlohou dobře vyhovující hlasovým možnostem dětí.

Lektorský sbor se tentokrát sešel ve velkém věkovém rozpětí, což je nesporná výhoda, chyběl však muž! (Adina Bálková, Eva Czechová, Hana Čempelová, Adéla Koutná, Jana Křenková, tajemnice poroty Taťána Čempelová)

O průběhu:

Vystoupení zahájilo pět malých účastníků 0. kategorie. Svátečně naladěné děti nechtěně předvedly všechny nešvary trvale přezívajících a nevymýtitelných návyků v přístupu k přednesu nejmenších. Mechanické odřikávání upevňuje podřízenost rytmu na úkor obsahu, nevede k podpoře přirozené mluvy ani ke komunikaci, ale počítá s kouzlem roztomilosti, které se velmi brzy proměňuje v manýru. Nutno konstatovat, že přítomný doprovod vyslechl s velkým zájmem doporučení lektorského sboru pro příští práci, což nám potvrdilo mj. i to, že s malými recitátory nadále pozorně sledovali celý další průběh.

1. kategorii (13 účastníků) jsme nabídli krátkou pohybovou i hlasovou i průpravu, což přítomní vnímali jako improvizované vystoupení a odměnili potleskem. Děti byly poté mnohem uvolněnější, přirozenější.

Všichni se vyznačovali soustředěným projevem, který svědčí o svědomitosti přípravy. (Není všude tak běžné, jako v ostravské přehlídce.) V dětských verších se cítí jistě, přednášejí s chutí. Škoda, že dramaturgie není objevná, opakují se osvědčené texty M. Černíka, J. Žáčka, M. Drijverové, Fr. Hrubína. I když zrovna u tohoto autora by se vyplatilo více hledat. **Veronika Víchová** (M. Kratochvíl: Počítání do čtyř) předvedla pečlivě promyšlený výstup, ale nenavázala kontakt s posluchači. Tím zaujala **Barbora Sedláčková** (S. Michalkov: Moje stěně), která s radostí vyjádřila osobní vztah ke sdělovanému příběhu.

2. kategorie (12 účastníků) potěšila vcelku prokazatelnou větší vyzrálostí a zkušeností. U všech zúčastněných byly i delší texty výborně zvládnuty pamětně, ale text nebyl významově rozčleněn. S jejich doprovodem jsme diskutovali o úskalí, kdy děti samy už usilují o to, jak text ozvláštňují, upoutat pozornost, ale není jim nabídnuta cesta k promyšlení o čem. Doufejme, že neocenění několika pokusů o snahu upoutat, „zdobit“ na úkor sdělení významu pomůže dětem v další cestě. Čestné uznání získala **Michaela Macháčková** (Daniel Hevier: Ó) za kultivovaný výstup s dobrou mluvou a zapojením těla do celkového projevu. Na další postup byly navrženy **Radka Cabáková** (O. D. West: Pavouk a moucha) s africkou pohádkou, již vypravuje živě a mj. i strážlivou mimikou podporuje zaujetí posluchačů. **Kateřina Kapolková** (I. Procházková: Eliáš) s kráceným úryvkem prózy sděluje téma, které jí zajímá. Má dobře posazený hlas, zřetelnou dikci. Podle daných propozic už nemohl postoupit **Kryštof Zelenkov** (F. Hrubín: Zvířátka a loupežníci). Jeho vystoupení bylo nabitě energií, dobře pracuje se silou hlasu, tempovými změnami, text nezatažuje, interpretuje s klukovským nadhledem.

Ve 3. kategorii (12 účastníků) se projevil rozpaky u těch účinkujících, kdo nejsou na nabídnutý způsob práce zvyklí (úvodní průpravná pohybová a hlasová část). Seznámení s prostorem a pohled k divákům před vlastním vystoupením jim prospěl. V jejich dramaturgii začíná převažovat próza (sedm ku pěti), ale vyprávěný příběh se převážně linul v jedné rovině, nestrukturovaný. Děti často netuší, jaký podtext příběh má. Touží předat „humor“, ale přebíjíjí humornost textu volenými vnějšími prostředky. Ostřeji se vyhrtyly rozdíly mezi prvoplánovým působením na posluchače a promyšlenou prací počínaje výběrem kvalitního textu a volbou adekvátních výrazových prostředků. Ocenění získal **Jakub Burýšek** (E. Killiamová: Čertovy duhy) za převyprávění jednoduchého příběhu, který ho stále baví a který rád sděluje. Na postup byla navržena **Barbora Mechurová** (J. Prévort: Jak namalovat podobiznu ptáka, D. Fischerová: Vyřezávaná krabička), která překvapila vyzrálostí v přednesu poezie i prózy. **Tamara Sumegová** (Rachil Baumvolová: Hlasy v trávě) vypravuje příběh s vědomím jeho podtextů, vědomě a nenápadně pracuje s výrazovými prostředky, má dobrou technickou průpravu.

Účastníci i jejich doprovod se účastnili debaty zaměřené v obecné rovině na to, jak jsme vnímali výstupy zaměřené na snahu předvést text a sebe a naopak, na oceněné výstupy, které usilovaly o sdělení tématu a hlubšího vztahu k němu.

4. kategorie (13 účastníků, 7 dívek, 6 chlapců) se vyznačovala dramaturgickou pestrostí a promyšlenou kompozicí při volbě druhého textu. Mladí recitátoři projevili většinou zdravou citlivost, která uzavírala etapu práce na textu. Snaha po povrchní exhibici byla jen výjimečná (ve dvou případech), méně kvalitní texty rovněž. Oceněny byly výstupy, v nichž byla patrná vědomá snaha po osobní výpovědi: **Kateřina Laštůvková** (K. Legátová: Popelka), **Kristián Lazický** (P. Hruška, R. Lipus: Průběžná 0(s)trava krve), **Daniela Pilmajerová** (S. Pavelková: Neuč), **Filip Saidl** (S. Townsendová: Tajný deník..., J. Wolker: Pokora), **Tereza Huczalová** (S. Rudolf: Kopretiny pro zámeckou paní). Pro postup byli navrženi: **Karel Vaněk** (R. Křesťan: První rande a J. Skácel: Píseň o srdci) a **Veronika Dombrovská** (E. Lear a F. Palahniuk: O holce z plakátu).

Nejen oba postupující, ale všechna vystoupení, celkem 20 textů, vyslechl přítomní s velkou pozorností a soustředěním. (V Ostravě se nespěchá s předčasnými odjezdy, ani nepožaduje změna pořadí kvůli zpátečním spojům.)

Ve shrnující debatě jsme upozornili na to, že v zaujetí tématem není možno pomíjet kulturu řeči, a to nejen zřetelnou artikulaci, ale i péči o přirozenou intonaci a práci s hlasem a dechem.

Úhrnem: Ostravská přehlídka byla podnětná, prokázala, že v kraji je věnována přednesu pozornost. Potěšitelné je, že s věkem dětí stoupá úroveň směrem k výpovědím. Poměr: inspirativní dílna, soutěžní přehlídka a sváteční událost se za přispění pořadatelů, zúčastněných i lektorského sboru podařilo vyvážit

Jana Křenková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA V OSTRAVĚ 11. – 13. 4. 2008

V pátek 11. 4. 2008 byla oficiálně zahájena krajská přehlídka Dětská scéna 2008 v Ostravě. Všichni účastníci jistě cítili slavnostní náladu, která se nad SVČ Korunka vznášela. Byl to právě pátek 11. 4. 2008, kdy pořadatelé po téměř roce a půl náročných rekonstrukcích mohli uvítat hrající soubory v obnovených prostorách SVČ Korunka.

Soubor Divídl s hlavním organizátorem Sašou Rycheckým připravili pro hrající soubory výborné podmínky, skvělou organizaci a otevřenou, vstřícnou atmosféru. Velmi mne potěšil osobitý styl uvádění celé přehlídky Sašou Rycheckým, který měl vždy k dobru citát čí úryvek z knihy.

Na třech přehlídkových dnech vystoupilo čtrnáct souborů. Z toho čtyři soubory byly v doprovodném programu a neucházely se o postup na Dětskou scénu 2008 v Trutnově. Lektorský sbor zasedal ve složení Radka Svobodová, Iva Kašparová, Josef Bičíš, Adina Bálková, Anička Ševečková.

Svým nesoutěžním představením **Cizinka Divídl Ostrava** symbolicky zahájilo divadelní část Dětské scény 2008 v Ostravě. Pod vedením Veroniky Michalíkové-Pavůkové soubor zdramatizoval první z povídek Karla Houby. Jednalo se o zpracování velmi působivé a emotivní. Soubor dobře pracoval se vztahy a napětím.

DS Magnetik, DDM Bruntál (vedoucí Eva Vrobová) zahrál pohádku **O poklad kapitána Habakuka**. Příběh vyprávěl o strašidelné rodině, která se zapletla s piráty. Představení bylo doprovázeno živou hudbou. Na jevišti jsme viděli široké věkové spektrum dětí, které mezi sebou dokázaly výborně spolupracovat.

DS Torzo, DDM Kopřivnice (vedoucí Markéta Krovčenkova) se představil autorským představením **Dilema**. Soubor si zvolil zajímavé téma. V propojených etudách se zabýval pocity zlodějky po krádeži ryby. Nebál se dívat na téma z různých úhlů pohledu. Proto se porota rozhodla DS Torzo udělit cenu za experimentální přístup.

LDO ZUŠ B. Martinů, Na Schodech, Havířov (vedoucí Hana Galetková) – čtyři dívky se představily v jevištním ztvárnění nonsensové literatury **Sedm mladých koček**. Představení mělo velmi nápadité pohybové aranžmá. Dívky umocňovaly nonsens bláznivými kostýmy a hudebním doprovodem. Porota udělila souboru cenu za zpracování nonsensové poezie.

Sobotní dopoledne zahájil **DS Čtyřlístek, Centrum pro osoby se zdravotním postižením, Domov Barevný svět, Ostrava** (vedoucí Alena Pastrňáková) představením **Sněhurka**. Sněhurka byla do programu zařazena jako inspirační a neusilovala o postup na Dětskou scénu 2008. Představení se skutečně stalo inspirací k tvořivosti pro všechny účastníky. Soubor hrál s naprostou lehkostí, přirozeností a vtipem. Je jisté na místě citovat paní Alenu Pastrňákovou, která v průběhu diskuse pravila: „Jen aby věděli, co hrají a o čem...“

DS ZŠ Žakovská, Havířov-Město (vedoucí Marta Sakalová) zahrál svoji parodickou představu **Romea a Julie**. Představení se vyznačovalo svojí upřímnou snahou pobavit. Soubor však pracuje bez jakýchkoliv poučení o divadelních metodách a technikách.

DS SPgŠ a SZŠ Anežky České, Odry (vedoucí Jan Šubrt) s představením **O kohoutkovi a slepičce aneb Slepičí matuřita** přispěl k nesoutěžní části přehlídky. Studenti pedagogické školy pohybově zpracovali klasický text. Pohybové ztvárnění obsahovalo vtipnou nadsázku.

DDS Rarášci, LD SVČ Opava (vedoucí Gabriela Bernardová) **O Červené Karkule aneb Pohádka z bedny** – děti hrály známou pohádku, která byla ozvláštěna kouzelnou bednou. Bedna v celém představení fungovala jako vhodný scénický prostředek. Soubor nás přesvědčil o dobré mluvné technice, pohybových dovednostech, schopnosti neverbální komunikace a skupinové spolupráci. Porota udělila Raráškům cenu za spontánní a přirozenou hru dětí.

DS Cyranovy boty, Pohybové studio CVČ Lužánky, Brno (vedoucí Jana Dolejšová) bylo v roli hostů přehlídky. Role

se zhostili vskutku úspěšně. Pro účastníky přehlídky připravili dílnu afrického bubnování, kterou završili svým představením V rejži, které se vyznačovalo silnou emotivností. Diváci si z představení odnášeli silný zážitek.

DDS Cestou do pohádky, SVČ FOKUS Nový Jičín (vedoucí Věra Matýsková) přivezl do Ostravy představení dvě. Malé děti se představily s deštníky v pohybové improvizaci Fantazie. Děti v projevu působily velmi přirozeně a spontánně. V druhém představení, **Koblížek**, byla velkým kladem využitá scénická hudba. Soubor v rolích zvířátek na rozdíl od Fantazie působil lehce mechanicky.

DS LDO ZUŠ Edisonova, Ostrava-Hrabůvka (vedoucí Irena Schubertová) se představil autorským představením **Věrka**. Využití scénické prostředky jsou jasné, střídme a srozumitelné. Pouze velká igelitová plachta, která je od počátku představení na kraji jeviště, je funkčně a působivě využita pouze jednou a krátce, čímž budí dojem částečné samoúčelnosti. Živá hudba jednoznačně slouží celku a porota doporučila nahradit reprodukovanou hudbu hudbou živou. V představení jsou výborně využity kostýmové znaky, které umožňují rychlé a jasné přechody z role do role. Zvolený námět (touha po studiu na škole, kam je vyžadován značně lepší prospěch, než má hlavní postava, a následná ztráta iluzí) je hrajícím dívkám blízký. V představení fungují napětí i vztahy. Čtyři hrající dívky jsou technicky vybavené, schopné ztvárnit postavu i na malém prostoru textu a akce, proto porota jednohlasně inscenaci udělila cenu za tvořivé uchopení současného tématu a doporučila ji k přímému postupu na Dětskou scénu 2008 v Trutnově.

DDS Lupínek, MZŠ a MŠ Hnojník (vedoucí Anička Ševečková) zahrál rumunskou lidovou pohádku **Jak kvůli vajíčku šel kohout na zámek**. Jednalo se o ztvárnění klasické pohádky „klasickými“ prostředky. Děti byly ukryty za paravánem, který celé představení rámoval a stal se funkčním scénickým prostředkem. Velmi vtipně byly využívány loutky. Z dětských výkonů bylo znát, že je představení baví a že si je užívají. Porota udělila souboru cenu za přirozený dětský projev.

DS Malá monstra, DDM Kopřivnice (vedoucí Jan Ražnok) uvedl představení **20 000 mil pod mořem...**, které neslo podtitul Děti hrají Vernea podle sebe... A opravdu tomu tak bylo. Jednalo se o problematické představení, kde hlavní roli kapitána Nema hrál vedoucí souboru Jan Ražnok, který se chvílemi stával přirozenou součástí dětské skupiny, ale v určitých momentech z představení značně vyčníval. Jako herní prostor bylo využíváno jeviště i hlediště.

DS Vědiček SVČ FOKUS Nový Jičín (vedoucí Věra Matýsková) ukončil přehlídku autorským pohybovým představením **Láhev**. Děti nám představily láhev v různých situacích. Soubor pracoval výhradně formou improvizací. Představení získalo cenu poroty za pohybové zpracování.

Na závěr si neodpustím otázku. Proč v případě tak skvěle organizované přehlídky s příjemnou atmosférou zejí divácká místa v sále prázdnotou? Možná je to právě kvůli tomu, že soubory často neseženou dostatek financí na stravu, ubytování a účast na celé přehlídce, a proto jen přijedou, zahrájí a vracejí se domů. Čímž se ochuzují o inspiraci, komunikaci a především společně divadelní zážitky.

Iva Kašparová

ZLÍNSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA RECITÁTORŮ DĚTSKÁ SCÉNA 2008 UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Uherskohradištská přehlídka se odehrávala 23. dubna 2008, pod patronací místního DDM, organizačně byla velmi dobře zabezpečená Martinou Dörrovou. Prostředí Reduty je krásné, slavnostní, prostory akusticky vyhovující. Všechny kategorie probíhají v jednom dni. Na doporučené aktivity, doprovázející přehlídku tak, aby splnila účel setkávání, inspirativní dílny pro děti i dospělé, tedy času nepřebývá. Organizátoři i lektorský sbor však dělali maximum pro to, aby časové omezení nepocítily vystupující děti.

Všichni recitátoři 3. a 4. kategorie se zúčastnili úvodního rozehrívacího cvičení. Lektorský sbor ve složení Petr Hoffmann, Jana Křenková a Magda Veselá musel volit kompromis, zda dát více příležitosti k přednesu druhých textů na úkor délky závěrečného společného pohovoru o průběhu. Možnost dotazů a individuálních pohovorů je naštěstí už běžnou zvyklostí. Usilujeme-li o potlačení soutěžní atmosféry, je třeba vytvořit pro to i časový prostor.

3.kategorie

O průběhu 3. kategorie (12 účastníků, 7dívek, 5 chlapců) je možné říct, že její účastníci přišli až na jednu výjimku s texty literárně kvalitními a žánrově pestrými, od folklorní vyprávěnky v místním dialektu, lidové balady, po osvědčené autory M. Macourka, L. Aškenázyho, J. Suchého a nemizejího J. Žáčka. Nově se zabydluje P. Nikl. Na půli cesty zůstává ovšem pochopení nejen zvoleného žánru, ale pochopení textu vůbec. Odvaha vyjádřit humor, který je často motivem pro výběr textu, je jakoby utlumena. Děti se bojí projevit samostatně, uvolněně. Přestože snaha účastníků byla patrná, celková kultura řeči nebyla na dobré úrovni. Doufáme, že oceněné děti budou příkladem.

Uznání poroty získal **Radim Šimík**, který upoutal paradoxně právě tím, s jakou chutí ke sdělení a nasazením přednesl dva (nekvalitní, jím samým vybrané) texty od „neznámých“ autorů. **Eva Osohová** získala uznání za projevený cit pro lyrčnost v textu L. Aškenazyho Říjen. Na postup byli doporučeni **Robin Ferro** (P. Nikl: Doslovná pohádka) pro porozumění jazykové komice, již se snaží promyšlením volených prostředků předat. Druhým postupujícím je **Herbert Ullrich**, který ve druhém, kratším textu o Škodolince rovněž projevil chuť podělit se o zážitek z humoru určeného vrstevníkům.

4.kategorie

Početnější 4. kategorie (16 účastníků, 10 dívek, 6 chlapců) zvýraznila různici se přístup mladých interpretů k pojetí přehlídky. Od náznaků sebeprezentace s použitím nepřilíhlé kvalitní literatury, přes přirozený dětský projev, k pokusům o zvládnutí náročného tématu a technicky obtížného textu. Šťastnou náhodou (danou pořadím vystupujících) měla přehlídka výrazně vzestupnou úroveň.

Miroslav Sýkora získal ocenění za přirozené a kultivované vyprávění obou próz (Boříkovy lapálie a Bylo nás pět), kde projevil hlasovou kulturu a jemný cit i pro lyrčnost v textu. **Tomáš Žilinský** byl oceněn za to, že přednesl s vnitřním zaujetím úryvek z Řeči náčelníka Seattla k prezidentu USA v r. 1855. **Barbora Půčková** získala ocenění, protože na přednesu úryvku z Hejnovských nocí prokázala hluboké zaujetí a podařilo se jí emocionálně zapůsobit na posluchače. Na postup na celostátní přehlídku byla navržena **Barbora Goldmanová** s technicky výborně zvládnutým textem D. Fischerové Strč prst skrz krk! A všestranně výborně vybavený **Jan Kysučan** (P. Nikl: Pohádka o žalu a lásce) se postaral o vrchol celého dopoledne.

Jana Křenková

1. a 2. kategorie

Recitátoři I. a II. kategorie se po společném úvodu přehlídky seznámili s prostředím, „osahali“ si místo, odkud by rádi sdělovali své texty, vyzkoušeli hlasový dosah sálu, společně s porotou rozmluvili jazyčky prostřednictvím říkadel a cvičení a přehlídka mohla začít v příjemném a neformálním duchu.

1.kategorie

V 1. kategorii (9 recitátorů, 5 dívek, 4 chlapci) zazněly texty J.Žáčka, J. Hanzlíka, I. Hurníka, A. A. Milne, L. Feldeka, O. Koudelkové či V. Solouchina. Děti, snad právě díky svému věku, projevovaly otevřenou chuť sdělovat a radovat se z textu. K oceněným patřili **Jakub Zemek**, který nás prostřednictvím jemného humoru seznámil s básní o Koze Líze **O. Koudelkové**, **Katka Kleinová** nám umožnila díky svému pěknému kontaktu s divákem zažít chvíli s Holčíčkou na houpačce V. Solouchina a **Jan Strašák** se dokázal bavit vypointovanou jazykovou hříčkou v básni L. Feldeka Pohádka o velkém hladu.

2.kategorie

Ve 2. kategorii (14 recitátorů, 9 dívek, 5 chlapců) jsme se opět setkali se známými autory textů pro děti, nechyběl text J. Žáčka, M. Černíka, P. Šruta, L. Feldeka, a dá se říct, že

děti převážně sáhly spíše k textům prozaickým (M. Macourek, H. Doskočilová, I. Procházková, ale i B. McDonalldová, L. Lindgren, G. Sempé), v nichž se cítily lépe a nepotýkaly se tolik s falešnou intonací a rytmem jako v básních. Je nutno konstatovat, že s narůstajícím věkem dětí a jejich potřebou se prezentovat, objevují se i nešvary spojené s jejich projevem, kterými jsou ona neustále kritizovaná popisná gesta či zbytečné přehrávání na straně jedné nebo naopak neschopnost přenést své sdělení až k posluchači, byť by bylo sdělováno hlasově výborně vybaveným dítětem, v některých případech lze hovořit i o ztrátě dětské přirozenosti.

Porota v této kategorii navrhla na postup **Šárku Lukešovou** s textem M. Lukešové Mariana a Klára, v němž projevila schopnost sdělovat přirozeně a hravě svoji představu situace dané textem. **Natálie Vrtělková** se stala druhou postupující, která dokázala pravdivě vykreslit Macourkův příběh o Dopisu a známce. Čestné uznání patřilo **Kryštofu Kocábovi**, jenž v úryvku z knihy I. Procházkové Kryštofe, neblbni a slez dolů, dokázal předat rošťácké spikleneckví dvou kamarádů při „lěčbě“ psa jezevčika.

Olga Strašáková

DIVADELNÍ FESTIVAL ŽEBŘIŇÁK UHERSKÉ HRADIŠTĚ 15. – 16. 4. 2008

Krajskou přehlídku dětských divadel Zlínského pořádal Základní umělecká škola Uherské Hradiště a občanské sdružení Několikaspřeží 15. 4. - 16. 4. 2008 ve Společensko-kulturním centru ve Starém Městě

Uherskohradištský Žebříňák se letos přestěhoval do Starého Města, kde se v nově zrekonstruované Sokolovně představilo porotě, divákům z řad rodičů i žákům místní základní školy celkem dvanáct souborů ze Zlínského kraje a jeden zahraniční host.

Co všechno mohli vidět?

1. školní divadlo - **Klíček, ZŠ Kostelec u Holešova: Zdeněk Ballnéř Vodníci a čerti**. Pohádka Vodníci a čerti, jejímž autorem je vedoucí souboru Zdeněk Ballnéř se pokusila spojit nejrůznější pohádkové motivy do jednoho příběhu. Některé postavy jakoby byly psány přímo hercům na tělo, jiné bohužel jejich možnosti přeceňovaly. Představení zaujalo především malé děti, které byly pomoci písniček a drobných úkolů nápomocny hrdinům v jejich „boji se zlem“.

2. autorské divadlo - **QWAK ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm - Dívčí škola pana Kikiriřka**. Soubor se pokusil pod vedením Lucie Štěpánkové o autorskou teanegerskou výpověď o dívčích problémech ve škole podivinského pana Kikiriřka. Na představení bylo vidět, že je stále ještě v stadiu zrodu a je dosud zahlceno přemírou vedlejších nedotažených motivů. Některé části však nasvědčují, že soubor má nakročeno k zajímavému divadelnímu tvaru.

3. realizaci dané divadelní předlohy - **Divadelní soubor KUK ZŠ Zachar Kroměříž: Jarmila Hanzálková, úprava Mgr. Věra Hejhalová - Kájaspinkejhned, skřítek dětských snů**. Kájaspinkej uvádí spící dívku do příběhu pyšné princezny a společně s oživlými hračkami se ji pokouší napravit. Soubor využívá nejrůznějších dramatických her, zajímavě pracuje na jevišti s rekvizitami. Chvillemi se však zdá, že zkrácení příběhu by prospělo hercům i divákům.

4. adaptace literární předlohy - **SEM/TAM ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm, Lucie Štěpánková** a soubor na motivy Modré pohádky M. Wagnerové: **Jak se vyspat do růžova**. Souboru náctiletých se podařilo zajímavým způsobem parodovat typické pohádkové motivy, bavili se herci i diváci. **2+1 ZUŠ Uherské Hradiště pobočka Kunovice, Pavel Šrut** na motivy amerických pohádek: **Bráška Králík u Pánaboha**. Zajímavě postavený příběh přinášel hereckou příležitost především pro představitele Brášky králíka. Jeho partnerky se cítily na jevišti dobře především v okamžicích, kdy se na něm pohybovaly společně, pokud vystupovaly samostatně, byl na nich patrná nejistota. **ZUŠ Valašské Meziříčí pobočka Kelč, Daisy Mrázková: Auto z pralesa**. Předloha Daisy Mrázkové svou lyricitou zahltila soubor nepřehledným množstvím motivů, se kterým se neokázal zcela vypořádat. Přesto se i zde objevil zajímavé okamžiky.

5. recitační vystoupení - **DRAM a TÁK ZUŠ Uherské Hradiště: Petr Nikl - Zdlouhavá pohádka. DRÁMO ZUŠ Uh. Hradiště: O stonožce, která zakopla**. Začínající sobory Dr. Ámo a Dm a Ták si vybraly dvě pohádky Petra Nikla. Divadelní nezkoušenost převážila radost ze hry i kolektivní souhra. **Strašuláci I. ZUŠ UH. Hradiště, pobočka Kunovice Pavel Šrut: Osmý John**. Hra s textem, hra s rytmem, hra s pohybem, plná humoru i nadhledu. **ZUŠ Valašské Meziříčí, recitační kolektiv. Josef Čapek, úprava Bohumila Plesníková - O Vánocích, které nechtěly být** Bezprostřednost spojená s precizním až pedantským vyjadřováním plně korespondovala s autorovým textem a okouzila všechny diváky. **Dramatický kroužek Gymnázia Kroměříž - pásmo podle veršů Pavla Šruta Příšerky a příšeři**. Souboru se nepodařilo najít jednotící klíč k textům. Vedle „vydařených kousků“ bylo u některých básní znát, že soubor si dosud neví rady s jejich jevištní realizací. **BUBU-klub dětské kultury Vsetín, Edward Lear / překlad - Antonín Přidal: „Nesmysly“**. Nesmyslnost Learovy předlohy povýšil soubor použitím loutek nejrůznějších podivných dědečků, ještě divnějších rekvizit, placatých i neplacatých slečen... Pohrávání si s textem výtečně doplňovalo pohrávání si s předměty, loutkami i vztahy na jevišti. Hostem přehlídky byl **Divadelní soubor PEGASÍK ZUŠ Dezidera Kardoša Bánovce nad Bebravou** s vlastní úpravou pohádky **Šípková Růženka - Trinásta**.

Porota ve složení: Jiří Pelán, Zuzana Varhaníková, Kristýna Vyhliďová, Robert Bellan a Hana Nemravová nominovala na národní přehlídku ZUŠ Valašské Meziříčí O Vánocích, které nechtěly být a doporučila na prvním místě soubor BUBU-klub dětské kultury Vsetín s představením „Nesmysly“.

Přímá nominace do Trutnova: **ZUŠ Valašské Meziříčí, O Vánocích, které nechtěly být**

Doporučení na 1. místě: **Bubu – klub dětské kultury Vsetín, Nesmysly**

Doporučení na 2. místě: **Sem-tam ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm**

Doporučení na 3. místě: **Strašuláci ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice, Osmý John**

Doporučení na 4. místě: **DRAMA a TÁK ZUŠ Uherské Hradiště, Zatoulaná pohádka**

Stanislav Nemrava

DNEŠNÍ PROGRAM - PÁTEK 13.6.

13.15 - 13.30
13.45 - 14.45

zahájení recitační části DS 2008
dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
seminář A

15.00 - 18.00
19.30 - 21.00

vystoupení recitátorů III. kategorie
beseda lektorského sboru s recitátory III. kat. a jejich doprovodem
dílny pro recitátory II. a IV. kategorie
diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a IV. kat.
seminář A
informační schůzka pro seminaristy

21.45

BLAŽKOVÁ - DÍL 1. -

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 0.

Redakce: Jindřiška Bumerlová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Gábina Sittová, Antonín Šimůnek, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 13.6.2008 v 3.00. Vychází 13.6.2008 v 10.00. Náklad – 370 ks.